

**AGFS NYE
ANGRIBER,
ALEKSANDAR
CAVRIC HAR
APPETIT PÅ MÅL**

**TIRSDAG
15.09.2015**

Århus

**RÅDMANDEN,
MØLLEPARKEN,
RØDE KORS OG
FLYGTNINGENE**

Stiftstidende

STIFTEN.DK

222. årgang ■ nr. 67179 ■ uge 38 ■ kr. 19,00

Byens udskældte toiletter er blevet gratis

I al stilhed er byens grønne betalings-toiletter blevet gratis hen over sommeren. Til glæde for turister og århusianere.

OFFENTLIGE TOILETTER

**Af Ole Christensen
og Pia Gustavsen**

olch@stiften.dk og pigu@stiften.dk

Sjældent har offentlige toiletter fået så meget skældud som byens grønne betalings-toiletter fra firmaet AFA JCDecaux.

Da de dukkede op for 10 år siden, klagede århusianerne over, at de ikke turde gå ind i dem af frygt for, at den automatiske dør skulle åbne i utide. Samtidig klagede især turister over, at de sjældent gik rundt med de nødvendige to-kroner på lommen.

Nu er det sidste problem løst.

Efter 10 års tilløb har AFA JCDecaux besluttet at gøre alle firmaets 17 betalings-toiletter i Aarhus gratis.

»AFA har fundet ud af, at det ikke kan svare sig at tage betaling. Forsøg fra Aalborg har vist, at der ikke er de store negative effekter af, at toiletbesøgene bliver gratis. Samtidig undgås det, at nogle forsøger at stjæle mønterne. I øvrigt har der ikke været ret stor omsætning,« siger teamleder for vejdrift i Aarhus Kommune, Per Kristensen.

Det har ikke været muligt at få en kommentar fra AFA JCDecaux.

AARHUS → 4-5

KULTUR → 14-15

Foto: Axel Schütt

Breakdanser og globetrotter

Den århusianske danser Anna Eileen Jeppesen har de seneste syv år rejst rundt i verden for at lade sig inspirere af hiphop-kulturens mange udtryk.

TILLÆG MED
AVISEN →

**Motion
& Livstil**

**SKOVTUR PÅ
BREDE DÆK**

**THOMAS NIELSEN-GRØN,
REDAKTIONSCHEF,
I DAGENS LEDER → 22**

SKAT. Den ene efter den anden dårlige sag vælter frem, og de cifre, som er knyttet til de mange sager, er uhyrligt store.

5170881010905291 00038

**4* ferie på Phuket
16 dage fra kr. 9.998**

Bo 14 nætter på skønne 4* Diamond Cliff Resort Phuket i super deluxe værelse med morgenmad. Inkl. alle skatter, afgifter, transfers og flyrejse med Qatar Airways t/r. Rejs marts for billigste pris.

Tlf: 70 201 208
www.toptours.dk

**KOM OG OPLEV
DYREUNGER**

**TAG PÅ SAFARI
I REEPARK**

**REE PARK
SAFARI**

Se mere på reepark.dk

Debatmøde:

Hvad er EU's retspolitik?

Torsdag den 17. september kl. 17 -18.30
Salen på DOKK1, Aarhus

Oplæg: **Lotte Rickers Olesen**,
EU-konsulent for Folketinget

Hvordan har EU's retspolitik udviklet sig? På hvilke områder samarbejdes der i dag – og hvad er der på tegnebrættet? Hvad er det Danmark har forbehold overfor og hvad betyder forbeholdet?

Deltagelse: 50 kr., 20 kr. for studerende.
Arrangør: DEO i samarbejde med DOKK1

DEO Tlf. 70 26 36 66

TILMELD DIG PÅ **deo.dk**

EU-debat – mere spændende – mindre fastlåst. Støttet af EuropaNævnet

FEST

Der er kæmpe oktoberfest i Aarhus. Det er allerede her i september. PR Foto.

Øl og lederhosen til oktoberfest

AARHUS: Du behøver ikke rejse hele vejen til München, hvis du vil opleve en kæmpe oktoberfest. Det kan du også i NRGi Arena, når der er fest for hundredevis af gæster 18. og 19. september.

Udover autentisk udsmykning, langborde, træbænke og ternede duge vil også klassisk tysk mad og kølige drikkevarer sørge for den rette stemning. Aftenens konferencier og DJ'er Sune Kjær – en erfaren herre, der har betrukket den østrigske klubscene i fem år.

■ DANMARKS STØRSTE OKTOBERFEST

NRGi Arena, Stadion Allé 70, 8000 Aarhus C. Fredag 18. september og lørdag 19. september.

Rådmand vil beholde fattigdomsgrænse

Hvis socialminister Karen Ellemann skrotter den nationale fattigdomsgrænse, så genindfører socialrådmand Thomas Medom Aarhus' gamle fattigdomsgrænse.

Af Henrik Havbæk Madsen
hhma@stiften.dk

AARHUS: Selv om regeringen får flertal for at afskaffe den nationale fattigdomsgrænse, så kan Aarhus fortsætte med en fattigdomsgrænse.

Socialrådmand Thomas Medom (SF) har nemlig tænkt sig at genindføre den særlige Aarhus-fattigdomsmodel, byrådet vedtog 2012 og sløjfede, da den forrige regering indførte et nationalt fattigdomsmål.

Thomas Medom er nemlig aldeles uenig med socialminister Karen Ellemann (V), der ikke mener, at en fattigdomsgrænse kan bruges til noget som helst.

»Vi fralægger os fuldstændigt ansvar, hvis vi ikke anerkender, at en fattigdomsgrænse er et nødvendigt værktøj til

Socialrådmand Thomas Medom vil genindføre Aarhus' egen fattigdomsgrænse, hvis regeringen afskaffer den nationale grænse. Foto: Kim Haugaard

re regering indførte et nationalt mål, opgav vi vores egen kommunale fattigdomsgrænse. Jeg vil nu arbejde for, at den bliver genindført,« siger Thomas Medom.

Aarhus' fattigdomsgrænse fulgte OECD's grænse. Det vil sige, at man er fattig, hvis man tjener mindre end det halve af middelindkomsten - den såkaldte median-indkomst - i samfundet. Den var i 2012 på 200.000 kr. Dermed ligger fattigdomsgrænsen på 100.000 kr. ifølge den Aarhus-model, som Thomas Medom vil genoplive den dag, den nationale fattigdomsgrænse er lagt i graven.

at målrette en indsats for de mennesker, der har brug for det,« siger Thomas Medom.

Han påpeger også, at en fattigdomsgrænse er med til at

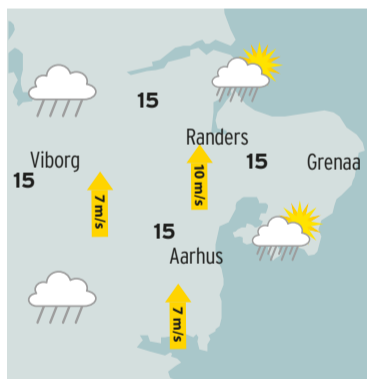
skabe opmærksomhed om fattigdom.

»Vi fjerner ikke bare fattigdom ved at fjerne en fattigdomsgrænse. Da den tidlige-

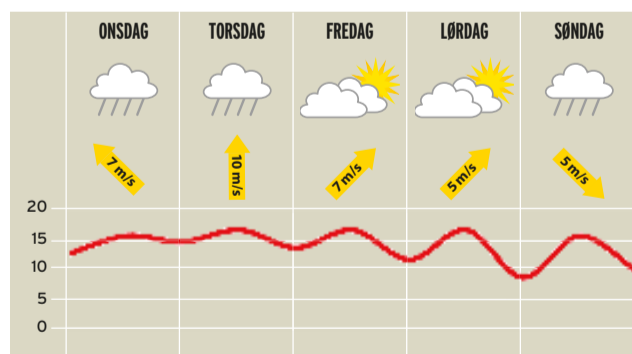
VEJRET

Vejret i Østjylland i dag

Tørt med lidt eller nogen sol. Ud på eftermiddagen regn fra sydvest. Temp. omkring 15 grader og jævn til frisk vind fra syd. I aften kan regnen en overgang blive relativ kraftig og lokalt med torden og op til hård vind fra sydøst.

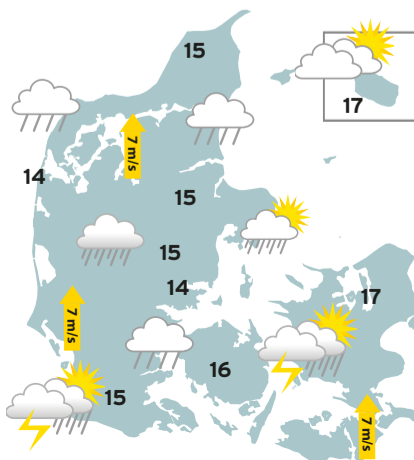

Østjylland de næste 5 dage

Vejret i Danmark i dag

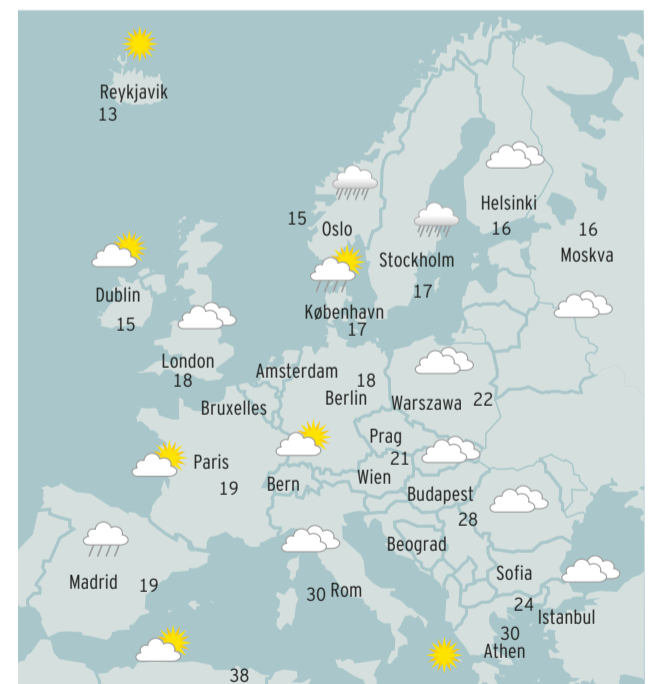
Først mest tørt med lidt sol, men efterhånden skyet vestfra med byger mange steder, til dels med torden. Temp. mellem 14 og 17 grader, og jævn til hård vind fra syd, ved vestkysten op til kuling. Om natten fortsat byger i de nordvestlige egne.

VERDENS TEMPERATURER

	Dag	Nat		Dag	Nat		Dag	Nat
Algarve	23	11	Helsinki	16	13	Oslo	15	13
Amsterdam	15	11	Hong Kong	28	25	Paris	19	12
Antalya	34	19	Istanbul	24	20	Phuket	29	27
Athen	30	16	Kreta	27	23	Prag	21	14
Bangkok	33	27	Lanzarote	31	21	Reykjavik	13	7
Bali	30	26	Lissabon	21	14	Rom	30	22
Barcelona	24	17	London	18	11	San Francisco	19	12
Beijing	26	15	Los Angeles	25	22	Sao Paulo	26	14
Bergen	16	14	Madeira	25	21	Singapore	29	27
Berlin	18	13	Madrid	19	13	Stockholm	17	14
Bruxelles	17	11	Malaga	30	16	Sydney	27	17
Budapest	28	19	Mallorca	27	18	Tel Aviv	31	27
Bukarest	25	15	Malta	29	24	Tenerife	27	24
Cairo	36	23	Mexico City	22	15	Tokyo	26	19
Cape Town	18	14	Miami	30	28	Toronto	25	14
Cypern	35	22	Moskva	16	11	Torshavn	12	9
Dublin	15	11	Nairobi	24	15	Tunis	38	23
Eilat	40	29	New York	25	15	Warszawa	22	17
Göteborg	16	15	Nice	24	19	Wien	25	15
Gran Canaria	29	21	Nuuk	3	-4	Zurich	18	12

EUROPA I DAG

CYKELVEJR

I aften I morgen 1,8 - 3,0

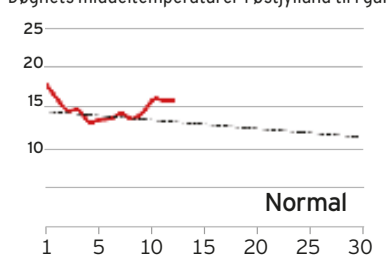

UV-INDEKS

1,8 - 3,0

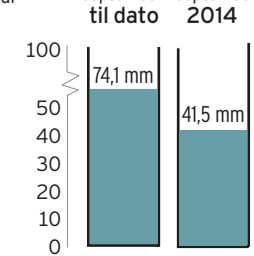
TEMPERATURER

Døgnetts middeltemperaturer i Østjylland til i går

NEDBØR

september til dato september 2014

DAGEN

Solen

By	Ned	Længde	Aftaget	Tusmørke	Op
Aarhus	kl. 19.35	12.44 t.	4.50 t.	40 min.	kl. 6.51
Randers	kl. 19.35	12.44 t.	4.50 t.	40 min.	kl. 6.51
Grenaa	kl. 19.31	12.44 t.	4.48 t.	40 min.	kl. 6.47

Dagen kulminerer ca. kl. 13.5

Månen

By	Ned	Op
Aarhus	kl. 20.16	kl. 9.04
Randers	kl. 20.16	kl. 9.04
Grenaa	kl. 20.12	kl. 9.00

Månen kulminerer kl. 14.37

Næste nymåne:

Tirsdag den 13. oktober

Næste fuldmåne:

Mandag den 28. september

Højvande

By	Op
Aarhus	kl. 14.50
Randers	kl. 10.30
Grenaa	kl. 13.00
Udbyhøj	kl. 11.40

Næste højvande:

ca. 12 timer og 45 minutter senere

Til alle forretningsdrivende i Danmark:

> Et tegn på en god forretning

Med Swipp tilbyder du dine kunder nem og sikker betaling over mobilen. Swipp er den eneste mobilbetalingsløsning, hvor pengene går direkte fra den enkelte kundes bankkonto og ind på din virksomheds konto. Det betyder ingen tidskrævende og fordyrende mellemlid eller kompromittering af sikkerheden. Og det giver dig unikke forretningsfordele. Først og fremmest kan der være penge at spare på transaktionsgebyret.

Læs mere på swipp.dk eller ring til dit pengeinstitut og tilmeld dig betaling med Swipp allerede i dag.

DAGENS NETAFSTEMNING

Har du nogensinde benyttet et af byens betalings toiletter?

Giv dit svar på stiften.dk.

I går spurgte vi: Hobro brugte en ulovlig spiller i holdets sejr mod AGF. Skal klubben dømmes som taber på grund af fejlen?

75 procent svarer ja, mens 25 procent mener nej

FESTDAG

Ungdomskulturhuset har fået overdraget det tidligere Børnenes hus. Pressebillede

Fejrer nyt ungdomskulturhus

AARHUS: 1. juni gik initiativet »Kulturhus for unge« fra at være et projekt, der havde midlertidigt til huse i et par containere på Godsbanen til at rykke ind på Hjortensgade 23 i Aarhus C, som nu danner rammen for Aarhus nye Ungdomskulturhus, UKH.

Overdragelsen af huset fejres med et åbent hus-arrangement 18. september kl. 14-17, hvor naboer, familier, børn og andre nysgerrige kan komme forbi og opleve miljøet i og omkring UKH. Samme aften kl. 21-03 holdes der stor åbningsfest for unge i alderen 15-25 år med livemusik og DJs.

■ ÅBENT HUS OG FEST

UKH, Hjortensgade 23. Fredag 18. september kl. 14-17 og kl. 21-03.

HÅNDARBEJDE

Strikkeklub på Risskov Bibliotek

RISSKOV: Garn i alle typer og farver, pinde i alle størrelser og hyggelige snakke om løst(e masker) og fast(masker) er omdrejningspunktet for strikkeklubben på Risskov Bibliotek, hvor alle kan deltage uanset alder og niveau, og hvor man også gerne må komme, hvis man hækler.

Strikkeklub finder sted hver torsdag i lige uger kl. 16-17.30 fra 17. september, og det er gratis at deltage.

■ DYRK DIT BIBLIOTEK: STRIKKEKLUB

Risskov Bibliotek, Fortebakken 1. Torsdag 17. september kl. 16-17.30. Gratis.

»Godt med gratis toiletter«

Men byens grønne, fuldautomatiske toiletter er næsten ikke til at finde, mener to taxa-chauffører fra Aarhus Taxa.

OFFENTLIGE TOILETTER

Af Ole Christensen og Pia Gustavsen

olch@stiften.dk
pigu@stiften.dk

AARHUS: For 10 år siden var der næsten aldrig debat om byens toiletter.

Dengang havde Aarhus bemandede toiletter på byens travle steder, og det system fungerede uden den store polemik.

Men debatten brød løs, da de bemandede toiletter i en sparerunde i 2005 blev ofret til fordel for en række fuldautomatiske, ubemandede toiletter fra firmaet AFA JCDecaux.

Især ældre borgere turde ikke bruge dem.

Nogle var bange for at blive låst inde, andre frygtede, at den automatiske dør pludselig kunne finde på at gå op i utide. Ja, enkelte frygtede ligefrem, at den automatiske rengøring ville gå i gang, mens de var derinde.

Også var der byens turister. De stejlede over prisen på to kroner. Ikke fordi de ikke vil betale for et toiletbesøg, slet ikke, men turister går ikke al-

tid lige rundt med to kroner på sig, som nogle af dem forklarede.

Det problem er løst nu.

Svære at få øje på

Og det er fint, lød det fra to af byens taxachauffører, som vi tilfældigvis mødte ved det automatiske toilet på Banegårdspladsen, Waid Nabi Zada og Tamim Karim.

De har tidligere med tilfredshed besøgt et af de automatiske toiletter.

»Men problemet har været, at man ikke altid har to kroner på sig, og derfor er det fint, at toiletterne nu er blevet gratis,« mener Tamim Karim.

Waid Nabi Zada er enig.

»De gange, jeg har prøvet toiletterne, har de været meget rene. Men problemet er, at de næsten ikke er til at få øje på. Af en eller anden årsag er de gemt i byen.«

»Siger du, at der er 17 automatiske toiletter her i Aarhus? Jeg har været taxachauffør i næsten fem år her i byen, men jeg kender kun til tre toiletter - på Banegårdspladsen, på Vesterbro Torv og på Bispetorv.«

Også Tamim Karim bliver overrasket over at høre, hvor mange automatiske toiletter byen rummer.

Vennerne Tamim Karim, Waid Nabi Zada og Hoshang Ghayomi er godt tilfredse med, at byens betalings toiletter er blevet gratis. »Det er jo ikke altid, man lige har to kroner på sig,« forklarer de. Foto: Ole Christensen.

»17! Det forstår jeg ikke. Jeg har været taxachauffør i Aarhus i otte år, og jeg kender kun til det her på Banegårdspladsen og til det på Vesterbro Torv.«

Som omtalt på forsiden har det ikke været muligt at få en kommentar fra toiletternes ejere, AFA JCDecaux.

Værsgod, tråd indenfor. Det er gratis.

Mangler din virksomhed penge til vækst?

Har du planer om at udvide din forretning eller købe en ny? Og kan din bank ikke komme med hele finansieringen? Så kan Vækstfonden måske hjælpe.

GRATIS INFOMØDE I AARHUS

Kom og hør om mulighederne, og mød Martin Hjort, ejer af Innovaid, som har fået finansiering fra Vækstfonden.

23. september, kl. 8.30-10.00 på Scandic Aarhus Vest, Rytoften 3

Læs mere og tilmeld dig på vf.dk

VÆKSTFONDEN
– statens finansieringsfond

Dette syn mødte avisen ved tre ud af de 10 toiletter, vi nåede at besøge mandag.

»Out of order« stod der på tre ud af ti toiletter

Avisen tog rundt i byen og testede betalings-toiletterne, der nu er blevet gratis.

TEST

Af Pia Nybo Gustavsen
og Ole Christensen

pigu@berlingske.dk

AARHUS: Før kostede det to kroner at lade vandet på AFA's offentlige toiletter. Nu er det blevet gratis - men virker toiletterne?

Det testede avisen mandag, hvor det så overskyet og gråt ud på mere end én måde. Det så nemlig rigtig skidt for tre af de helt centrale toiletter i byen.

Første stop var toiletlet på Amaliegade, og her kunne det let trække op til mentalt uvejr, da toiletbesøgende blev mødt med beskeden »out of order«.

»Tryk for at dø«

På Klostergade skulle man mere end bare klemme balderne sammen, da en spøgefugl havde skrevet »Tryk for at dø« på døren. Tryk-

ke for at tisse kunne man i hvert fald ikke. Toiletlet virkede ikke.

Det så ikke meget bedre ud på Telefontorvet - her var det heller ikke muligt at komme på toilet. På det tidspunkt var vi glade for, at det kun var et forsøg, og at vi ikke skulle på toiletlet, for det så ud til at have lange udsigter.

Heldigvis klarede det op på Banegårdspladsen og Bispetorv, hvor de trængende kunne ånde lettet op. Her gled døren langsomt op, og kunne herefter låses med et klik. Der var både vand og sæbe, og håndtørreteren fungerede upåklageligt. Efter besøget lukkes døren, og det automatiske toilet samt gulv bliver skyllet.

Også på Ingerslevs Plads, hvor avisens udsendte mødte AFA's servicevogn, var toiletlet »in order«. På Harald Jensens Plads tilsmilede lykken ligeledes den tissetrængende.

Summa summarum begyndte testen dårligt for betalings-toiletternes gratis debut, men endte godt da syv ud af de ti toiletter, som avisen besøgte, var funktionelle.

10 år har de ældste af byen betalings-toiletter efterhånden på bagen, og det kan nogle steder ses.

Vækstlånet blev en løftestang for, at banken ville hæve vores kredit. Nu kan vi sætte gang i væksten på nye markeder. Martin Hjort, ejer af **INNOVAID**.

FOR BØRN

Tag de mindste med til børnebio i Risskov. Foto: Scanpix/Iris

Fredagsbio for de mindste

RISSKOV: Hver fredag i september viser Risskov Bibliotek film for de yngste.

Biblioteket tager publikum med på safari blandt europæiske dyr og ser, hvordan man kan være venner på tværs af alder, køn og race.

Filmene om de europæiske dyr er særligt henvendt til 2-4 årige børn, mens venskabsfilmene er for de lidt større børn på 4-7 år. Men alle er velkomne.

Biblioteket byder på popcorn så kom med børnehaven, dagplejen, vuggestuen eller bedstemor og hyg med en god film eller to.

■ FREDAGSBIO

Risskov Bibliotek, Fortebakken 1, Risskov. Fredage i september kl. 10-11.

KULTUR

Få styr på vibrationerne

AARHUS: Alle mennesker kan vibrere med deres stemme uanset om de tror, at de kan synge eller ej. Musikterapeut Jette Sørensen arbejder med stemmen og har en forkærlighed for den vokale improvisation. Hun mener, at stemmens vibration er unik som vores fingeraftryk. På en stemmeworkshop kan man arbejde med sin vibration og at lære sin stemme at kende på ny. På workshoppen synger man i fællesskab, ligesom der er teoretiske indslag.

pcb

■ STEMMEWORKSHOP

Antroposofisk Kulturhus, Rosenvangsalle 251A, Højbjerg. Lørdag 19. september kl. 10-15. Entree

SYN

Infoaften om øjenoperationer

AARHUS: Når EuroEyes 24. september kl. 19-21 holder infoaften i Turbinehallerne i Aarhus, vil fokus være på, hvordan øjenoperationer kan være med til at forbedre livskvaliteten mærkbart. Teknologien bag øjenoperationer, som har gjort det muligt at slippe af med læsebrillerne og andre synshjælpemidler, ombytter øjenlinsen med nedsat funktion til fuldt funktionsdygtige nye linsen.

»Linseudskiftningen er en afprøvet operationsform, og hos EuroEyes har vi forfinet behandlingen, så vi er blandt de absolut bedste. Vores kirurger har mange års erfaring, og vi mærker i øjeblikket en større og større efterspørgsel på operationen, fordi danskerne ikke vil lade sig begrænse af briller, når de har muligheden for at slippe,« forklarer Jannik Boberg-Ans, der er cheflege hos EuroEyes i Aarhus.

»Vi har mange patienter, der har forringet livskvalitet på grund af synsproblemerne, og de får på mange måder et nyt liv efter øjenbehandlingen,« fortsætter han.

pcb

HÅNDARBEJDE

Der lappes på Risskov Bibliotek

RISSKOV: Er sybunken ved at blive for stor, og ved du ikke, hvordan du skal komme videre og give de gamle klude nyt liv, eller mangler projekterne en retning, så pak dine remedier og mød op på Risskov Bibliotek 19. september, når der lappes sammen i lappe-workshoppen. Re-design er en aftidens store trends, og på Risskov Bibliotek imødekommer de trenden, da bibliotekets gamle lærredspose også denne dag er klar til at få et nyt liv i lappe-workshoppen-

■ WORKSHOP: BRODERI OG BÆREDYGTIGHED

Risskov Bibliotek, Fortebakken 1. 19. september, 31. oktober og 21. november, alle dage kl. 14-17.

Dansk Flygtningehjælp på biblioteket

Rådmand Rabih Azad-Ahmad har ikke opgivet drømmen om Mølleparken, som en del af hjælpen til de mange flygtninge, der kommer til Danmark.

FLYGTNINGE

Tekst og foto: Jens Thaysen
jeth@stiften.dk

AARHUS: Masser af tomme kvadratmeter lige i byens hjerte. For den radikale kulturrådmand Rabih Azad-Ahmad er det oplagt at benytte byens gamle hovedbibliotek Mølleparken til fordel for nogle af de mange flygtninge, der netop nu banker på porten til Danmark. Også selv om der kun er tre måneder til et konsortium går i gang med at bygge hele herligheden om til et lavprishotel. Og der heller ikke er et flertal i byrådet for at benytte bibliotekets 7-8.000 kvadratmeter til beboelse for folk på flugt, er der måske andre muligheder for at række en hjælpende hånd frem med Mølleparken i.

Akut behov

»Vi har et akut behov for undervisningslokaler. Der er 3800 som skal i gang nu og flere på venteliste,« sagde Heri Körner, der er forstander på Lær Dansk i Aarhus, da han mandag blev vist rundt på Mølleparken af rådmanden og Troels Vestergaard fra Hovedbiblioteket.

Rådmanden har sendt breve ud til Dansk Flygtningehjælp, Røde Kors og Udlændingsservice med en invitation til at se lokalerne, en invitation Dansk Flygtningehjælp hurtigt sagde ja tak til.

»Ud over de der bliver familiesammenført, kommer der 515 flygtninge til Aarhus i år, og vi har regnet med lidt flere til næste år. Men den kvote er fra maj, så den bliver nok opdateret med den tilstrømning der er nu,« siger Hans Kristian Knudsen fra Integrationsnet.

Line Miller Sukrow fra Dansk Flygtningehjælp kunne godt bruge lokaler i Aarhus til undervisning, jobafklaring og til de frivillige.

Der er masser af plads på det gamle hovedbibliotek.

Sanserne til datingevent

AARHUS: 18. september kan du komme på anderledes blind dates. Har har både mænd og kvinder bind for øjnene, når de møder hinanden første gang.

Du kommer til at snakke med syv-ti singler af modsatte køn to gange hver. Runde 1 er med bind for øjnene, mens runde 2 er uden bind for øjnene.

Du notere dem, du kunne tænke dig at møde igen, og hvis der er match, vil du modtage vedkommendes mail-

adresse efterfølgende.

■ BLIND & MIND DATING PÅ OOPS

Frederiksgade 26, Aarhus C. 18. september kl. 19.30. For singler i alderen 45-55 år. Fredag 25. september kl. 19.30 er det for aldersgruppen 35-45 år.

Kom på blind dates i ordenes bogstaveligste forstand, når der er dating på Oops 18. og 25. september. Foto: Scanpix/Iris.

Rådmand Rabih Azad-Ahmad viste mandag Dansk Flygtningehjælp rundt på det gamle hovedbibliotek Mølleparken

Han kunne godt bruge lokalerne i Mølleparken til jobafklarende integrationsforløb.

Men har I ikke brug for en mere permanent løsning i Aarhus?

»Vi vil også overveje alternative løsninger. Den gamle Lisbjerg Skole for eksempel,« siger rådmanden.

Helst tæt på byen

Han ser dog helst at det bliver

et sted tættere på byen.

»Man hører folk sige «kan det passe, der skal være flygtninge her inde i byen» hvorfor ikke de er jo også mennesker. Jeg vil gerne være med til at pege på et sted her i byen,« siger Rabih Azad-Ahmad.

Kommunens nye multimediehus Dokk1 på havnen har haft svært ved at udleje alle de mange kvadratmeter, men kommunen er netop nu i gang med de sidste forhandlinger

med en ny lejer oplyser de.

Den øgede tilstrømning af flygtninge, har også vækket en lang række almindelige danskeres hjælpelyst.

»Vi har lige fået 150 nye frivillige og mangler et møde-

sted. Hver dag byder på nye ideer til hvad vi kan få folk sat i gang med. Det er fantastisk med så mange nye frivillige kræfter,« siger Line Miller Sukrow fra Dansk Flygtningehjælp efter rundturen i den

gamle biblioteksbygning.

Om det lige er her, de mange gode kræfter skal lægges er endnu uvist.

»Lokalerne er super gode, men vi skal lige hjem og tygge på, om det også praktisk kan

lade sig gøre. Det ved vi i løbet af et par dage,« siger Hans Christian Knudsen.

SÅ REN SOM VOR SAMVITTIGHED

ALTDIG FAST PERSONALE

- Erhvervsrengøring
- Privatrengøring
- Polering
- Tæpperens

DINAservice
Rengøring

SILKEBORGVEJ 19A
51 20 78 38
www.dinaservice.dk

➤ Med Swipp har du sikkerhed for betalingen, fordi det automatisk tjekkes, at der er penge til rådighed på kundens konto.

Swipp er en enestående mobilbetalingsløsning, der giver dig unikke forretningsfordele. Læs om dem på swipp.dk/erhverv.

FOREDRAG

Krigsveteran fortæller om krig

AARHUS: Krigsveteran Martin Stawitzki og forfatter Morten Thomsen fortæller om deres nye bog »Krigsveteran for altid« og om at komme hjem fra krig. Martin Stawitzki var udsendt til Balkan i 1995 og tog på infirmeriet imod sine dødeligt sårede kammerater. Han fortæller hudløst ærligt om sine dramatiske oplevelser, om aggressivitet der fulgte med hjem og om at gå ned med stress mange år efter krigsoplevelserne. Han fortæller om at forsøge at finde ro i Danmark, når rygsækken sprækkede afvoldssomme oplevelser. Og kommer ind på, hvad pårørende kan gøre.

Forfatter Morten Thomsen fortæller om sine mange samtaler med veteraner, pårørende og fagpersoner. Han vil forklare, hvordan det har været at komme hjem fra krig for de fleste soldater. Og hvad veteranerne selv og andre kan gøre for at finde roen.

Foredraget giver et unikt indblik i, hvordan krig for evigt forandrer mennesker. Der vil være mulighed for at stille spørgsmål. Tilmelding er nødvendig på aakb.dk.

FOREDRAG

Viby Bibliotek. Torsdag 17. september kl. 19.30. Entree.

FOREDRAG

Forebyg mod åreforkalkning

AARHUS: Vil man gerne vide mere om medicinsk behandling af åreforkalkning, kan man tilmelde sig et foredrag med speciallæge i alm. medicin, Anne Iben Hollensberg fra Silkeborg. Det er Landsforeningen For Medicinsk behandling af Åreforkalkning med EDTA, der arrangerer foredraget, som handler om, at forebygge åreforkalkning med EDTA.

Behandlingen er endnu ikke anerkendt af det danske sundhedsvæsen, hvilket betyder, at mange patienter er afskåret fra behandlingen, fordi de ikke kan få offentligt tilskud.

FOREDRAG OM EDTA

Ældre Sagen, Vester Alle 8, Torsdag 17. september kl. 16. Gratis.

Borgmestere til minister: Flyt styrelser til Østjylland

Business Region Aarhus skriver til erhvervs- og vækstminister for at få ham til at flytte statslige arbejdspladser til Østjylland.

Af Henrik Havbæk Madsen
hhma@stiften.dk

ØSTJYLLAND: Troede du, at det var udkants-danmark, regeringen ville hjælpe ved at flytte diverse styrelser væk fra København?

Så har du vist misforstået noget.

I hvert fald mener 11 østjyske borgmestere, at samfundet er bedst tjent med at placere statslige institutioner som Naturstyrelsen, Fødevarestyrelsen, Erhvervsstyrelsen og vejdirektoratet i Østjylland.

I stedet for Svendborg, Ringkøbing eller Nakskov, hvor behovet for liv, arbejdspladser og tilflyttere er stor.

For flytter man statslige arbejdspladser til Østjylland, vil det skabe vækst i store dele af Jylland og Fyn.

Det siger Claus Omann Jensen, borgmester i Randers Kommune:

»Vi har brug for vækst uden for hovedstaden for at hjælpe hovedstaden og hele landet til vækst. Også i områder langt fra hovedstaden. Ved at flytte statslige arbejdspladser til vores område skabes der udvikling og vækst ikke kun i de østjyske kommuner. Det skaber

»Hvis du vil skabe vækst, så husk på Østjylland, når du skal flytte statslige institutioner ud fra hovedstaden.« Sådan skriver 11 østjyske borgmestere til erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen (billedet). Foto: Scanpix

nemlig også grobund for afsmittende effenkt af væksten til store dele af Jylland og Fyn,« siger Claus Omann Jensen.

Oplagt sted

Derfor har Business Region Aarhus - 11 kommuner i Østjylland - nu sendt et brev til

erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen (V), hvori de anbefaler Østjylland som et oplagt sted at flytte statslige styrelser hen.

Argumentet: Østjylland er et regionalt kraftcenter. Og dermed et lokomotiv, der driver væksten frem i Midtjyl-

lands yderområder.

Desuden ligger mange af de erhverv, de statslige myndigheder skal samarbejde med, i Østjylland.

»Her er fødevareerhvervet, som står stærkt i Business Region Aarhus, et godt eksempel. Et mere tæt og smidigt

samarbejde vil kunne styrke erhvervet og åbne muligheder for øget vækst,« siger borgmester i Aarhus, Jacob Bundsgaard (S).

Det midtjyske område stor for 60 procent af Danmarks fødevareeksport, og Business Region Aarhus er førende på fødevareområdet.

I Skejby ligger Agro Food Park med mere end 50 fødevare-virksomheder. Business Region Aarhus mener derfor, at fødevareindustrien kun kan styrkes, hvis Fødevarestyrelsen placeres i Østjylland.

Og det er ikke fordi, Østjylland ligefrem vrimler med statslige arbejdspladser.

»Det nuværende antal statslige arbejdspladser i Østjylland ligger på niveau med de øvrige landsdele uden for hovedstadsområdet,« siger Jørgen Gaarde, der udover at være borgmester i Skanderborg Kommune også er formand for Business Region Aarhus.

Han fortsætter:

»Der er et stort vækstpotentiale i hele Danmark, som kan understøttes ved regeringens fokus og prioritering af en vækst-dagsorden i Business Region Aarhus.

Lang lørdag på statsbiblioteket

BIBLIOTEK

AARHUS: Under overskriften »mere til flere« udvider Statsbiblioteket fra og med september åbningstiden med tre timer om lørdagen. Den nye åbningstid er kl. 10-16. Statsbibliotekets kantine holder fremover også åbent om lørdagen og serverer brunch kl. 10-13.

På Statsbiblioteket har du bl.a. udvidet adgang til at læse i historiske aviser via tjenesten Mediastream, som foreløbig giver adgang til mere end fire mio. historiske sider fra fx Århus Stiftstidende, Jyllands-Posten og Information. Mens du hjemmefra kun kan læse i aviser udgivet før 1916, kan du

Statsbiblioteket tilbyder arbejdsro i den store læsesal og adgang til andre faciliteter som grupperum, lounge og selvbetjent kaffebar. Pressebillede

ved fremmøde på Statsbiblioteket også få adgang til at læse i årgange op til 2012 på statsbiblioteket.dk/mediastream/avis.

Medarbejdere i Statsbib-

liotekets servicecenter på 1. sal står klar til at hjælpe, men husk at alle materialer skal bestilles via hjemmesiden library.au.dk.

pcb

SAMFUND

Fuck med de fattige

AARHUS: Marc Trensigt har filmet og talt med hjemløse i mange europæiske byer om deres kår. Han iklædte hjemløse det provokatoriske budskab; »Fuck the poor« rundt om i Europa, så de ikke længere druknede i gadebilledet. Det bevirkede uafhængige initiativer kilden rundt, bl.a. en YouTube video med fem mio. visninger.

Hvad gør kommunen, boligsektoren og foreninger for at hjælpe fattigdom og hjemløshed, og hvad gør kommune, boligsektoren, foreninger for at gøre livet surt for fattige og hjemløse? Disse spørgsmål sættes der fokus på med en happening og et møde i Mølleparken 15. september kl. 16-18. Og igen senere samme dag med et møde i Folkestedet, Carl Blochsgade.

pcb

BILER

Værksted holder Ladies Night

AARHUS: Der er rig mulighed for at gøre op med fordommen om, at kvinder ikke har forstand på biler, når Volkswagen og Škoda Aarhus inviterer til Ladies Night 17. september. Værkstedets medarbejdere vil blandt andet undervise i at kontrollere køler- og bremsevæske, sikre det rigtige dæktryk og køre økonomisk i dagligdagen.

Kvinderne kan nemlig godt selv, lyder det fra forretningerne.

Under hele aftenen vil salgsafdelingen stille op med forfriskninger.

VOLKSWAGEN OG ŠKODA HØJBJERG OG RISSKOV,

Østerparkvej 12-16 og Grenåvej 347, Torsdag 17. september klokken 18.30-21.30. Gratis.

Otte vejkrøds i Aarhus er særligt farlige at komme igennem for cyklister. Farligst af alle er krydset Silkeborgvej/Vestre Ringgade. Foto: Kim Haugaard

Statistikken taler: Her er det farligst at cykle i Aarhus

Krydset mellem Vestre Ringgade og Silkeborgvej er det farligste sted i Aarhus at cykle: 15 uheld med personskader på fire år.

Af **Henrik Havbæk Madsen**
hhma@stiften.dk

AARHUS: Cyklister skal virkelig have øjne og ører med sig, når de kører over krydset Vestre Ringgade-Silkeborgvej.

For det er det farligste kryds af alle for århusianske cyklister.

Det viser en ulykkesstatistik fra Aarhus Kommune, som Metroxpress har fået indsigt i.

I krydset skete der i perioden fra 2009 til 2013 15 uheld med personskader på cyklister.

Her følger de andre kryds i Aarhus, hvor cyklister ifølge statistikken bør passe ekstra godt på sig selv:

Hasle Ringvej/Herredsvej: 11 uheld med personskade på cyklister,

Ni i krydset Rosenvangs Allé/Skanderborgvej.

Ni i krydset Langelands-

gade/Katrinebjergsvej.

Otte i krydset Skanderbrogvej/Marselis Boulevard.

Otte i krydset Skolegyde/Skolebakken.

Syv i krydset Skovvangsvej/Randersvej

Syv i krydset Vestre Ringgade/Paludan Müllers Vej.

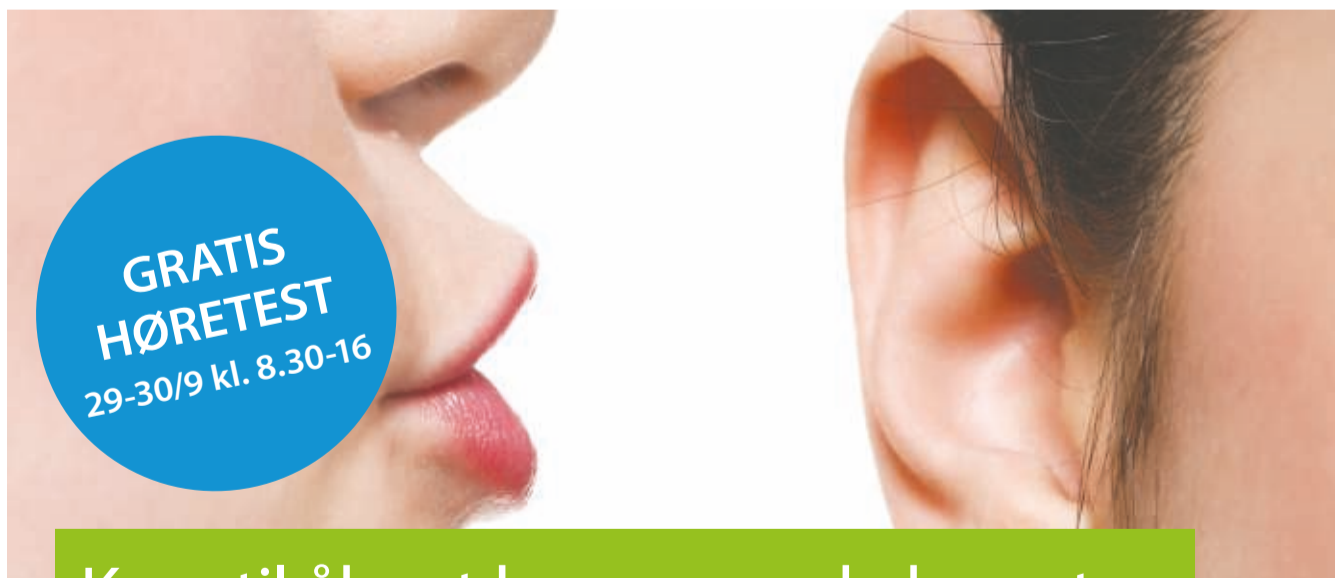
Teknik- og miljørådmand Kristian Würtz (S) vil gerne øge sikkerheden for cyklister.

»Vi gør ikke nok, og jeg mener, at vi har brug for at inve-

stere endnu mere for at skabe bedre vilkår for cyklisterne, om der er penge til sikkerheden en af de ting, vi skal diskutere,« siger Kristian Würtz til Metroxpress.

Kristian Würtz henviser til byrådets forhandlinger om næste års budget, som er i gang lige nu.

➤ Med Swipp går betalingen straks ind på din virksomheds konto, og det styrker likviditeten.

Kom til åbent hus og mød eksperten

Den **29. september kl. 8.30-16.00** holder Audium produkt dag i Højbjerg og **30. september, samme tid**, i vores klinik i Skejby. Her tester vi din hørelse gratis, og du får professionel vejledning fra vores audiologer og en ekspert fra Siemens.

Desuden har vi specialpris på verdens første høreapparater, der overgår normal hørelse i støj. Prøv dem gratis og uforpligtende i 14 dage.

Gå ikke forgæves - bestil en tid allerede i dag. Velkommen!

Telefon **7171 0901** www.audium.dk
Stenvej 19, 8270 Højbjerg - Skejbycenteret, Skelagervej 5, 8200 Aarhus N

Audium
Vi hører sammen

Swipp er en enestående mobilbetalingsløsning, der giver dig unikke forretningsfordele. Læs om dem på swipp.dk/erhverv.

Motionsløb i skoven med »De Rigtige Mænd«

Nu er tilmeldingen åben til Xterra Aarhus 2016, som DRs tv-stjerner stiller op til igen

UDFORDRING

Tekst og foto:
Flemming Krogh
flkr@stiften.dk

MOESGAARD: Stranden, skoven og bakkerne. Naturen syd for Aarhus er helt unik og danner en perfekt ramme for motionsløbet Xterra. En såkaldt Off Road Triathlon, hvor motionisterne bliver udsat for de tre klasiske tri-discipliner:

Havsvømning, cykling og løb. I nævnte rækkefølge. Men i forhold til en traditionel triathlon, er Xterra mere kuperet.

»Til X-terra kører man på en mountainbike. Ruten er kuperet og flere steder kører man på mountainbikesporet i skoven, som mange kender som en god udfordring i forvejen. Løberuten er også meget udfordrende på et trailspor,« fortæller Lars Kirkegaard, som var med til at planlægge

det første Xterra i Aarhus, som blev afviklet i 2014.

Dengang var der 175 deltagere. Nu er løbet vokset. I år var der udsolgt.

»DRs udsendelser 'Rigtige Mænd', som trænede op til vores løb, gav meget omtale. Mange motionister fik lyst til at stille op sammen med de kendte tv-motionister,« fortæller Lars Kirkegaard, som tilføjer at man allerede har fået tilsagn om, at der er repræ-

Trapperne ved Ørnereden kommer til at gøre ondt på deltagerne til Xterra 2016. Privatfoto

Travel

Skønne oplevelser på Hotel Dania i hjertet af Silkeborg

PRIS
1099,-

- Opholdet gælder for 2 personer og inkluderer:
- 1 overnatning i delt dobbeltværelse på Hotel Dania.
 - 2-retters menu i Brasserie & Restaurant Underhuset.
 - Morgenbuffet.
 - Gratis wifi.

Ankomst i perioden 29. september 2015 til 29. februar 2016.

RABAT **50%** NORMAL PRIS **2199,-**

Sweetdeal
Del det bedste i livet

Kan kun købes på sweetdeal.dk

sentanter fra Rigtige Mænd med i 2016.

Selvom det kun er en uges tid siden man åbnede for tilmeldingen til Xterra Aarhus, er der allerede ved at være udsolgt. Der er plads til 750 deltagere på hoveddistancen (Classic: 750 meter svømning, 30 kilometer MTB og 10 kilometer løb) og de 425 pladser er væk.

Uden svømning

Udover Classic-distancen er der mulighed for at være med i Xterra Aarhus Duathlon (én kilometer løb, 30 kilometer mountainbike og 10 kilometer løb), hvis man ikke er begejstret for at hoppe i en våddragt for at svømme i havet.

»Vi vil gerne have mange med til Xterra. Det er fedt at komme ud i skoven langt væk fra hverdagens stress. Derfor laver vi flere ruter. Om lørdagen inden den klassiske distance laver vi også fem og 10 kilometers trailløb. Det kan være med til at skabe interesse hos flere motionister, som ikke kender til Xterra,« mener Lars Kirkegaard, som tilføjer at der også er Kids Duathlon.

Den lokale arrangør opfordrer også til, at man møder op og hepper.

»Xterra er et særligt løb. Med mange udfordringer i et smukt tærræn. Målområdet tæt ved havet, hvor man svømmer er smukt i sig selv.

Og går man ind i skoven, for at se rytterne, får man helt andre oplevelser. I 'De dansk fjelde', som vi kalder bakkene i skoven.«

Udover bakker og snævre stier vil vandløbene i skoven, som skal krydse flere steder, give ekstra oplevelser for motionister og tilskuere. Trapperne ved Ørnereden vil give syre i benene hos mange.

»Man skal gennem løberuten to gange. Derfor vil trapperne være hårde ved deltagerne. Især på anden runde. Men sådan er Xterra. Det skal gøre lidt ondt,« siger Lars Kirkegaard, som selv er erfaren motionist med hang til skovtærræn.

Dansk yogainstruktør hitter

FRITID

AARHUS: Janni Daugaard fra Aarhus rejser om to uger til Dublin, hvor hun er inviteret til at undervise, og til foråret trækker hun yogaelever og -lærere fra hele verden til Aarhus. Janni er inviteret til at undervise til det såkaldte European Yogi Nomads, som er en yogafestival, der løber af stablen to gange årligt rundt omkring i Europa og samler yoga-interessererede fra hele verden.

Til foråret 2016 trækker Janni arrangementet til Aarhus, hvor hun som vært vil

byde yogafolk fra hele verden velkommen til byen. Janni Daugaard er freelance-yogalærer med faste klasser i Aarhus samt workshops og andre arrangementer rundt omkring i landet. Hun har lige så stille fået opbygget et ry som en yderst kompetent underviser, der kombinerer sin fysiske yogaundervisning med mentalt arbejde og et indblik i indiske myter, filosofi og ayurveda.

En milepæl

Hun når et delmål i sin karriere, når hun i slutningen af

september skal undervise yogafolk fra hele verden i Dublin.

»European Yogi Nomads er et internationalt yoga event, der flytter rundt mellem forskellige europæiske storbyer. Deltagerne kommer fra hele verden for at lave yoga og netværke. European Yogi Nomads handler om at fordybe sin yogapraksis, møde nye venner og opleve nye steder,« siger Janni Daugaard.

European Yogi Nomads er for alle interesserede.

pcb

Cykelløb på landevejen er afløst af kuperet MTB til Xterra. Privatfoto

➤ **Med Swipp kan dine kunder betale, selvom de hverken har kort eller kontanter med.**

Swipp er en enestående mobilbetalingsløsning, der giver dig unikke forretningsfordele. Læs om dem på swipp.dk/erhverv.

Juletur til fantastiske Berlin

Inkl. dagsudflugter og hotelophold mm.

Afrejседato:
03/12-2015

Pris **2.775,-**

Prisen er pr. person i delt dobbeltværelse

Program

Dag 1 - 3/12-2015

Der vil være afgang fra Jylland fra morgenstunden, hvorfra vi kører gennem Slesvig-Holstein. Her vil der undervejs blive serveret kaffe/te og rundstykker. Ved Gudow passerer vi ind i det tidligere Østtyskland, hvor vi vil følge motorvejen hele vejen til Berlin, som vi når sidst på eftermiddagen. Vores hotel, Amedia Kurfürstendamm Hotel, ligger i Kurfürstendamm, som er et centralt område i hovedstaden. Efter ankomst er aftenen til fri disposition.

Dag 2 - 4/12-2015

Her skal vi for alvor opleve Berlin på en skøn byrundtur. Turen starter ved East Side galleri i det gamle Østtyskland, hvor vi skal se de 1,3 kilometer lange rester af muren. Herfra kører vi videre mod alexanderplatz og berliner Dom, inden turen fortsætter ad Unter den Linden, hvor vi gør stop ved Topografi Des Terrors, en udstilling som viser Tyskland fra Hitlers magtovertagelse til slutningen af 2. Verdenskrig. Herefter passerer vi Checkpoint Charlie og videre til Det Jødiske Monument, rejst til minde om de millioner af jøder, som blev slået ihjel under krigen. Vi besøger også Brandenburger Tor, og kører forbi Kanslerboligen, Rigsdagen og flere andre kulturelle højborg. Gendarmenmarkt - Berlins smukkeste plads, hvor der er mulighed for at se det mest kendte julemarked, indgår også i dagens program

Dag 3 - 5/12-2015

På denne dag starter vi i vest, hvor vi skal besøge det flotte Olympiske Stadion. Herfra kører vi mod Kurfürstendam, forbi Zoologisk have, De nordiske landes Ambassader, og videre til et stop ved Potsdammer Platz. Ved middagstid returnerer vi til vest, og eftermiddagen kan så passende bruges på det store julemarked ved Gedächtnis Kirche. Vi er her ved de store indkøbscentre, bl.a. Europacentret og ikke mindst det mægtige og imponerende Kaufhaus Des Westens.

Dag 4 - 6/12-2015

Efter et solidt morgenmåltid bevæger vi snuden hjemad med rygsækken fyldt med indtryk. Vi er hjemme ved aftenstid efter en tur med et passende antal pauser undervejs. Tak for denne gang.

Prisen inkluderer

- Buskørsel t/r
- Kaffe og rundstykke på udrejsedagen
- Guidede rundvisninger i Berlin
- Hotel i Berlin med morgenmad

Prisen inkluderer ikke

Evt. entreer er ikke inkluderet i rejsen.

Afrejsesteder

Viborg Tinghallen 06:00 - Arena Randers 06:45 - Musikhuset Aarhus 07:30
- Skanderborg Banegård 08:00 (Opsamlingsbus)

Kære læser,

I Klub Østjylland elsker vi oplevelser - og vi deler dem gerne. Derfor kan alle købe vores tilbud! Det kræver hverken medlemskab af klubben eller abonnement på avisen. På www.klubo.dk kan du se alle vores tilbud, som enten har helt unikt indhold eller kan købes til særpris.

Klub
Østjylland

Chefredaktør, Jan Schouby

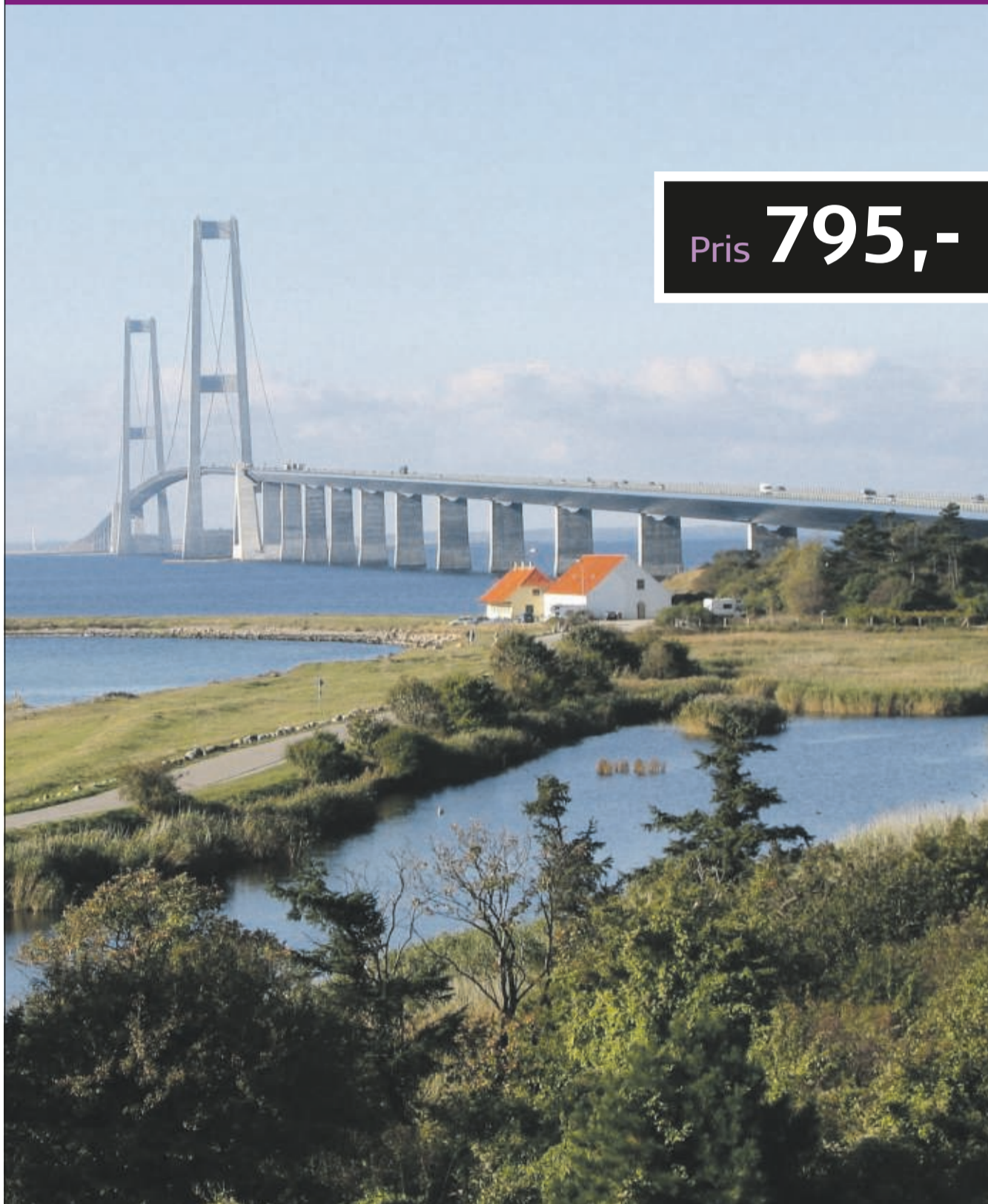

➤ [Se mere på klubo.dk](http://www.klubo.dk)

Unik udflugt til Sprogø

inkl. guidet rundvisning, frokost m.m.

Pris **795,-**

Så er den populære udflugt tilbage! Du kender sikkert Sprogø som TV 2s vejrø, men Sprogø er meget mere end det. Af de danske småøer er Sprogø vel nok øen med den mest interessante historie, da den ofte har spillet en central rolle i Danmarkshistorien. Nu har du chancen for at besøge den spændende ø.

Det bliver ikke kun de smukke omgivelser, som vi kommer til at nyde. Vores guide vil ligeledes løfte sløret for øens spændende historie. Lige fra Valdemars Borg blev anlagt på Sprogø, som en del af Danmarks forsvar mod Venderne, til vore tiders transportkorridor via Storebæltsforbindelsen. Øen har nemlig haft flere og meget alsidige

funktioner. Blandt andet blev der på øen fra omkring 1920 og frem til 1960, dannet et hjem for kvinder - kvinder der var gjort umyndige på grund af evnesvaghed. I virkeligheden blev kvinderne set som seksuelt løstsigende af myndighederne, og derfor kom de på et typisk 7 års tvangsophold på Sprogø.

Afrejsesteder

Kl. 06.00 Arena Randers
Kl. 06.40 Musikhuset Aarhus
Kl. 07.10 Skanderborg Banegård

Klub
Østjylland

Kære læser,

I Klub Østjylland elsker vi oplevelser - og vi deler dem gerne. Derfor kan alle købe vores tilbud! Det kræver hverken medlemskab af klubben eller abonnement på avisen. På www.klubo.dk kan du se alle vores tilbud, som enten har helt unikt indhold eller kan købes til særpris.

Chefredaktør, Jan Schouby

► Se mere på klubo.dk

Han klæ'r bøgerne på

Grafikeren Henrik Koitz har mange års erfaring i at lave et godt blikfang til en bog. Omslaget skal have signalværdi og i klart sprog fortælle, hvad den bunke af ord, der er samlet i en bog, handler om. Senest har han leget med Lisbeth Salander.

KRIMI

Af Lisbeth Stryhn

list@amtsavisen.dk

AARHUS/RANDERS: Det var ikke en opgave som de sædvanlige, da grafikeren Henrik Koitz gik i gang med at illustrere en af efterårets helt store krimi-begivenheder, David Lagerkrantz' bud på en efterfølger af Stieg Larssons Millennium-serie »Det, der ikke slår os ihjel«.

»Jeg vidste godt, at fireren var noget særligt. For det første er der tale om en ny forfatter på serien, som der har været en del ballede omkring. For det andet skulle illustrationen både leve op til bogens handling og til de tre foregående bøger i serien,« siger Henrik Koitz, der bor i Gimming ved Randers, hvor han har samlet sin grafiske tegnestue i privaten på en stille villavej, der mere oser af landlig idyl end af skræk og mord.

I den her produktion arbejdede han tæt sammen med Ilse Nørr, direktør på Forlaget Modtryk, som udgiver Millennium-serien på det danske marked.

Aspergers syndrom

De første 25 forslag blev det til, inden grafiker og forlag nåede frem til den endelige løsning, hvor en dreng, sunket helt ind i sig selv, står i centrum, mens et stykke storby og lidt efterårsfarver er smidt ud i højre side.

»I min søgen efter illustration faldt jeg over et foto af en dreng, der står helt i sine egne tanker. Den figur byggede jeg videre på. For der optræder en dreng med Aspergers syndrom i bogen, hvor forældrene finder ud af, at den dreng kan andet end lægge puslespil,« forklarer Henrik Koitz, der også i sin søgen har været

Henrik Koitz illustrerer med egen krop, hvordan forside-drengen på Millennium-bogen står i sine egne tanker og tænker på...hvad? Foto: Ole Jakobsen

forbi den stockholmske bydel Södermalm, hvor avisen Millennium ligger og hackeren Lisbeth Salander bor.

I sin grafiske efterbehandling i Photoshop får illustrationen udseende af en stregtegning på den hvide baggrund, der er Koitz' varemærke. Han vil gerne gøre udtrykket og dermed budskabet så klart og enkelt som muligt.

Sad med noget stort

Koitz var også med fra start, da Modtryk satsede på Stieg Larssons krimi-univers med udgivelsen af »Mænd, der hader kvinder« i 2005. Første danske oplag var på sølle 4500 eksemplarer.

»Ingen vidste jo dengang, hvad man sad med i sine hænder. Det har jo været en helt fantastisk popularitet, den serie har haft,« siger Henrik Koitz, der er en erfaren herre, hvad angår kunstnerisk indpakning af krimier.

En stor del af hans opgaver er krimi-omslag, hvor han for alvor har lagt sit personlige snit, bl.a. i Jo Nesbø-bøgerne, der alle har et meget enkelt budskab på en hvid baggrund.

Meget homogent og nærmest minimalistisk i sit udstyr.

»Forsiden er romanens signal til omverdenen. Derfor skal den fange ved første øjekast,« siger Koitz, der illustrerer et sted mellem 40 og 45 bøger om året.

Nyttig ventil

Selvom han efterhånden er på hjemmebane i den fiktive kriminelle verden og er velbevandret i gru og ondskab, så er der også opgaver, han siger nej til at beskæftige sig med og at læse om.

»Børn og spidse genstande. Det kan jeg bare ikke ha,« udbryder han, men erkender samtidigt, at krimier, hvor grusomme de end måtte være, også fungerer som en kollektiv ventil i samfundet.

»Altså. Når man læser en hårrejsende krimi udløses endorfinerne på den komfortable måde, der ikke går ud over andre mennesker,« mener han.

Digital artist

Selvom Henrik Koitz altid har brændt for at male og tegne, så har han ikke altid kunnet leve

af sin passion.

»I en lang periode var jeg ansat på TV2 Østjylland som grafisk redigeringsassistent. Men i 2001 sagde jeg stop for at hellige mig det grafiske bogarbejde,« siger Henrik Koitz, der både hvad angår det kunstneriske og tekniske er selvlært.

Som han selv beskæftiget siger: »Jeg har en halv 2. g«.

Men han laver stadigvæk laver opgaver for tv-stationer, når der er brug for nyt grafisk design, ligesom han løser andre opgaver. En af dem, han især husker, er en opgave for Stein Bagger, da denne stadig var det fænomenale Gazelle-it-ikon, der udmærkede sig ved at have en milliardomsætning uden en slagsafdeling.

»Her var prisen underordnet. Ligegyldigt, hvad det kostede, skulle man go for it. Det var en ganske særlig oplevelse,« understreger han.

Nye tider

Men det er først og fremmest bøgerne, der er med til at give ham brød på bordet. Og processen er blevet betydeligt nemmere i dag end tidligere.

»Det hele går meget hurtigere. I dag bruger jeg udelukkende computeren, hvor jeg før skulle lave udkast på papir og sende det i brev til forlaget. Her kom man så med ændringer, der blev sendt retur til mig. På den måde kunne en illustration strække sig over mange uger. I dag kan jeg bare trykke på en knap, og så er arbejdet fremme,« siger den digitale artist, der således har byttet lærred og papir ud med skærm og Photoshop.

Han er både glad og stolt over at have været med til at sætte sit fingeraftryk på en så populær serie som Millennium-serien, der lige nu nyder fornyet opmærksomhed med titlen »Det, der ikke slår os ihjel«, der tilsyneladende er inspireret af Nietzsche-citatet: Den modstand, der ikke slår dig ihjel - gør dig stærkere!

FAKTA

FORLAGET MODTRYK

■ Millennium-serien udgives i Danmark af Forlaget Modtryk, Aarhus.

■ »Det der ikke slår os ihjel« har et førsteoplæg på 125.000 eksemplarer.

■ Krimien udkom 27. august i et oplæg på 2,7 mio. eksemplarer, fordelt på 26 lande.

■ Modtryk blev stiftet i 1970'erne som et socialistisk forlag, rundet af studenterbevægelsen.

■ De første titler var rapporter om arbejdernes arbejdsvilkår sat ind i en marxistisk kontekst.

■ I dag er det krimier, der økonomisk trækker det store læs på det århusianske forlag, der også har skolebøger og skønlitterære titler på sit repertoire.

■ Den fjerde Millennium-bog med et førsteoplæg på 125.000 eksemplarer er forlagets hidtil største.

Tal R er en af de kunstnere, som har doneret et værk til en velgørende auktion på Kunstmuseet Aros, hvor han udstillede i 2013/14. Pengene fra de donerede værker går til skoler i Etiopien. Det er den velgørende organisation ELSA, der har fået doneret værkerne til auktion. Arkivfoto: Flemming Krogh

Velgørende kunstauktion på Aros

AUKTION

Af Kirstine Lefevre Sckerl
klsc@stiften.dk

AARHUS: Der flere end 70 kunstværker, doneret af danske og internationale kunstnere, er sat på højkant, når organisationen ELSA og auktionshuset Bruun Rasmussen afholder kunstauktion på Aros. Blandt kunstnerne er navne som Ebbe Stub Wittrup, HuskMitNavn og Tal R. Det er den kyndige auktionarius Frederik Bruun Rasmussen, der lørdag 26. september svinger hammeren over de donerede værker til fordel for nye skoler i Etiopien.

»Det er anden gang vi, lægger lokaler til denne type auktion på AROS. Sidste gang var i 2008. Nu vil vi igen give folk mulighed for at støtte et godt formål og få et rigtigt kunstværk med hjem,« siger Lise Pennington, fungerende overinspektør, Aros.

Tilbage i 2008 rejste Merete Ipsen, museumsinspektør på Kvindemuseet i Danmark og daværende formand for den danske afdeling af mu-

seernes internationale organisation, Icom, en kritik af auktionen på Aros, som hun mente befandt sig i en gråzone.

Hun var bange for, om nogen ville misforstå museet og tro, at der blev solgt ud af egne værker, hvilket er ulovligt.

Aros tog dog kritikken med ro og gennemførte auktionen, der indbragte omkring 700.000 kroner. For dem kunne den velgørende organisation ELSA bygge to skolebygninger med fuldt inventar i Etiopien.

Lige som ved auktionen i 2008 er værkerne blevet doneret til ELSA. Selve auktionen afholdes af auktionshuset Bruun Rasmussen, og alle værker kan besigtiges fra onsdag 16. september, hvor de er opstillet for gennemsyn på Aros Niveau 3. Auktionen finder sted i auditoriet på samme etage lørdag 26. september kl. 12.

Der skal betales entré til museet til både gennemsyn og auktion.

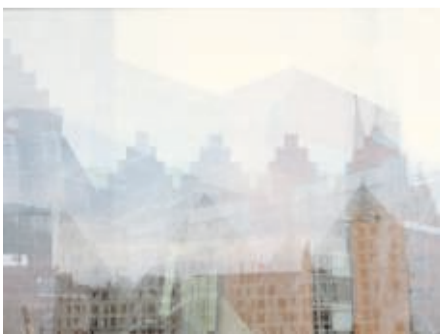
Læs mere om ELSA, værkerne og kunstnerne på www.videnforalle.dk.

KUNST

Fotokunst i Galleri Grundstof

AARHUS: Galleri Grundstof er i september klar med en fotoudstillingen »Invisible Aarhus« af Troels Heiredal.

I udstillingen kan man gå på opdagelse efter bygninger, skilte, vinduespartier og andre gen-

kendelige elementer fra Aarhus. I de på en gang stille, smukke og udfordrende kunstfotos taler Aarhus' bygninger og gader sammen med hinanden i helt nye konstellationer.

Troels Heiredals værker er sammensat af fotografier i fire eller fem lag. Og der er tale om fotokunst optaget på analog film.

INVISIBLE AARHUS

Miau Miau Factorys lokaler, Vestergade 62. Til lørdag 26. september.

Gadens dans rykker

Københavnske dansefestival udvider til Aarhus efter flere års succes i hovedstaden.

URBAN DANCE

Af Kirstine Lefevre Sckerl
klsc@stiften.dk

AARHUS: Man behøver hverken være nede med de nyeste håndtegn eller hoppe i hætte-trøjen for at kunne være med,

når Detour Urban Dance Festival kommer til Bora Bora 16. og 17. september.

Festivalen er dedikeret til at præsentere gadens dans og fortolke den klassiske hip-hop på helt nye måder for nye publikummer, lyder det fra festivalens initiativtager, dan-

Til et battle er det dj'en der bestemmer musikken, som danserne så skal freestyle til. »Det er en individuel dans og en måde at udtrække sig på,« siger Anna Eileen. Foto: Axel Schütt

Danser fra hjertet

For den århusianske »B-girl« er hip-hop en livsstil og en måde at være del af en international dansefamilie.

BREAK

Af Kirstine Lefevre Sckerl
klsc@stiften.dk

AARHUS: De seneste syv år har hun rejst rundt i verden for at leve og danse i Brasilien, New York, Frankrig og Sverige.

Anna Eileen Jeppesen har danset, eller breaket, siden hun som teenager stødte på hiphoppen i et dansestudio i Aarhus, og hun er en af de få danske »B-girls«, det vil sige piger eller kvinder, som danser break.

»Jeg gik til jazzballet, men det var ikke helt mig. Men en dag havde vi vikar, en rigtig B-boy, som breakede, og det synes jeg bare var rigtig fedt,« fortæller Anna Eileen Jeppesen, der er opvokset i Mårslet.

I 2002-03 skete der rigtig meget med den danske streetdance scene, og Anna Eileen Jeppesen var med i forskellige battles i blandt andet

København og Aalborg. Som 15-årig rejste hun til London for at opleve dansemiljøet i den britiske hovedstad og året efter, flyttede hun til København for at satse 100 procent på dansen.

Aftalen med hendes forældre var, at give dansen et år på uddannelsen Stepz, for så at vende tilbage hjem til Aarhus og HF. Men det kom ikke til at ske.

»Jeg har hele tiden været meget målrettet og bevidst om, at det var det jeg gerne ville, men jeg havde aldrig tænkt, at jeg skulle leve af det,« siger Anna Eileen Jeppesen.

I dag er hun professionel danser og »battler« rundt om i verden, er dommer i andres dansekonkurrencer og underviser i dans, blandt andet på Efterskolen for Scenekunst i Malling.

Ryggen spændte ben

Selv har hun studeret dans

på Broadway Dance Center i New York, og ellers rejst rundt i verden for at samle inspiration til sine koreografier og »moves«. Hun har boet i Sverige i fem år, hvor hun levede af at danse, enten ved at være med i turnerende forestillinger eller ved at undervise på skoler.

»Jeg følte, at jeg levede en

drøm,« fortæller Anna Eileen Jeppesen.

Men hendes ryg begyndte at give hende store problemer, og hun måtte lægge breaking på hylden og i stedet kaste sig over stilarten house dance, der har nogle andre bevægelser.

»Det gjorde mig rigtig ked af det, men jeg var nødt til at

ind på Bora Bora

ser og koreograf Sara Jordan:
»Vi ønsker at åbne op og bringe urban dans i spil med den moderne danseverden både for at afmystificere hiphop som noget useriøst dans til rapmusik og for at give plads til den næste generation af streetdansere og koreogra-

fer af den urbane skole.«

Første gang i Aarhus

Festivalen har for fjerde gang præsenteret både danske og internationale navne i København, og nu er turen for første gang kommet til Aarhus.

Fra Canada kommer duoen

Tentical Tribe, mens Frankrig er repræsenteret med CJM's. Fra hjemlige breddegrader kommer Rico Coker, Sara Jordan og århusianske Anna Eileen, der har en forestilling sammen med Marie Paldrup.

De to dansere fik plads i programmet gennem et så

kaldt open call. På den måde kan både nye talenter og nogle af den internationale hiphops scenestjerner opleves på Detour Urban Dance Festival.

Med festivalens program ønsker arrangørerne at kunne vise, at hiphoppen er modnet kunstnerisk, siden den for me-

re end 30 års siden så dagens lys på gaderne i New York.

Samtidig indeholder genreen stadig en tilgængelighed som det etablerede scenemiljø kan lære af, mener koreograf Sara Jordan.

DANSEFESTIVAL

Detour Urban Dance Festival, 16.-17. september. Bora Bora, Valdemarsgade, Aarhus C.

Anna Eileen Jeppesen har danset break i 13 år. Den 27-årige danser er opvokset i Mårslet. Sammen med Marie Paldrup medvirker hun til Detours Urban Dance Festival på Bora Bora. Foto: Axel Schütt

tid. Så selv om vi er to modpoler, har vi meget til fælles,« siger Anna Eileen Jeppesen.

Forestillingen er blevet til imens den travle danser har medvirket i en forestilling i Lyon, undervist i Malling, rejst to uger i Vietnam, hvor hun vandt en »All Star Battle« og arrangeret et internationalt breakdanceevent i Silkeborg.

»Det har været intenst, men det kan lade sig gøre, fordi jeg virkelig brænder for det,« siger den 27-årige danser og smiler.

Selv under en familieferie på Bali, nåede hun lige at op-søge det lokale breakingmiljø.

»For mig er hiphopmiljøet en universel familie. Det er meget vigtigt for os, at vi får spredt budskabet om, at det er en kultur som står for fred, kærlighed, fællesskab og at have det sjovt. Folk tror altid, at det er gangsterrelateret og hardcore. Kulturen er udsprunget af det, men dansen handlede om at løfte sig op over det og udfolde sig sammen i stedet for at skyde hinanden. Så man hjælper hinanden, lige meget hvor man tager hen,« forklarer Anna Eileen Jeppesen.

Hiphop ventil

Som en af landets få B-girls håber hun at kunne få andre unge piger til at kaste sig ud i hiphoppen. Den har hun selv brugt som en ventil til at få luft for sine følelser.

»Når jeg underviser unge, prøver jeg at få dem til at slippe koreografien. Det skal mere være en følelse. Selvfølgelig er der nogle bestemte moves, man kan bruge, men det er vigtigt, hvad man gør med dem. Hiphop er freestyle og improvisation. Det kommer af, at man vil udtrykke sig på sin egen måde. Det kan godt være grænseoverskridende at skulle danse fra hjertet og udtrykke sine egne følelser. Man skal gøre det på sin egen måde og have det sjovt med det,« slutter Anna Eileen Jeppesen.

lægge breaking til side, fordi jeg ikke kunne danse på det plan, jeg gerne ville,« fortæller Anna Eileen Jeppesen.

Dansen bragte den rastløse B-girl videre til Brasilien, hvor hun boede i tre måneder.

»Jeg havde mødt en brasilianer til en danseevent i Schweiz. Han havde givet mig en stående invitation, som jeg

tog imod. I Brasilien følte jeg mig hjemme. Det var en ny følelse. Her hørte jeg til,« fortæller Anna Eileen Jeppesen.

Hun begyndte at dyrke den brasilianske kampdans capoeira, og pludselig kunne hun igen vågne op uden ondt i ryggen.

»Capoeira hjalp mig, fordi den har sådan nogle flydende

bevægelser i modsætning til breaking, som er nogle mere hårde bevægelser. Jeg fik en tro på, at jeg godt kunne breake igen. Jeg skulle bare lære min krop at kende,« siger Anna Eileen, der på trods af sit brasilianske paradistevende hjem for at være tættere på familien.

»Jeg bestemte mig for at

blive i Danmark og finde mine rødder igen, selv om jeg dansemæssigt ikke føler mig hjemme. Jeg synes, der er en jantelovskultur i miljøet herhjemme. Der går meget snak i tingene, fordi det er så lille et miljø,« mener hun.

Dynamisk duo

Til Detours Urban Dance Fe-

stival, som kan opleves på Bora Bora de kommende dage, har hun sammen med house danseren Marie Paldrup skabt en duet. Det er første gang at de to arbejder sammen.

»Vi har lidt den samme følelse, fordi vi begge har boet i udlandet i mange år og er kommet tilbage på samme

Sørine Gotfredsen giver sit bud på kærlighed. PR-foto

FOREDRAG

Kærlighedens forandring

AARHUS: Har du overvejet, om du for alvor har elsket, og om du overhovedet forstår kærligheden?

Sørine Gotfredsen giver, ud fra et personligt udgangspunkt i Søren Kierkegaard og kærligheden, indsigt i kærligheden og de store følelser.

Kierkegaards syn på kærligheden er grundet i kristendom, og for ham er kærligheden altid det, der opbygger. Spørgsmålet er, hvordan vi opdager det.

TEMAAFTEN: KÆRLIGHEDENS FORANDRING V. SØRINE GOTFREDSEN, JOHANNESGÅRDEN

Torsdag 17. september klokken 19, Sankt Johannes Allé 1, 8000 Aarhus C. Gratis.

Hør en af landets mest karakteristiske stemmer, Jacob Bellens, sammen med sin faste bassist, Jakob Falgren, 17. september. Foto: Torben Christensen/Scanpix.

MUSIK

Enestående stemme på tour

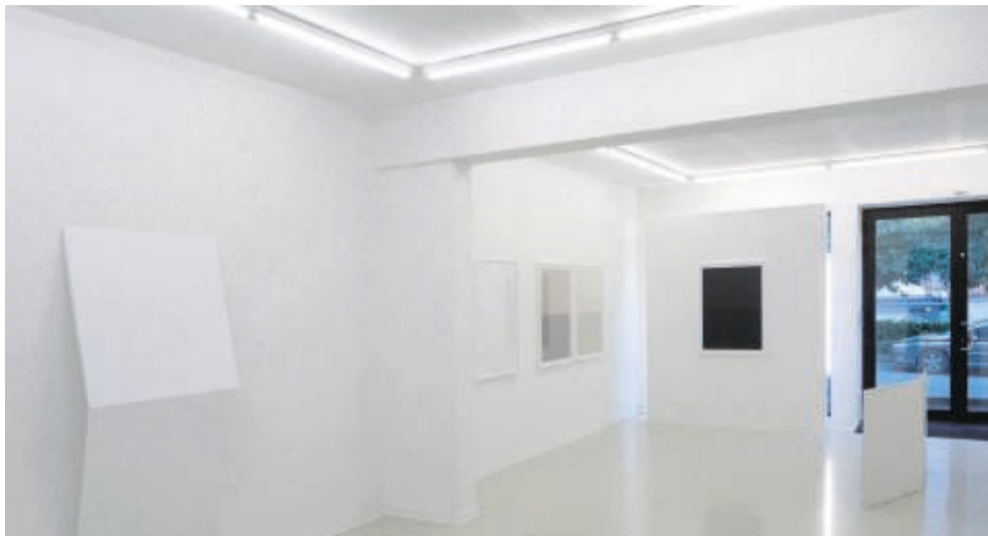
AARHUS: Oplev Jacob Bellens i mere intime rammer og med mindre besætning, når han tager sin faste bassist, Jakob Falgren, med på en duo-turné.

Jacob Bellens har sat sine to bands - Murder og I Got You On Tape - på pause, og har kastet sig ud i en solo-karriere.

Stilen er noget anderledes, end når Bellens er ude med de to bands. Got You On Tape's byder på art-rock, mens Murder's er neo-folk. Bellens udgav »The Daisy Age« i 2012 og »My Convictions« i 2014.

JACOB BELLENS - DUO TURNÉ, STUDENTERHUSET

Ringgaden 3, Aarhus C. 17. september kl. 20.30. Entré.

Aslak Vidbæk og Peter Døssings værker sætter fokus på materiale og sansning med udstillingen »AVPD Aperture«. Foto: Galerie MøllerWitt

Smagsprøver på efterårets kunstoplevelser

Fik man ikke stillet sin kulturelle appetit under festugen, er der heldigvis stadig masser af kunst at opleve i Aarhus. Anmelder Christian Salling har været på rundtur til byens gallerier.

ANMELDELSE

Af Christian Salling

kultur@stiften.dk

AARHUS: Hvis Aarhus har forekommet en smule anderledes de seneste par dage, skyldes det at kunstnerforeningen Prokk for tiden har opført en række værker i det århusianske byrum.

Projektet »Nomad« tager udgangspunkt i den senmoderne rodløshed og rastløshed - Et emne, der er dårligt kan blive mere højaktuelt, set i lyset af den seneste tids flygtningestrømme.

Mølleparken, Rådhusparken, Banegården og nyåbnede Dokk1 danner rammen om værkerne, der fordeler sig rundt i byrummet - med beslægtede projekter i Randers, Hygum, Silkeborg og Hamborg.

Ud af gallerirummet

Konceptet bag »Nomad« er egentlig godt og særdeles aktuelt. Prokk skal ligeledes have ros for at vove sig ud af gallerirummets trygge omgivelser og gå i clinch med virkeligheden med projekter, som haren klar social profil.

Som en særlig udfordring har kunstnergruppen valgt at udføre værkerne som en række samarbejdsprojekter, med de særlige udfordringer denne arbejdsform medfører.

Rigtigt overbevisende bliver det desværre aldrig og særligt mærkeligt bliver det i Mølleparken, hvor skulpturenes naive postulat er ender som en verdensfjern kulisse, når parkens socialt udsatte stamklientel i bogstaveligste forstand ligger og sover rusen ud oveni kunstværkerne.

Til gengæld er det en flot gestus at indtægterne fra salget af de linoleumstryk, der indgår i værket »En vandreudstilling« ubeskåret går til at støtte hjemløse.

Denne anmelder ville gerne holde af »Nomad« for de gode intentioner og forsøget på at tænke ud af boksen, men projektet er simpelthen for hårdt plaget af manglende sammenhæng imellem ambitionsniveau og kunstnerisk formåen.

Udstillingen »Nomad« af kunstnerforeningen Prokk. Kan ses i Aarhus (samt Silkeborg, Hygum, Randers og Hamborg) til og med 2. oktober.

★★★★☆

Monumental arkitektur

Tidens aktuelle emner finder ligeledes udtryk i Maj Hasagers glimrende udstilling på Galleri Image.

Mussolinis prestigebyggeri Esposizione Universale di Roma skulle have dannet rammen om Verdensudstillingen i 1942, og markere tyveåret for fascismen i Italien.

Udstillingen fandt dog al-

drig sted på grund af Anden Verdenskrig, men byen blev alligevel færdiggjort i løbet af 60'erne.

Den monumentale arkitektur danner i stedet rammen om Hasagers undersøgelser af dette fascinerende sted. Kroplige undersøgelser og et dokumentationsprojekt om filippinske immigranter udtrykkes i fotos og video, og sågar en vinylplade.

Igen er aktualiteten i top og de historier Hasager graver frem i absolut interessante.

Til gengæld kan man måske diskutere om formen er specielt original. Dokumentaristiske projekter, der undersøger et emne i en række forskellige medier er en populær genre - betænk eksempelvis Jesper Just's udsmykning af den Danske Pavillon til Venedig Biennalen i 2013, der blev genudstillet på Aros i 2014.

Men ikke desto mindre er »We will meet in the blind spot« et fint og arketypisk eksempel på en nyere generation af udstillingsformater.

Galleri Image: Maj Hasager - »We will meet in the blind spot«. Udstillingen kan ses indtil 25. oktober.

★★★★☆

Minimalistisk udstilling

I en helt anden grøft finder man AVPD's stramme, minimalistiske udstilling »Aperture«.

Maj Hasager har indtaget Galleri Image med udstillingen »We will meet in the blind spot«, som besøger Mussolinis prestigebyggeri Esposizione Universale di Roma. Her et still fra filmen »We will meet in the blind spot«. Foto: Maj Hasager

Aslak Vidbæk og Peter Døssings værker sammenstiller store monokrome flader af forskellige materialer og undersøger, hvordan ting kommer til syne for os. Værkernes lys, skygger, toner, pletter og striber fanger vores opmærksomhed og definerer noget i rummet frem for noget andet.

Fra et ark papir over en videoprojektion til et stykke beton behandler værkerne en række forskellige aspekter ved fænomenet lys og udforsker relationerne mellem lys, tid og rum.

Her er vi meget langt fra kunst med en social profil, og i stedet ude i en ren dyrkelse af materiale og sansning.

Galleri MøllerWitt: AVPD - »Aperture«. Udstillingen kan ses til og med 3. oktober.

★★★★☆

Debuterende kunstner

Er man til debuterende dansk kunst kan man med fordel slå et smut forbi det lille udstillingssted Piscine i Møllegade 5, ved siden af det gamle Hovedbibliotek.

Her debutterer billedkunstner Carl Emil Jacobsen med en serie værker, der ligeledes alle dyrker materialiteten.

Der er noget næsten zenagtigt over udstillingens enkelhed og rene materiale-sammenstillinger, og trods det enkle udtryk og galleriets begrænsede størrelse, er det alligevel lykkedes at lave en

flot formidlet udstilling, med mulighed for at høre kommentarer fra kunstneren selv i opstillede høretelefoner.

Piscine: Carl Emil Jacobsen »Tilsigtede sammensætninger (i utilsigtede optrædender)«. Udstillingen kan ses til og med 19. september.

★★★★☆

Nyfortolkning af stilleben

Friskt og ungt er det også, når Jane Pedersen giver sit bud på en nytolkning af det traditionelle stilleben med en serie blyantstegninger af erotisk smørrebrød.

Blyantstegningernes sarte pastelfarver giver det, der burde være appetitvækkende et underligt og lettere frastødende skær, og leger med nogle af vores helt basale urinstinketer.

Samtidig tilføres billederne et sensuelt, og ganske vaginalt præg. Det er på en gang vulgært, sart, elegant, og humoristisk.

Godsbanens projektgang: Jane Pedersen - »Hybrids«. Udstillingen kan ses til og med 30. september.

★★★★☆

Se udstillingen om Kinas første kejser

KULTUR

HØJBJERG: Den roste særudstilling om Kinas Terrakotta-hær på Moesgaard Museum slutter onsdag 30. september. Moesgaard Museums store særudstilling »Den Første Kejser – Kinas Terrakotta-hær« har været en stor succes siden åbningen 1. april. Over 285.000 gæster har indtil nu set udstillingen, og har man endnu ikke fået oplevelsen, er der nu blot få uger tilbage til at nå et besøg. Herefter pakker museet de unikke

terrakottafigurer ned, inden de skal retur til Kina.

Udstillingen er blevet rost af både anmeldere og besøgende, og både danske gæster og turister er strømmet til det nye museum i Aarhus hen over sommeren for blandt andet at opleve terrakottafigurerne fra Kina. Udstillingen skaber en unik helhedsoplevelse gennem kombinationen af klassisk formidling og moderne udstillingsgreb, hvor scenografi og lyd spiller en stor rolle.

pcb

Det er lyddesigner og komponist Søren Bendixen, der har komponeret musikken til udstillingen. Lydsiden er et musikværk på 15 minutter, der blander kinesisk inspireret musik med lyd-design. Pressebillede

ET SAMARBEJDE, DER ER GULD VÆRD

Verdo er din erhvervspartner inden for:

- El- og VVS-installation
- Energirigtig belysning
- Facility management

I samarbejde med vores kompetente energirådgivere, kan du opnå store besparelser på dit energiforbrug.

Vi er altid lige ved hånden
RING 8694 4525

VERDO
energi til fremtiden

NU I AARHUS!

Besøg os på
Trindsøvej 15
8000 Aarhus C

Kafka for kvinder

BØGER

Af Merete Reinholdt

kultur@berlingske.dk

ANMELDELSE: En af de største skandaler i det danske retssystem danner rammen om Susanne Stauns nye roman, »Velkommen til mit mareridt«, og var det ikke, fordi hun har gjort sin research og ved, hvad hun skriver om, måtte man affærdige bogens påstande om kafkaskiske danske tilstande som fri fantasi og kvindeligt klynkeri.

Historien, der handler om en voldsramt mors kamp for sit barn og mod systemet, er næsten for usandsynlig, i al fald ubegribelig. Men den er – desværre – kun i detaljen opdigtet. Efter i et år at have været observatør på den krypterede internetside »Det hemmelige netværk«, hvor voldsramte skilsmisser mødre trøster og hjælper hinanden, har Staun kogt virkeligheden for cirka 500 danske kvinder og deres børn ind til en fiktiv fortælling om præsten Maria, der kæmper en ulige kamp mod en psykopatisk eksmand, inkompetente sagsbehandlere og en himmelråbende tåbelig lovgivning.

Maria er enlig mor til to små piger og stadig studerende, da hun møder den charmerende og forførende Timm, som hun forelsker sig hovedkulds i. Ret hurtigt går det op for hende, at han er manipulerende og utilregnelig, men hun er samtidig tiltrukket af denne alfahan, og først da hun bliver gravid, går vanviddet for alvor op for hende.

Maria er hårdt trængt med bækkensløjning, to småbørn, et halvt bygget hus, specialeskrivning og derefter jobsøgning, og da Timm ikke hjælper med meget, knækker hun til sidst sammen af overanstrengelse. Mod hendes vilje får han hende indlagt på psykiatrisk afdeling, hvor han – finder hun senere ud af – fodrer lægerne med usande oplysninger om hendes psykiske ve og vel, om at hun ser syner, cutter sig selv og taler om selvmord. Psykiaterne og andet personale tror mere på den overskudsagtige Timm end på den mere og mere paniske og grædende Maria. Først da hendes forældre tager affære, bliver hun udskrevet, men journalen klistrer til hende og kommer senere til at få katastrofale konsekvenser for både barnet, hun bærer, og hende selv.

Inkompetencen i både det psykiatriske system og i Statsforvaltningen, hvor man i såvel ligestillingens som lovens navn tager Timms parti, er beskrevet med labyrintisk, kafkask

Forfatteren Susanne Staun. Foto: Sophia Juliane Lydolph/Scanpix

rædsel. Som roman trækker forfatteren med en brutal centrifugalkraft læseren ud i et mentalt tomrum, der i al sin skæve staunske ligefremhed fremstår mareridtsagtigt og klaustrofobisk.

Det er sjældent, at en roman med et politisk budskab i den grad formår at slippe det konkrete og skabe et troværdigt litterært univers, hvor plot, personer og poesi slår følgeskab. Men Susanne Staun gør det her, fremragende og forfærdeligt. Den lette tone, der i starten får portrættet af alfahannen (eller måske bare det moderne selvoptagede menneske) til at ligne en karikatur, og som næsten virker halvnaiv i sit udtryk, gør på sin vis beskrivelsen af den jeg-fortællende Marias forvandling fra godtroende til løvekæmpende kvinde mere troværdig.

Timm anlægger den ene sag efter den anden ved fogedretten for at få mere samkvem med det efterhånden helt opløste barn, der både synes at være omsorgssvigtet og at blive udsat for seksuelle overgreb, når hun er hos ham. Han stalker Maria og bruger sit netværk i »Fædrelogen« til at chikanere hende, punkterer hendes bil, pille ved hjulophænget mm., og hver gang udstilles hun som psykotisk og han som den forurettede. Lige meget hvor mange indberetninger, der kommer fra børnehaven m.fl., er det Maria, der til sidst sendes seks måneder i fængsel med trusler om at få frataget forældremyndigheden, fordi hun nægter at udlevere datteren til faren.

»Velkommen til mit mareridt« er trods den lidt slatne titel, et par lidt for voksne småbørnscitater hen mod slutningen og en korrekturfejl med et afsnit, der gentages ord for ord, en stærk og meget vedkommende samtidsroman. Gid den må blive læst, ikke mindst af de ansvarlige politikere.

Kunsten at elske en irriterende mand

Forfatteren Jakob Ejersbo lever videre i Ditte Steensballes roman om en kærlighedsrelation, der ikke kun sætter fortællerens,

BØGER

Af Anne Sophia Hermansen

kultur@berlingske.dk

ANMELDELSE: Ditte Steensballes forhold til forfatteren Jakob Ejersbo blev afsluttet før hans alt for tidlige død som kun 40-årig i 2008. I romanen »Lejligheder. En kærlighedshistorie« genopliver hun det hele.

Vi følger fortælleren, mens hun bevæger sig hjemløst fra det ene midlertidige lejemål til det andet, samtidig med at en forelskelse harslået rod i hende og flytter med som en fascination og en forbandelse.

Da hun møder Ejersbo, har han netop udgivet den store roman »Nordkraft«, og da hun slipper ham, er han ved at færdiggøre »Liberty-trilogien« om den vestlige verden kontra den tredje verden. Ejersbo

fremstilles som en person, der er engageret i verden omkring sig, mens Ditte Steensballe får sig selv fremstillet som en, der er ligeglad med verden og kun engageret i forfatteren. Hun kan for eksempel, på 10 års afstand, huske, hvad de spiste til morgenmad, og hvilken natkjole hun havde på, hvorimod hendes ansættelse på DAGEN og særligt avisens kollaps ikke kaster videre mange refleksioner af sig. Det gør henrettelsen af Saddam Hussein heller ikke, hvorimod hun kan huske rødvinsoftener ret detaljeret, og hvad han sagde til hende.

Får vi noget væsentligt at vide om Ejersbo? Nej. Udsiger Steensballe noget smukt og vigtigt om kærligheden? Gid jeg kunne sige ja.

»Lejligheder – en kærlighedshistorie« er bestemt en sympatisk roman om, hvor vanskeligt det kan være at el-

Kærlighedens veje og vildveje

Haruki Murakami skriver om mænd med og uden kvinder i en samling fortællinger, der er både lette og kloge og ganske universelle.

BØGER

Af Søren Kassebeer

soren@berlingske.dk

ANMELDELSE: Oh, kærlighed. Dette uudtømmelige emne. Kilden til de største glæder og de største sorger. Altings begyndelse og nogle gange også altings slutning.

Om den kan man altid skrive, og hvis man som den briljante japanske forfatter Haruki Murakami er udstyret med både visdom, erfaring og en elementær fortælleglæde, så kan resultatet blive sådan noget som hans nye bog, »Mænd

uden kvinder«, der på dansk lanceres som noveller, men rettelig, synes jeg, bør kaldes fortællinger.

For fortællinger er de, disse syv små, fint afrundede beretninger om det, som titlen antyder, at det hele handler om: Mænd uden kvinder. Eller mænd, der nogle gange er uden kvinder, nogle gange med, eller som slet ikke er med kvinder på den dér traditionelle faste parforholdsmåde, men »nøjes« med at have dem som et dejligt krydderi på tilværelsen.

Mere end hverdagshistorie

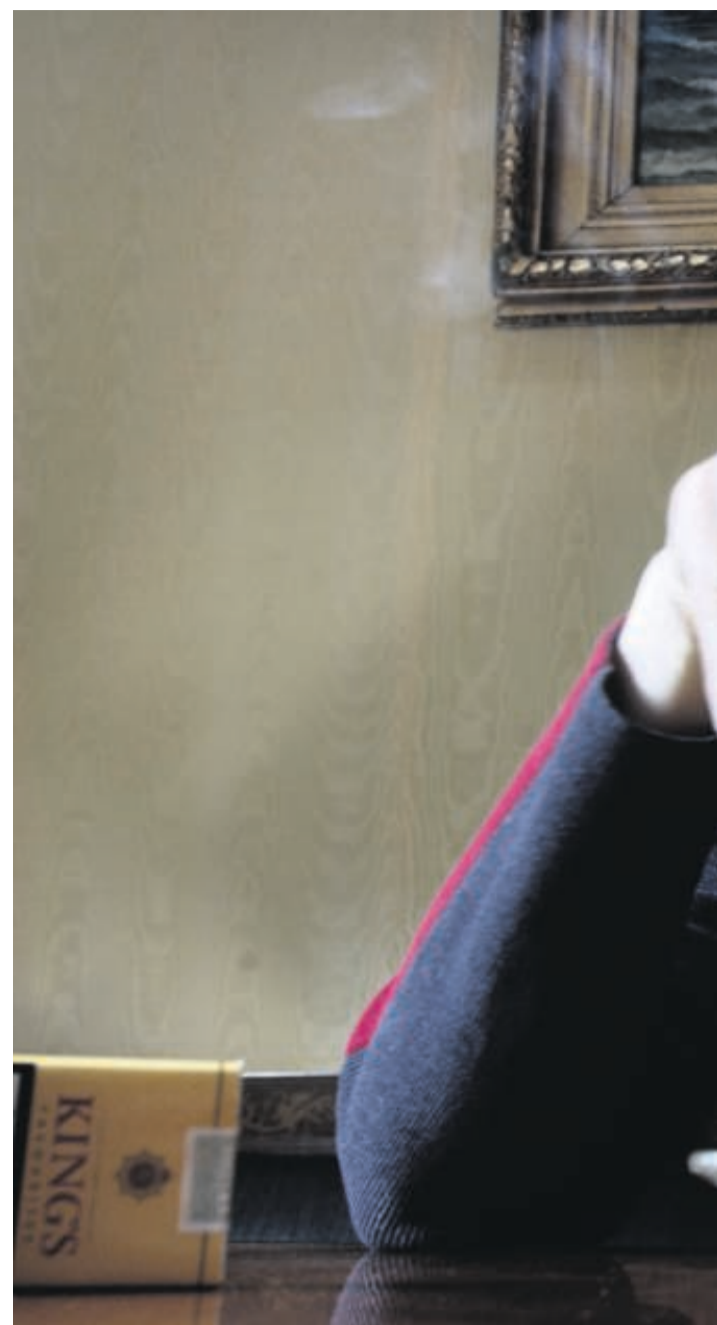

Foto: Helge Mikalsen

ske og især elske et sammensat kunstnersind, og der er en hverdagspoesi i Steensballes sprog, som forlener kærlighedshistoriens småtrivialiteter med et skær af ømhed og melankoli.

Men romanen minder overordnet om en ungdomsroman

istil med Hanne-Vibeke Holsts tidlige udgivelser. Fortælleren dyrker sine store følelser og finder sig i en dybest set neurotisk og irriterende mand, der godt nok skriver fantastisk, men elsker forkrampet. Man tænker som læser, at det er utroligt, at Steensballe gider hænge på,

Haruki Murakamis fortællinger er svære at slippe. Arkivfoto: Ivan Gimenez/AFP

Sommerfugle over HEARTland

BØGER

Af Jørgen Johansen

kultur@berlingske.dk

ANMELDELSE: Hvad med et take away-digt her til aften?

Klaus Høeck er leveringsdygtig, og på side 369 i sin nye bog, »Legacy«, serverer digteren så en smagsprøve for læseren: »her er et take/away digt lige til at/læse uden dik/kedarer/visse/vasse og lange ORD der/ikke kan udta/les...«

Værsgo at læse! Klaus Høeck er stadigvæk en af Danmarks på samme tid mest ligetil og mest krævende og særprægede poeter. Monumental, systemafhængig og helt nede på jorden.

»Legacy« er en titel med henvisninger til slægt, nedarvede egenskaber og uddaterede computersystemer, mens overskrifterne på de tre afsnit inde i bogen solidt planter digtene i it- teknologiens og de sociale mediers jord og tidsalder: »Facebook/Selfies«, »Instagram« og »LinkedIn/Updates«.

Fotografiets eksplosive udbredelse er en side af digtsamlingens tidsbillede, »give and ta/ke – med kamera/er og mobilte/lefoner«, og fænomener som for eksempel selfies og instagram får deres særlige betydning, når Klaus Høeck bladrer gennem samlingen af fotografier fra før og nu og graver både sin egen og familiens historie frem: Family Secrets og personal secrets er indledningsordene til et par af de vigtige spor i bogen, med afsløringer og åbnehjertige bekendelser.

»Legacy« er en storslået brokkasse af levet liv, iagttagelser fra Heartlands nære fynske verden, kærligheds-erklæringer til konen, erindringer om forskellige arbejdspladser, selvironiske anekdoter og kommentarer til eget forfatterskab, refleksioner over verdens situation, eftertanker og lomme-filosofiske overvejelser over liv og død, Gud og alderdom, »jo vist er/jeg da skide hamrende/bange for døden«.

Indimellem betragter digteren sin kat, sparker til et nedfaldent æble, smører en ostemad, hører noget musik med Thelonius Monk, ser baseball i fjernsynet, går måske til gudstjeneste, tillader sig en joke, taler om ånd og lister en reklame eller et dyreværnsdigt ind i teksten. That's life.

Bogen, der også indeholder 140 farveillustrationer af Jørgen Bispelund Knudsen, holder med sine små 600 sider sådan cirka gennemsnitlig Klaus Høeck-længde, og selvom system-styringen måske umiddelbart set er løsere her end i så mange an-

Forfatter Klaus Høeck.
Foto: Claus Fisker

dre af forfatterens bøger, så kan forfatteren sagtens leve op til den selvkaraktistik, der meget passende også får ham placeret i kategori og klasse med Inger Christensen: »systemdigt/ningens systemdig/ter kunne man også kal/de mig med et e/nexte for MÅL nem/lig at sprænge lortet (sy/stemet) i luften«. Der er stadigvæk oprørsk energi og sprængkraft i digteren, der engang skrev sonetter om Ulrike Marie Meinhof og Che Guevara, og som nu hævder at have fundet sit endelige verssmål: »en sær blanding af/sonetter haiku og the/cellar door sessions« og alt, hvad deraf følger af normsaboterende linjebud og orddelinger.

»Legacy« er den mærkelige og på samme tid helt igennem jordnære Klaus Høeck i overdådig form. Hans digte svæver, som han selv formulerer det, »frit imel/lem ord og virkelighed/som sommerfugle/ne over HEARTland«. Til de stimulerende greb hører de mange formuleringer, hvor grænserne mellem digt og virkelighed tilsyneladende overskrides eller udviskes, eller hvor skrive- og læseproces synkroniseres, »SOLOP-GANG skriver/jeg som du selv kan læse/nu i dette vers«. Det særlige dobbelte nærvær er en del af magien hos totaldigteren Klaus Høeck: »ude på HEART/land vokser poesien«. Så enkelt er det.

LEGACY.

★★★★★

Klaus Høeck
Gyldendal.

og det ender med at blive problem for fortællingen, at man ikke forstår fascinationen.

Jakob Ejersbos excesser er høfligt og humoristisk skildret, men hverken fortælleren eller læseren bliver kloge på, hvad der drev ham, og hvor hans demoner

stammede fra. Det kan Rune Skyum-Nielsens Ejersbo-biografi, der udkommer senere på året, måske.

»Drive My Car« hedder den første fortælling, og ud over at hente sin titel fra åbningsnummeret på Beatles-albummet »Rubber Soul« handler den også om netop det. Om en ung kvinde der bliver hyret som chauffør for en skuespiller, der i mere end én forstand har en blind plet, og som derfor ikke selv kan køre.

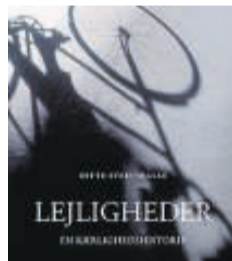
Skuespillerens kvinde er død og kremeret, savnet er mærkbart, ikke blot hos den efterladte husbond, men også hos en anden mand, og det skal der ikke røbes mere om her. Blot at Murakami, her som over alt i »Mænd uden kvinder«, forstår konstant at give sin fortælling et twist, der gør den til mere end blot en hverdagshistorie. Og at til sætte den hentydninger og symbolske markeringer, der får det hele til at hænge endnu bedre sammen.

Også »Yesterday«, fortælling nummer to, er opkaldt efter en Beatles-sang, her ganske tydeligt, idet en biperson

i historien har lavet sin helt egen hjemmelavede tekst til Paul McCartneys evergreen.

En tekst, som han i øvrigt har forfattet på den japanske dialekt kansai-ben, som han har lært sig selv og konstant ævler løs på (og hvis den dialekt lyder meget specielt på japansk, så er det ikke rigtig lykkedes den dygtige oversætter at få den oversat til noget overbevisende dansk, men det er måske også umuligt, for man kan jo ikke lade en japaner tale jysk, vel?)

Det Fjerne Østen ikke fjernet
»Det selvstændige organ« beretter om de rystelser, det kan give, når man modsin vilje bliver dødeligt forelsket. I »Sheherezade« fortæller en ordinært udseende og godt gift husmor fascinerende historier til en mand, som hun en-

LEJLIGHEDER. EN KÆRLIGHEDSHISTORIE.

★★★★☆

Ditte Steensballe.
People's Press.

gang imellem går i seng med.

I »Kino« sker der sære ting på en bar i en blind sidegade: Fortællingens kvinde, som for en stund bliver fortælleren kvinde, har mærker efter mishandling og får stadig flere ... I »Mænd, som ikke har en kvinde« hedder det klogt: »Man kan let ende som en af disse mænd, der ikke har en kvinde. Man skal bare elske en kvinde højt, og så skal hun forsvinde.«

I »Da Samsa blev forelsket« vender Kafka-elskeren Murakami den store mesters berømte fortælling »Forvandlingen« på hovedet, så det nu er et kryb, der vågner om morgenen og er blevet til Gregor Samsa. Denne Samsa møder en pukkelrygget kvinde, der får hans lem til at rejse sig, da hun vender ryggen til ham, kun lidet aner han, hvad der foregår, men han er jo netop også blot et forvandlet kryb. Udenfor, i Prag, er der optøjer ...

»Mænd uden kvinder« er både let og begavet, finurlig

og raffineret, og noget af det forunderlige ved dens forunderlige forfatter er hans universalitet.

Hos Murakami virker Det Fjerne Østen ikke særlig fjern. Hans ord gør både godt og ondt. De er svære helt at slippe. Præcis som den store kærlighed.

»MÆND UDEN KVINDER«.

★★★★★

Haruki Murakami.
Oversætter: Mette Holm.
Forlag: Klim.

15.09

DAGEN I DAG er årets 258. og har navn efter Eskild, som muligvis refererer til Sankt Eskild, der som missionær i Sverige blev stenet ihjel af hedninge ved Eskildstuna omkring år 1080. Byen er opkaldt efter ham.

»Et stort tab for dansk musikliv«

AARHUS: »Annes død er et stort tab for dansk musikliv og for Det Jyske Musikkonservatorium«, udtaler rektor Claus Olesen i en pressemøde på Det Jyske Musikkonservatoriums hjemmeside om professor Anne Øland, der døde lørdag 12. september efter

længere tids sygdom.

I en mail til alle studerende og ansatte ved konservatoriet skriver rektor blandt andet:

»Jeg tror aldrig jeg har mødt et menneske med en større passion, og den havde hun til det sidste.«

Tidligere studerende hos

Anne Øland ved Det Jyske Musikkonservatorium og nuværende radiovært på DR P2 Mathias Hammer skriver på sin facebookprofil:

»Hun gav aldrig mindre end 100 procent af sin tid, sine kompetencer, sit engagement, sit nærvær og sin kærlighed.«

Anne Øland var en særdeles eftertragtet underviser, hendes studerende var meget dedikerede.

Udover sit store nærvær og engagement vil hun blive husket for en række markante initiativer ved Det Jyske Musikkonservatorium, ikke mindst den årlige klaverfestival OPUS, i samarbejde med studerende og professorer fra blandt andet Rusland.

I 2013 blev hun kåret som »Årets Ildsjæl« af DR. P2's lyttere havde sendt over 100 forslag ind med ildsjæle, som brænder for at formidle den klassiske musik overalt i Danmark. Tre blev nomineret, og

Anne Øland vandt prisen.

Anne Ølands kunstneriske karriere omfatter blandt andet en komplet indspilning af al Carl Nielsens klavermusik og en komplet indspilning af alle Beethovens 32 klaversonater. Men hun var i lige høj grad pædagog og musiker.

For Øland var det kunstneriske og det pædagogiske arbejde ligeværdigt og tæt forbundet, og hun lagde stor vægt på at tage klaverundervisning helt fra begynderniveau dybt alvorligt.

Så sent som i august 2015 underviste hun ved Det Jyske Musikkonservatoriums årlige sommerkursus for unge helt ned til 12 års alderen.

Anne Øland blev 66 år. *kls*

Pianisten Anne Øland døde lørdag efter længere tids sygdom.

DØDE

Min kære elskede mand gennem 63 år
vores kære far, svigerfar og bedstefar

Knud Vormstrup Madsen

* 21. september 1928 † 13. september 2015

Ritha
Lona, Henrik og Marie

Bisættelsen finder sted fra Skt. Pauls Kirke
fredag den 18. september kl. 13.00

Vor kære

Gerda Mikkelsen

★ 27. 12. 1926 † 5. 9. 2015

er efter et langt og godt liv sovet stille ind
Familien

Begravelsen har fundet sted

En stor tak til personalet på Vejlbjerg 9
for omsorgsfuld og kærlig pleje

†

Min elskede mand
vor kære far, svigerfar og bedstefar

Kurt Astrup

* 30. april 1953

er stille sovet ind efter kort tids sygdom

Granslev, den 14. september 2015

Elsket og savnet

På familiens vegne

Tove

Bisættelsen finder sted fra Granslev kirke
lørdag den 19. september kl. 13.00

Vi har mistet vores dejlige mor, farmor, mormor,
søster, svigerinde og svigermor

Karin Bilking

* 21.03.1950 † 10.09.2015

Elsket og savnet

Børnebørn
Rikke og Klaus
Karsten og Christina
Eva og Erik
Tove og Mogens

Begravelse finder sted fra Skt Johannes Kirke
fredag den 18. september 2015 kl. 14.00

BEGRAVELSESFORRETNINGER

Træffes også søn- og helligdage.

Bedemand Keld Andersen

Aarhus, Vester Allé 27 Tlf. 86 12 20 26

Risskov, Grenåvej 123 Tlf. 86 17 97 69

Løgten, Grenåvej 743 Tlf. 86 99 20 66

www.bedemand.org

ÅRHUS BEDEMANDSFIRMA

Kvalificeret
hjælp og
vejledning

DØGNVAGT!
86 13 75 75

v/Flemming Pedersen, Viborgvej 24, 8000 Århus C

Ved dødsfald

Århus Midt, Jægergårdsgade 17-19: 86 12 28 66

Århus Nord, Willemoesgade 2: 86 16 14 30

Århus Vest, Åbyhøj-Brabrand, Silkeborgvej 281: 86 15 56 00

Århus Syd, Højbjerg, Holme-Tranbjerg, Rågevænget 6: 86 27 14 07

Viby, Viby Torv 6: 86 11 60 99

Få brochuren **Min sidste vilje + Når nogen dør**

Alle aftaler kan træffes i Deres hjem - når det passer Dem.
Også søn- og helligdage.

Alle vore kontorer har telefonvagt.

Bedemand
H.J. MADSEN
- tillid gennem 4 generationer

www.bedemandmadsen.dk 86 12 28 66

Den modige og den hudløse

En ildsjæl og en af Skandinaviens største koncertpianister og professor på Det Jyske Musikkonservatorium i Aarhus Anne Øland er død. Hun blev 66 år.

NEKROLOG

Af Søren Schauer

shx@berlingske.dk

Professor, krævende lærer, efterspurgt censor. Anne Øland viede meget af sit liv til næste generation og har haft talløse musikere i stald gennem årene.

Men hun var først og fremmest pianist af Guds og især Beethovens nåde.

Hun studerede tidligt hos Herman D. Koppel og kom senere ind hos legendariske Hans Leygrafi Salzburg og flere andre stjerner. Og hun blev tilknyttet Det Kongelige Danske Musikkonservatorium allerede i 1980 – kun tre år efter sin officielle debut.

Posten i København blev siden skiftet ud med et docentur og fra 2007 et professorat på Det Jyske Musikkonservatorium i Aarhus.

Et af hendes glansnumre var læreren Koppels tredje klaverkoncert.

Anne Øland var livet igennem stærkt optaget af dansk musik og har indspillet både Carl Nielsens klavermusik og konkurrenten Rued Langgaards værker for violin og klaver.

Hun har i øvrigt også været solist med samtlige danske symfoniorkestre, hvilket

ikke er så almindeligt endda.

Men hvad der for alvor op-tog hende sidst i karrieren, var Ludwig van Beethovens klaverkoncerter. Hun indspillede hver eneste af de 32 værker i 2002 og optrådte med dem live over syv aftener i Tivolis koncertsal.

Anne Øland blev også portrætteret så fint af DR gennem en hel serie i samme anledning.

Og hun kunne som noget helt særligt glæde sig over sønnen Frederiks engagement i Den Danske Strygkvarteret – i dag en af landets stærkeste grupper med optrædere over hele verden.

Mange vil huske hende som solist med DR SymfoniOrkestret ved fejringen af Mozarts 250-års jubilæum: Hun fik så uendelig elegant lagt »I dag er det Mozarts fødselsdag« ind i koncerten den aften.

Humor, uhøjtidelighed og under det hele et skær af noget hudløst. Mange musikere har mistet deres kæreste lærer. Vi andre en kær pianist.

DAGENS NAVN

Klaus Lynggaard

Forfatter, kritiker og musiker

■ Klaus Lynggaard fylder i dag 59 år. Han startede en skønlitterær praksis med debutbogen »Vinterkrig« fra 1981. Parallelt med forfatterskabet skrev han rockkritik i Kristeligt Dagblad og spillede rockmusik. Hans egentlige gennembrud fik han i 1985 med »Martin og Victoria«. I 1989 forsvandt han ud af billedet, grundet et alkoholmisbrug. Da han dukkede op igen i starten af 1990'erne havde han lagt det skønlitterære på hylden til fordel for essayistik og kritik. Han har bl.a. skrevet for avisen Information.

Entreprenante øl-tvillinger

Bryggerne Mikkel Borg Bjergsø og Jeppe Jarnit-Bjergsø er tvillingerne bag henholdsvis Mikkeller og Evil Twin. Markante bryggerier, som har konstant vokseværk og efterhånden har bredt sig til hele kloden - og den ene snart i Aarhus.

DAGENS PORTRÆT

Af Søren Frank

sof@berlingske.dk

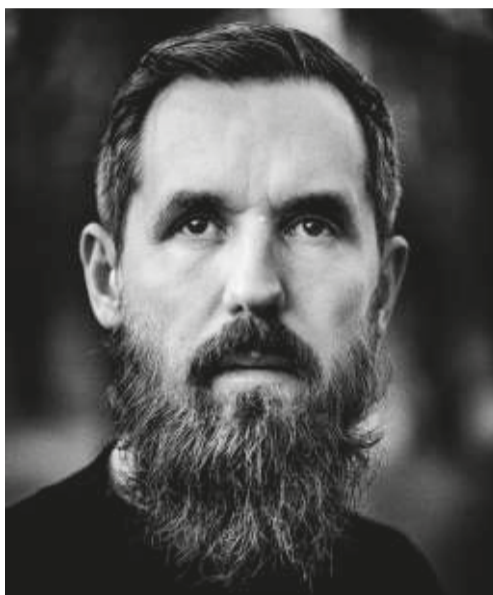
Egentlig skulle Jeppe have været først ude, men da Mikkel lå den forkerte vej, blev han taget ud først med kejsersnit – og slog således Jeppe med et par minutter på målstregen. Sådan startede tvillingerne Mikkel og Jeppe Bjergsø, ifølge sidstnævnte med et glimt i øjet, deres nu 40 år lange kappestrid. Tirsdag 15. september fylder de 40 år.

Som teenagere konkurrerede brødrene mod hinanden som elitelangdistanceløbere og fik således begge atletik scholarships til at gå på college i USA. I modsætning til de fleste andre almindelige danske unge begyndte brødrene Bjergsø først at drikke i 20-årsalderen, da løbekarriererne var lagt på hylden.

Begge brødre gik derefter på seminariet, henholdsvis Blågård og Ålborg/Frederiksberg og fik derefter arbejde som skolelærere på henholdsvis en lille dagbeholdningsinstitution for børn med »specifikke vanskeligheder« og Det Fri Gymnasium.

Også den spirende ølinteresse dyrkede de i starten sammen i ølklubben »Bøf – Bryg den Øl Forening«. Ifølge Jeppe var han den første til at lave et bryg selv, men snart fulgte Mikkel efter, og sammen bryggede de bl.a. en imperialstout, tituleret Evil Twin i 2003, som syv år senere skulle blive navnet på Jappes bryggeri.

Mikkel var den første til at starte et bryggeri, da han i

Mikkel Borg Bjergsø startede Mikkeller i 2005. I løbet af efteråret åbner han en Mikkeller Bar i den tidligere Jægerhytten i Jægergårdsgade i Aarhus. Foto: Thomas Lefkeldt.

2005 sammen med vennen Kristian Keller, som i dag er ude, startede Mikkeller, som stadig den dag i dag er et fantombryggeri – dvs. et bryggeri uden eget anlæg. Samme år åbnede Jeppe Ølbutikken i Oehlenschlägersgade, hvor han bl.a. solgte Mikkellers øl.

Taler ikke sammen

Det symbiotiske forhold fungerede, indtil Mikkel åbnede Mikkeller Bar i Viktoriagade få hundrede meter fra Ølbutikken. Jeppe fandt, at Ølbutikken havde mistet sin eksklusivitet og følte, at han var nødt til at begynde at brygge sine øl selv for at sikre butikens overlevelse.

Siden da er Jappes produktion under navnet Evil Twin Brewing vokset eksplosivt – i

dag, hvor øllet brygges i South Carolina og Connecticut, regner Jeppe med at lande på en årsproduktion på 2,5 millioner – eller præcis den samme mængde, som brormand Mikkel, der primært brygger i Belgien, regner med at lande på i 2015.

Mens Mikkel stadig bor på Vesterbro, er Jeppe og familien flyttet til Brooklyn, hvor han også driver ølbaren Tørst med michelinstjerne-restauranten Luksus i baglokalet. Hvor Jeppe foreløbig kun har én bar, har Mikkel hele otte: Udovertø i København – og en på vej i Jægergårdsgade i Aarhus, har han også bar i Reykjavik, Stockholm, San Francisco, Bangkok, Tokyo og Seoul. Dertil kommer Mikkels restaurant Øl & Brød i Victoria-

Jeppe Jarnit-Bjergsø brygger øl i USA. Foto: Evil Twins

gade samt Brewpubben Warpigs, som han driver sammen med bryggeriet Three Floyds fra Chicago i Københavns Kødby og Mikkeller Running Club, som i dag har filialer i 50 byer kloden rundt.

Mikkel har således også et lille forspring på ølwebsitet ratebeer.com's verdensrangliste over bryggerier, hvor han besidder en tredjeplads, mens Evil Twin pt. er nr. 7.

De seneste år er uoverensstemmelserne mellem de to Bjergsø-brødre vokset. Jeppe og Mikkel har ikke talt med hinanden i halvandet år, og man skal således ikke forvente sig nogen stor fælles fødselsdagsfest i anledning af de to gange 40 år.

JOB NYT

Nye ledere på Skæring Skole

■ Celina Coles Aakjær, Hornslet, tiltræder 1. oktober en stilling som pædagogisk indskolingsleder på Skæring Skole.

Celina Coles Aakjær, der er 36 år, har de seneste to år arbejdet som lærer på Sølystskolen i Egå.

Hun er uddannet fra Århus Lærerseminarium i 2007 og har arbejdet på Auning Skole på Norddjursland lige efter sin eksamen og frem til 2013 – i tre år som tillidsrepræsentant for lærerne og det sidste år som afdelingsleder.

Hun har taget en mediatoruddannelse (konfliktmægler) og er i gang med en diplomuddannelse i ledelse.

Oprindeligt er hun fra Aarhus, men bor nu i Hornslet og er gift og har tre børn på henholdsvis 4 år, 7 år og 11 år.

■ Lars Højholdt Adamsen, Randers, tiltræder 1. oktober en stilling som pædagogisk indskolingsleder på Skæring Skole.

Han kommer fra en stilling som skoleleder på Friskolen Vellev i landsbyen af samme navn mellem Ulstrup og Langå.

Lars Højholdt Adamsen, der er 36 år, er uddannet fra Århus Lærerseminarium i 2007 og arbejdede på Blicherskolen i Spentrup ved Randers indtil 2014, hvor han var afdelingskoordinator for Blicherskolens udskoling, ligesom han også var skolens kontaktlærer til Randers Ungdomsskole.

Lars Højholdt Adamsen er i gang med diplomuddannelsen i ledelse ved Via University College.

JOB NYT

Nyansatte på VID Gymnasier

■ Christine Myung Ullerup er tiltrådt en stilling som underviser på VID Gymnasier, hvor hun skal varetage undervisningen i dansk på HHX-afdelingen i Rønne.

Hun er cand.mag. i Nordisk Litteratur og Sprog fra Aarhus Universitet og har tre års erhvervs erfaring som gymnasielærer – senest på Langkær Gymnasium.

■ Jeanne Fjeldbo Andreasen er ligeledes tiltrådt en stilling som underviser på VID Gymnasier, hvor hun skal varetage undervisningen i afsætning på HHX-afdelingen i Rønne.

Hun er uddannet cand.linc.merc. i virksomhedskommunikation på Handelshøjskolen, Aarhus Universitet og har tre års erhvervs erfaring fra det priva-

REJSELEGATER

Legater til tandteknikere

■ I forbindelse med årets dimissionsfest på SKT, der har til huse ved Tandlægeskolen i Aarhus, har tre unge kliniske tandteknikere modtaget rejselegater fra den landsdækkende kæde Tandprotetikeren.

Normalt er det de færdiguddannede, der har mest at fejre til en dimissionsfest. Men til SKT's (Skolen for Klinikassistenter, Tandplejere og Kliniske Tandteknikere ved Aarhus Universitet) afgangsfest var der også tre studerende på første årgang af uddannelsen som klinisk tandtekniker, der kunne glæde sig ekstra meget. De modtog nemlig et rejselegat fra Tandprotetikeren på 25.000 kroner.

De tre vindere, Stefan Lukic, Maria Toft Hansen og Tina R. Kjærulff, har alle sat Canada som mål for deres rejse.

Uddannelsen som klinisk tandtekniker er en toårig overbygningssuddannelse, og de tre legatmodtagere er udvalgt af uddannelsesstedet.

Stefan Lukic, Maria Toft Hansen og Tina R. Kjærulff sammen med Peter Cavling (t.v.), der er ansvarlig konsulent hos Tandprotetikeren.

LEDER

Århus Stiftstidende

Ufatteligt pengespild i SKAT

 REDAKTIONSCHEF
THOMAS NIELSEN-GRØN

At Danmark er et rigt og velstillet land, er der ingen tvivl om. Vores velfærd er opbygget gennem mange år, og man hører ofte vi danskere sige, at vi betaler vores skat med glæde. For vi ved nemlig, hvad vi får igen for vores skatte kroner; vores børn går gratis i skole, de får del-finansieret den efterfølgende uddannelse, der er gratis adgang til læge og sundhedsvæsen, vi kan gøre os selv klogere via biblioteker, og så er der også hjælp at hente til de, der står udenfor arbejdsmarkedet.

Vores skatte kroner gør gavn, men det gør de kun, hvis de bruges rigtigt.

Den del af festen sørger de folkevalgte politikere på Christiansborg for, men lige nu er festen ikke så god, som den har været.

Landet fattes penge, udfordringer er der nok af, og derfor er det yderst kritisk, at den myndighed, der skal have styr på vores skatte kroner, ikke har styr på dem.

Det drejer sig om SKAT. Den organisation, der sørger for at kradsse rigtig mange milliard-

der skatte- og afgiftskroner ind fra os alle hver måned. SKAT er i modvind. Strid modvind.

Den ene efter den anden dårlige sag vælter frem, og de cifre, som er knyttet til de mange sager, er uhyrligt store.

Kig bare på den lille, men yderst dyre liste: SKAT har mistet 6,2 milliarder kroner i en svindelsag, hvor der er blevet udbetalt refusioner af udbytteskat på forkerte grundlag.

Et fejlslagent IT-system har kostet yderligere et par milliarder kroner.

Dertil kommer nogle personsager, hvor enkelte medarbejdere i SKAT har opført sig alt andet end professionelt overfor Pandora-grundlæggeren Jesper Nielsen og den tidligere fotomodel Camilla Vest Nielsen.

De sidstnævnte sager har ikke kostet de danske skatteborgere milliarder af kroner, men de viser, at der er noget helt galt i SKAT.

Mandag kom så endnu en dårlig sag for SKAT, der har kvæjet sig i en sag mod Klaus Gaarde Nielsen, der pt. sidder bag tremmer dømt for skyldnersvig. SKAT må nu eftergive

ham 8,9 millioner kroner, fordi man enten glemte eller valgte ikke at spørge de engelske skattemyndigheder til råds, da man ville inddrive gæld fra en periode, hvor han boede i England. Det gik galt, og derfor må SKAT nu igen se en masse kroner forsvinde.

Det er alt for mange fejl fra en myndighed, som skal have styr på tingene. Det har man ikke, og derfor skal der ske noget.

For trods vores velstillethed, så har vi ikke råd til at spilde så mange milliarder kroner. Om det skal koste hoveder eller ej må være op til Skatteministeren, men SKAT skal rettes op, inden der forsvinder flere af vores penge.

I For trods vores velstillethed, så har vi ikke råd til at spilde så mange milliarder kroner. Om det skal koste hoveder eller ej må være op til Skatteministeren, men SKAT skal rettes op, inden der forsvinder flere af vores penge.

DELTA
G I
DEBATTEN
STIFTEN.DK/LEDER

Hvad mener du? Du er meget velkommen til at kommentere avisens leder.

UDGIVER: MIDTJYSKE MEDIER, BERLINGSKE AF 2007 A/S - CHEFREDAKTION: DORTHE CARLSEN, ANSVARSHAVENDE OG JAN SCHOUBY - DIREKTION: GORM FLYVHOLM OG DORTHE CARLSEN - BERLINGSKE AVIS TRYK A/S

Hvor er AGF-kulturen, der bragte guld og pokaler?

LÆSERBREV

Bent Naurgaard Eriksen
Børupvej 211 a, Tranbjerg

AGF: Da jeg var dreng i Horsens, kendte jeg altid det lokale holds startopstilling, men jeg kendte også til enhver tid AGFs spillere.

Det var nemlig næsten altid de samme 11 lokale spillere, der udgjorde holdene.

I Aarhus var de alle rundet af den specielle AGF-kultur, der medførte, AGF år efter år lå i toppen af dansk fodbold lige fra drengerækkerne, via juniorerne og ynglingen, til de mange mesterskaber og pokaltitler, som førsteholdet indbragte til den jyske hovedstads store stolthed.

I dag?

Ja, medspillerne kender vel dårligt navnene på det hav af østeuropæiske fodboldudøvere af middelmådig kvalitet, der nu udgør hovedparten af spillertruppen i AGF.

Før i tiden bragte den velkendte AGF-kultur med egne spillere holdet i europæisk tophold og fyldte gang på gang Aarhus Stadion med hold som bl.a. Benfica.

Nu? AGF taber til et hold som Hobro, som dårligt nok var at finde på fodboldland-

kortet for få år siden.

Hvad kulturen og sammenholdet betyder for enhver fodboldklub, ses overalt.

Sidste sæson bragte det f.eks. Chelsea et engelsk mesterskab. Nu har udelukkelser af den populære læge, Eva, medført en krise på holdet, selvom spillertruppen stort set er intakt fortsat.

Hvad skal AGF så gøre?

Ikke andet end genindføre den samme kultur, der i årtier gav AGF en førende position i dansk fodbold år efter år.

Hvor svært kan det lige være?

I *Hvad skal AGF så gøre? Ikke andet end genindføre den samme kultur, der i årtier gav AGF en førende position i dansk fodbold år efter år. Hvor svært kan det lige være?*

NEX

Verdenssamfundet skal opdateres

LÆSERBREV

Emil Nordentoft Hjortdal
Haslevej 67, Åbyhøj

FN: I år 2015 lever vi stadig efter midten af 1900-tallets primitive magtdeling, FNs sikkerhedsråd viser dette med sin uddelegering af sæder.

De fem faste sæder skal genovervejes, i takt med at den globale magtdeling udvikler sig.

Den store økonomiske vækstpumpe pumper utvivlsomt i lande som verdens største demokrati og befolkningsgruppe Indien, som på mærkværdig vis stadig er udeladt fra det faste råd. Dertil optræder hele kontinenter, herunder Afrika og Sydamerika, tilmed kun som midlertidige medlemmer, dvs. ingen lande tilhørende førnævnte kontinenter eller Indien har mulighed for at nedlægge veto.

Ser man på de andre fremadstormende nationer, hvori BRIK-landene må indgå, ses det, at Brasilien, landet, der er vært for OL 2016, heller ikke indgår som fast medlem.

Kan det virkelig passe, at verden dags dato er styret af forhenstående kampe? Måske det er tid til en reformation?

Den nuværende magtfordeling i FNs sikkerhedsråd skal derfor revurderes. Hvis man eksempelvis ser på Frankrig og England, der begge har vetoret og en central magtposition i sikkerhedsrådet, så har de en fælles militær styrke, landene deler sågar hangarskibe og atomfaciliteter. Derfor er det relevant at tage på til overvejelse, om landene eventuelt fremover skal dele et sæde i Sikkerhedsrådet for at gøre plads til andre.

Lande i Afrika, Asien og Latinamerika, som spiller en stor rolle i de faste FN-medlemmers nærrområder, bør være permanent repræsenteret i Sikkerhedsrådet. Tyskland mener også, at dets deltagelse i fredsbevarende operationer bør føre til permanent medlemskab i Sikkerhedsrådet.

Spørgsmålet består altså kun i, hvorvidt antallet af faste medlemmer skal forøges eller om visse lande skal dele.

Bødskov fortsætter sine løgne

LÆSERBREV

Johnny F. Andresen (DF)
folketingskandidat i Østjylland,

RETSFORBEHOLDET: Selvom tilliden til den tidligere minister er knækket i forvejen, så fortsætter Morten Bødskov sine barnlige løgnehistorier.

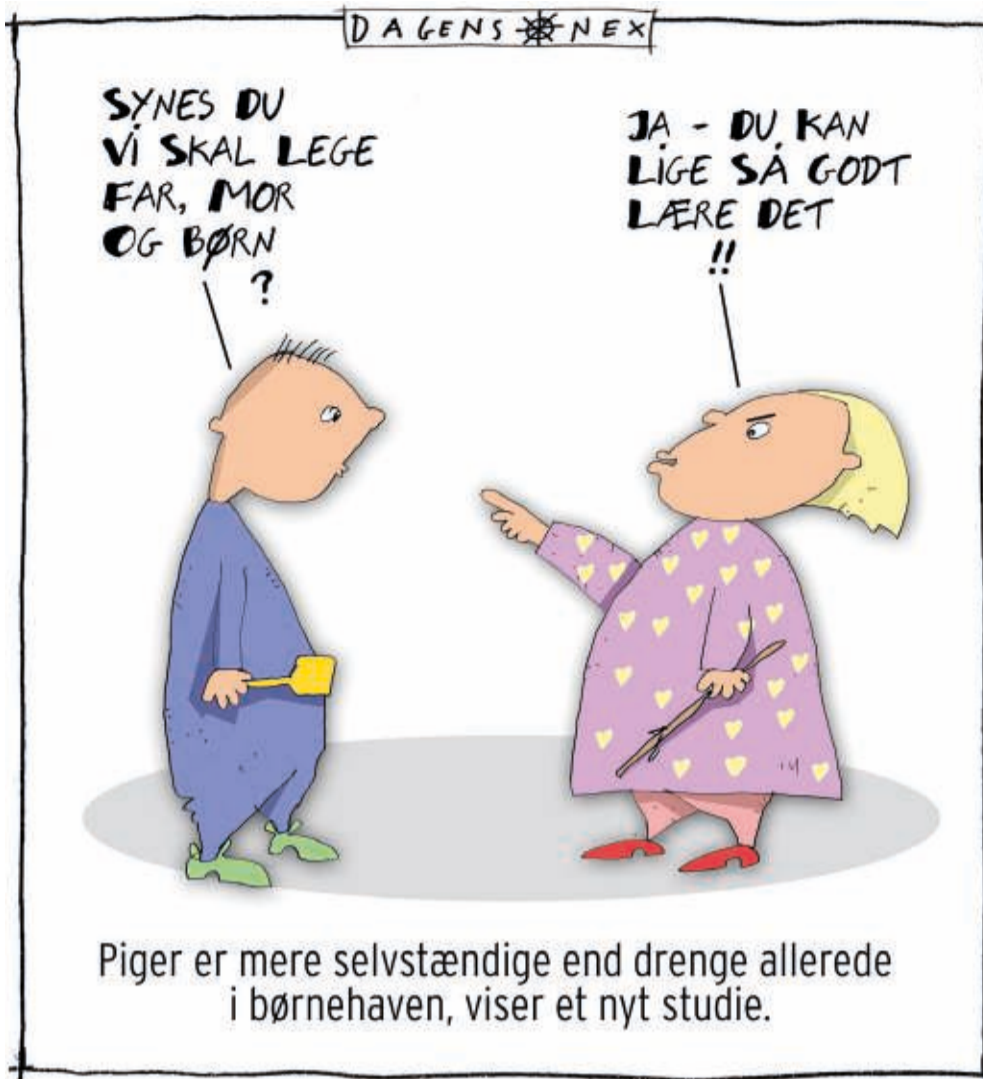
På Århus Stiftstidendes debatsider tirsdag 8. september skriver han, at det danske politi ikke vil kunne samarbejde internationalt uden Europol, såfremt man stemmer nej til at afskaffe retsforbeholdet 3. december.

Det er direkte løgn. Samarbejde på tværs af nationerne vil fortsat kun-

ne eksistere, ganske som det gør i dag. Forskellen er blot, at ved et nej til at afskaffe retsforbeholdet, vil man ved politiet i Danmark have selvbestemmelse for procedure og lovshåndhævelse.

Ved et ja til afskaffe retsforbeholdet vil magten udelukkende ligge ved EU, som derefter vil diktere lov og orden i Danmark.

At vores retssystem er utidssvarende i Danmark, kan nok være, men nu kan vi dog ved folkets demokratiske muligheder selv bestemme, hvorledes vi vil ændre det. Det kan vi ikke, såfremt man stemmer ja til at afskaffe retsforbeholdet, så efter god dansk skik og logik skal man naturligvis stemme nej til at afskaffe det.

Fjern de ideologiske skyklapper

LÆSERBREV

Michael Ancher
formand for Dansk Byggeri Østjylland

SKAT: Jacob Ellemann-Jensen (V) begrundet her i avisens 11. september regeringens beslutning om at frata SKATs mulighed for at udføre kontrol med sort arbejde på privat grund med hensynet til borgernes retssikkerhed.

Lad mig slå fast: Der er ikke nogen modsætning mod at gøre en aktiv indsats mod at bekæmpe sort arbejde og sikre borgernes retssikkerhed.

Jeg tror ikke, at nogen ville bryde sig om, hvis SKAT i tide og utide stod og stirrende ind ad ens vinduer, imens man fik sin morgenkaffe. Det har heldigvis heller ikke været tilfældet, selvom det er det billede, som Jacob Ellemann-Jensen forsøger at tegne mellem linjerne.

Fakta er nemlig, at SKAT kun må gå ind på en privat grund, hvis der er synlig byggeaktivitet, og hvis de har en begrundet mistanke om, at der foregår ulovligheder.

Siden ordningen blev etableret i 2012, har SKAT gennemført over 700 kontrolbesøg, hvilket kun har resulteret i én enkelt klagesag. Selvom der kan siges meget dårligt om SKAT for tiden, er dette en ordning, de har administreret rigtig fint.

For mig at se bunder beslutningen om at fjerne SKATs beføjelser i overdreven ideologi. Virksomheder, der forsøger at slippe for at bidrage til fælleskassen, er de eneste, som har gavn af at fjerne SKATs beføjelser. Os andre, der følger de fælles spilleregler, betaler vores ansatte en ordentlig løn og overholder overenskomsten, er de eneste tabere.

Men hvad med vores retsforfølgelse?

Forfølgelse af kristne angår os alle

LÆSERBREV

Kamma Ankjær
Ny Munkegade 80, Aarhus C

FORFØLGELSE: »Når det drejer sig om forfølgelse af kristne i nyere tid, har det ikke stået værre til, end det gør nu,« udtaler Mogens Kjær, generalsekretær for Danmission, ifølge en reportage med overskriften »Forfølgelse af kristne til debat« i Århus Stiftstidende 17. juli fra en paneldebat på den kristne festival Sommer Oase, der fandt sted for 14. gang på Rudehøj Efterskole, Odder.

Deltagerne i debatten har alle kendskab til, at kristne minoriteter forfølges i stigende grad verden over, gennem deres hjælpearbejde i lande som blandt andre Irak, Syrien, Nigeria og Libanon. En af tilhørerne til debatten, Anne Mie Skak Johanson, sognepræst i Tyr-

strup, havde håbet at blive lidt klogere på, hvad hun skulle tænke og mene om de forfølgelse af kristne, der finder sted i verden. »Der er nogle brændpunkter, hvor kristne virkelig bliver forfulgt,« siger hun og nævner halshugninger og voldtægter. Ting, hun som kristen og som præst bliver dybt berørt af, og som bekymrer hende.

»Men,« tilføjer hun, »på den anden side bekymrer det mig også, at det får os i Danmark til at lukke os inde i vores egen verden. Så hvordan skal jeg reagere på, at der sker sådan nogle uhyrligheder rundt om i verden?«

Også børn bliver udsat for uhyrligheder. Mange af de 276 kidnappede, kristne skolepiger blev ofre for voldtægt.

Det er forståeligt, at det bekymrer Anne Mie Skak Johanson, at det får os i Danmark til at lukke os inde i

vores egen verden, og hun spørger, hvordan hun skal reagere på, at der sker sådan nogle uhyrligheder rundt om i verden.

Kunne vi, som kristne, ikke i det mindste tale de forfulgte kristnes sag? Hvorfor lyder der ikke hver eneste søndag fra hver eneste dansk prædikestol en fordømmelse af halshugninger, voldtægter og andre barbariske uhyrligheder?

Hvor længe vil Danmark være bekendt at lukke øjnene for forfølgelse af kristne?

Der er før i verdenshistorien sket uhyrligheder, som også Danmark gik til modstand imod under mottoet »Det angår os alle«.

Det gælder også i dag om forfølgelsen af kristne.

STATSMINISTEREN

SEND EN MAIL TIL DEBATREDAKTIONEN

Mail til debatredaktionen på

debat@stiften.dk

Alle indlæg skal forsynes med navn og adresse og må højst være 2000 anslag.

Debatredaktionen

Århus Stiftstidende
Banegårdspladsen 11, 8000 Aarhus C

DELTA
I
DEBATTEN
STIFTEN.DK

Pædagoger føler sig for meget alene

En undersøgelse fra BUPL viser, at pædagogerne i Odder Kommune ikke kan indfri forventningerne fra forældre og politikere. De er for meget alene.

INSTITUTION

Af Claus Sonne

clso@stiften.dk

ODDER: BUPL Østjylland har siden 2013 årligt gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt pædagogerne på 0-6 årsområdet i Odder Kommune. Undersøgelsen viser, hvor ofte og hvor længe pædagogerne er alene sammen med børnene – og hvad konsekvenserne er.

Nu foreligger resultatet af undersøgelsen, hvor 27 pædagoger og ledere i Odder Kommune, svarende til 32,5 procent af de adspurgte, har deltaget. En af konklusionerne er, at godt 8 ud af 10 pædagoger mener, at de risikerer at overse nogle børns behov på grund af personalemangel, mens knap 6 ud af 10 pædagoger oplever, at de ikke får fulgt op på handleplaner for børn med særlige behov.

Undersøgelsen viser desuden, at 7 ud af 10 pædagoger oplever at være alene med den samlede børnegruppe

på et tidspunkt mellem kl. 8-16, hvilket er lig med et fald fra den seneste undersøgelse. 8 ud af 10 pædagoger oplever at være alene på grund af sygdom, ferie mv. BUPL konstaterer, at pædagogernes ønske om at leve op til de høje forventninger, der er fra både forældre og politikere, ikke kan efterleves, de står alene med opgaven.

Det pres slider ikke bare på pædagogernes arbejdsmiljø, men går også ud over den pædagogiske kvalitet og påvirker børnenes udvikling i mere negativ retning, lyder det fra BUPL, der dog roser Odder Kommune.

»Det er positivt, at Odder Kommune tager pædagogernes svar alvorligt og ønsker en proces, hvor pædagogernes tid alene med en større børnegruppe (alenetid) skal defineres, og hvordan man kan undgå den. BUPL Østjylland tager gerne del i denne proces,« lyder det.

SFO

520 SFO-børn til Fritter Cup

GYLLING: Vanen tror har kommunens SFO'er været samlet til Fritter Cup på boldbanerne ved Gylling Skole & Børnehus. Det var 30. gang, at Cup'en blev spillet.

Solen skinnede fra en skyfri himmel over boldbanerne, alt imens de 49 deltagende hold udkæmpede den ene kamp efter den anden. I alt 104 kampe skulle afvikles, inden de endelige vindere var fundet i de fire rækker. I løbet af eftermiddagen troppede flere og flere forældre op for at heppe og hente, og der var vel ca. 700 mennesker i alt på sportspladsen. I de yngste klasser vandt Gylling (piger) og Hou (dreng), mens det hos de ældste var Vestermarks skolen (piger) og Skovbakkeskolen (dreng), der vandt.

Der var medaljer til, nå ja, den store guldmedalje, ved årets Fritter Cup.

EVENT

Modeshow hos Center Mode

ODDER: Center Mode i Odder holder modeshow onsdag 16. og torsdag 17. september. Begge show holdes i butikken og starter begge dage kl. 18.30. Med i arrangementet er Skoringen og Brillestudiet. Center Mode viser efterårs- og vintertøj. Der vises et særligt stort udvalg af bukser og her fremhæves specielt en buks kaldet Magit fit, som passer næsten alle og er meget lækker at have på. Der bliver serveret lidt godt at spise og drikke, ligesom der vil blive udlodet sponsorgaver fra diverse firmaer. Butikkerne har som sædvanlig åbent efter Modeshowet.

pcb

System TM er indstillet til årets Erhvervspris for at have rejst sig efter finanskrisen.

Tre kandidater til Erhvervsprisen

Enten Anna & Søs, Kvickly Odder eller System TM bliver på fredag hædret for en særlig positiv indsats.

ERHVERV

Af Claus Sonne

clso@stiften.dk

ODDER: Fredag aften uddeler UdviklingOdder erhvervsprisen for 2015. Prisen går til en virksomhed, der har gjort en særlig positiv indsats i lokalområdet i forhold til bl.a. beskæftigelse og vækst, og som har udmærket sig ved at øge overskuddet i en til tider presset branche. De tre nominerede til Erhvervsprisen er:

Anna & Søs, som først og fremmest noker den tøjbutik, som de fleste kvinder i Odder kender. Butikken er en succes i en svær branche og det har i sig selv givet anledning til indstilling til Erhvervsprisen. Men Anna & Søs er også indstillet

til prisen for det store arbejde med at etablere MegaOutlet, som trækker tusindvis af mennesker til Odder og dermed både bidrager til handel og omsætning, men også er med til at gøre byen kendt vidt omkring.

Kvickly Odder, som ikke bare er kendt af alle i Odder, men også langt omkring i landet. Kvickly, der med over 200 medarbejdere er Odders største private arbejdsplads – og i øvrigt er Danmarks største Kvickly målt på omsætning – er bl.a. kendt for sit lokale engagement, som kommer mange frivillige foreninger til gode. Kvickly gør også meget for at finde lokale producenter – bl.a. Supperiet, der er indstillet til Iværksætterprisen. De seneste år har Kvickly des-

uden gjort sig kendt som en af landets største vinhandlere. I første omgang gennem de store vinmesser, der trækker folk fra hele landet, men siden også for webshoppen Megavin.dk

System TM A/S, der producerer meget store maskiner og håndteringsanlæg til træindustrien. Der er tale om højt specialiserede og automatiserede anlæg, som er beregnet til at optimere kundernes produktion mest muligt. Da der er tale om meget store investeringer hos kunderne, var System TM én af de store virksomheder, der i 2008 blev ramt af finanskrisen. Men System TM harsiden rejst sig. Omsætning og overskud er øget, og der er ansat mange nye medarbejdere, så der i dag er omkring 100 ansatte. Der er bygget ny

montagehal for et par år siden – og endnu en montagehal er netop nu under opførelse.

»Vi har mange flere gode og veldrevne virksomheder, end de fleste nok ved. De bidrager til vækst og udvikling i Kommunen – og er grunden til, at beskæftigelsen over de seneste år har været stigende. Vi har haft en snes kandidater til prisen, og det har været svært for bestyrelsen at udvælge de nominerede,« siger Karsten Geertsen fra UdviklingOdder.

Vinderen af UdviklingOdders Erhvervspris 2015 offentliggøres, når byen på fredag samles til Odder Galla i Spektrum Odder for at kåre de mange prismodtagere fra idræt, kultur og erhverv.

Google og UdviklingOdder tilbyder træning

ERHVERV

Af Claus Sonne

clso@stiften.dk

ODDER: I samarbejde med Google tilbyder UdviklingOdder små og mellemstore virksomheder gratis træningsforløb i at få »Succes Online«.

Målet er at sætte fuld gang i Odders vækst, eksport og jobskabelse. Bag initiativet står en bred alliance af offentlige institutioner, private firmaer og

større interesse-organisationer: Google, Håndværksrådet, IT Branchen, FDIH, Erhvervsstyrelsen, Amino (portal for iværksættere), Ivækst (portal for iværksættere og SMV'ere) og Deloitte.

Succes Online er et træningsinitiativ, der vil hjælpe små og mellemstore danske virksomheder med at gribe digitaliseringens muligheder for at nå flere kunder billigere og på trods af geografiske begrænsninger. Som den nu fem-

te i rækken af udvalgte kommuner tilbyder Odder sammen med Google et begrænset antal lokale virksomheder et gratis forløb med foredrag, undervisning og personlig rådgivning. Træningen dækker alt fra online tilstedeværelse, e-handel, sociale medier, digital virksomhedsstyring til hvordan man skaber trafik til sit website og får flere kunder.

Lokale virksomheder får hermed mulighed for med syv mileskridt at tage de digi-

tale muligheder til sig og dermed være blandt dem, der med succes benytter de digitale muligheder indenfor markedsføring, salg og administration. Jo mindre virksomhed du har, jo vigtigere er det at have »Succes online«.

Det hele starter tirsdag den 22. september kl. 16 hos UdviklingOdder i VitaPark, hvor der er Kick Off med deltagelse af Google og de øvrige partnere i initiativet.

En mindre indbrudsbølge i Galten

POLITI

Af Jørgen Bollerup Hansen
 skanderborg@stiften.dk

GALTEN: Politiet har modtaget seks anmeldelser om indbrud og tyverier i Galten i de seneste dage. Mellem lørdag kl. 14.45 og mandag morgen var der indbrud i apoteket, hvor en rude er knust og en tyv har været rundt i hele apoteket. Ved avisens deadline var det endnu ikke opgjort, hvad der er stjålet.

Fredag mellem kl. 17 og midnat var der indbrud i en bolig på Østergade, et vindue på bagsiden var brudt op. Et våbenskab var uden held forsøgt brudt op, men der er

stjålet et penge fra sparegrise. Ved indbrud mellem lørdag kl. 14.30 og søndag kl. 00.30 er der stjålet en iPad, en bærbar computer og pas fra en bolig på Valmuevej.

Mellem lørdag kl. 11 og søndag kl. 10 var der igen et værsted indbrud i en bolig på Odinsvej. Der er stjålet en elcykel, smykker og 1.000 kr. i kontanter.

Ved indbrud i en bolig på Solsikkevej mellem fredag kl. 7.30 og søndag kl. 13 er der stjålet smykker og sparebøsser. Ved indbrud i en bolig på Porsevænget mellem lørdag kl. 12 og søndag kl. 10 er der stjålet en dametaske, to bærbare computere, en HP computer og et Rolex ur.

POLITI

Flere indbrud i erhvervskvarter

SKANDERBORG: Hos Speedline A/S på Sverigesvej gik tyvene forgæves, da de lørdag kl. 18.29 brød en dør op. Bag døren mødte de nemlig et solidt gitter. Derpå klippede de sig igennem en dør med en metalplade på bygningens bagside, hvorved de kom ind. Men så gik tyverialarmen, og de tog flugten.

På Skanderborg Dyrehospital på Danmarksvej er der mellem fredag kl. 17.30 og søndag kl. 10 stjålet et større parti hundedefoder ved et indbrud i et lager.

Ved et indbrud hos Skanderborg Autolakering på Danmarksvej mellem fredag kl. 13 og lørdag 9.45 er der stjålet et topnøglesæt og 1.500 kr. i kontanter. En dør var brudt op med et koblen. *boll-*

13-årig kørt ved skolebus

GL. RYE: En 13-årig pige, der netop var steget af skolebussen på Rodelundvej fredag kl. 15.22, løb bag om bussens bagende for at komme over til en veninde på modsatte side af vejen. Hun så derfor ikke en bilist, en 63-årig kvinde fra Hammel, der kom kørende i modsatte kørebane. Bilisten kunne ikke nå at bremse op, og pigen ramte køleren og forruden på bilen. Hun brækkede en arm og fik en hjernerystelse og herudover nogle mindre skrammer. *boll-*

KONCERT

Turnestart

SKANDERBORG: Amerikansk inspirerede Esben Kronborg & Graham Weber giver koncert på Walthers Musikcafé torsdag 17. september som led i en turne, der indledes i Skanderborg.

KULTUR

Krudt og kaffe

HYLKE: Torsdag 17. september kl. 19 fortæller Ruth Brik Kristensen i Hylke Forsamlingshus og fortæller om sine oplevelser som leder af soldaterhjem i Irak og Libanon. *pcb*

Veng til byrådet: »I smadrer os«

Mandag aften trak et borgermøde næsten 150 mennesker, der vil kæmpe til det sidste for, at lukning af børnehaven ikke bliver en del af kommunens spareplaner.

BESPARELSER

Af Jacob Vestervig
 jave@stiften.dk

VENG: Der var unge, og der var ældre. Der var børnefamilier, og der var enlige. Der var spejdere, og der var sportsfolk. Og så var der en hel masse andre.

Sammensætningen af de næsten 150 fremmødte på mandagens borgermøde i Veng var stort set som sammensætningen af hele lokalområdet omkring den lille by. Det afspejler meget godt, hvad borgerne generelt mener, der er på spil, når byrådet tirsdag aften skal beslutte, om børnehaven ved Veng Skole og Børnehus skal lukke eller ej. For dem står der meget mere på spil end børnehaven, da holdningen er, at en lukning af børnehaven på længere sigt også er en lukning af hele det lille samfund bestående af en række landsbyer omkring Veng.

For Venger med børnehaven, SFO, skole, idrætsklub, spejdere og borgerhus centrum for hele området, og en lukning af børnehaven vil være at fjerne første del af fødekæden til hele samfundet, mener man.

»Hvis man starter med børnehaven, vil det uden tvivl også ramme skolen, da det bliver svært at trække de børn til, som går i børnehaven andre steder. Og uden skolen bliver

Byrådsmedlem Bent Jacobsen (V, var enig med borgerne i, at en lukning vil betyde mere afvikling på længere sigt. Foto: Jacob Vestervig

Vi vil præsentere alternativer til at udvikle frem for at afvikle.

LASSE DAMSØ, formand skolebestyrelsen, Veng Skole og Børnehus

det svært at trække folk til området,« sagde skoleleder Henry Thomsen på mødet.

Udvikling frem for afvikling
 Det var skolebestyrelsen, der havde indkaldt til borgermødet, hvor den præsenterede et åbent brev, der vil blive sendt til byrådet, inden det tirsdag aften skal forhandle budgettet for 2016 på plads.

»Vi vil præsentere alternativer til at udvikle frem for at afvikle. Brevet har bred opbakning i lokalsamfundet og er både fra os, idrætsklubben, spejderne, borgerforeningen og forskellige grundejerforeninger, og vi gør opmærksom på tre konkrete tiltag, der kan styrke lokalområdet. Vi forslår Borgernes Hus lagt ind under Landsbyordningen, oprettelse af vuggestuepladser og kommer med forslag til nye fysiske rammer for børnehaven,« sagde formand for skolebestyrelsen, Lasse Damsø.

Formanden var godt tilfreds med fremmødet, men noget skuffet over, at ikke alle partier fra byrådet deltog i mødet.

»Jeg synes, Socialdemokra-

terne glimrer ved deres fravær,« sagde han.

Venstres målmand

Der var dog mødt en god håndfuld politikere op fra flere partier, og det blev, måske ikke helt frivilligt, Venstres Jens Szabo, der modigt måtte tage imod de verbale kindhæste fra borgerne.

»I bryder hele familier op... Tænk jer om og tænk med hjertet... I rammer os allesammen... I er ved at smadre et samfund...«, lød det blandt andet fra mængden.

Jens Szabo tog det med oprejst pande og roste borgerne for stå sammen og opfordrede dem til at blive ved med det – uanset udfaldet.

»Vi lytter til jer, men jeg kan ikke give noget tilsagn i dag. Jeg kan sige, at jeg tror, der kommer en god løsning tirsdag,« sagde han til de fremmødte, som kvitterede med klapsalver, fordi han indtog målmandsposten denne aften.

Efter mødet var skolebestyrelsesformand Lasse Damsø godt tilfreds.

»Jeg er positiv af natur, men skulle det gå skidt, så samler vi kræfterne igen,« sagde han.

Skolebestyrelsen har modtaget godt 845 underskrifter mod lukningen, som afleveres med det åbne brev tirsdag.

Se flere billeder fra mødet på stiften.dk.

Ukendte bag snyd over telefonen

Af Jørgen Bollerup Hansen
 skanderborg@stiften.dk

SKANDERBORG: I sidste uge hoppede en kvinde fra Skanderborg på limpinden, da en ukendt mand henvendte sig til hende telefonisk og overbeviste hende om, at han ringede fra edb-firmaet Microsoft for at hjælpe hende med et problem med hendes computer.

Da hun lod manden få adgang til computeren, låste han hendes skærmbillede fast – hvorpå han tilbød at låse den op igen mod betaling. Hun fik dog reddet sin computer, men fik for en sikkerheds skyld spærret sin bankkonto, selv om hun ikke havde givet den engelsktalende person sine personlige oplysninger af den art. Og så anmeldte hun episoden til politiet. Nu viser der sig, at hun ikke

Det starter med et opkald, hvor en person præsenterer sig som en ansat ved Microsoft, der skal hjælpe med et problem. Arkivfoto

er den eneste i lokalområdet, der har været udsat for denne bedrager.

Carsten Jensen, Dalsvinget 13 i Vrold, blev ringet op tre gange i fredags med samme forsøg på bedrageri.

»Men jeg kunne sagtens høre, at manden slet ikke talte amerikansk. Og for cirka et halvt år siden var jeg udsat for noget tilsvarende. Jeg er overbevist om, at det var den samme mand,« siger Carsten Jen-

sen.

»I fredags ringe de tre gange. Første gang var det manden. De to sidste gange, hvor min kone tog telefonen, var det en kvinde, der var i røret. Jeg overtog samtalen, og da jeg begyndte at spørge ind til tingene – deres telefonnummer og sådan noget, syntes hun pludselig ikke længere, det var så sjovt. Men jeg vil gerne advare folk om, at det her er noget, der foregår for øjeblikket. Så man skal ikke lade sig lokke,« siger Carsten Jensen.

Da detskete for et halvt år siden, var der faktisk noget galt med hans computer.

»Jeg er overbevist om, at de forinden har hacket sig ind på min computer. Selv om jeg havde alle sikkerhedsordninger. Men jeg fik dem fjernet igen,« siger han.

POLITI

Forsøg på snyd

HØRNING: Torsdag kl. 17.37 blev det afsløret, at nogle havde monteret et instrument på pengeautomaten ved Spar Nord på Nørre Alle i Hørning, så der ikke kom penge ud, når folk hævede kontanter. Pengene satte sig i stedet fast i det monterede instrument. Resultatet var dog, at automaten gik i stykker. *boll-*

Beboer overraskede en tyv

SKANDERBORG: Søndag var der indbrud i en bolig på Sølystvej mellem kl. 16.30 og 21. Formentlig overraskede beboeren tyven, for der løb en person ud gennem baghaven, da beboeren kom hjem. Og på 1. sal lå der en iPad i en taske, parat til at blive transporteret væk. Trods det er der stjålet smykker og en iPhone. *boll-*

SPORT

Skoler spillede bordtennis

GRENAA: Kattegatskolen og Vestre Skole havde tilmeldt hold til skole-bordtennisturneringen i Grenaa Idrætscenter. Trods frafald, var det en lille, men hyggelig turnering, hvor drenge som piger fik kæmpet, grinet og hygget. Der var tilmeldt såvel øvede som uøvede. Alle kunne være med, og de gav den gas, og ikke mindst hinanden kamp til stregen.

Alle kunne være med, og de gav den gas, og ikke mindst hinanden kamp til stregen.

Kattegatskolen opnåede resultatet 11-7 og løb dermed med sejren og førstepræmien fra Grenaa Bowlingcenter. En flot andenplads gik til Vestre skole, som nu alle mand skal en tur på McDonalds. Bordtennisklubben Grenaa stod bag arrangementet.

POLITI

Tyven løb med en kasse øl

NORDDJURS: Ved et indbrud i et kontor på Åstrupvej i Grenaa, blev en rude knust for at skaffe adgang. Tyven forsvandt med en kasse øl.

Ved et andet indbrud blev der fra et hotel på Kystvej ved Grenaa Strand stjålet kontanter - efter en dør var brudt op.

Døgnrapporten hos politiet fortæller også, at en 51-årig kvinde førte personbil på Christian Winters Vej i Grenaa, uagtet at hun var spirituspåvirket over det tilladte. Den 51-årige kvinde blev anholdt og indbragt til lægeundersøgelse.

Besparelser bliver dyre på sigt

LÆSERBREV

Af Ulf Harbo

Enhedslisten, Norddjurs Kommunalbestyrelse

BUDGET: Vi er gået i gang med budget 2016 og borgmesteren har sendt sit forslag til førstebehandling.

Det fremgår af »Oversigt over forslag til udmøntning af budget 2016«, at vi skal spare 875.000 det første år og ca. to millioner om året de næste tre år, så vi ender med en besparelse om året på ca. syv millioner på specialundervisning i 2019 og årene frem.

Denne voldsomme besparelse kommer i en tid, hvor skolerne i forvejen kæmper med inklusion, folkeskolereform og et forøget brug af vikarer på 121 procent.

Vi kæmper også i Norddjurs Kommune med at implementere »Projekt synlig læring«, at vores skoler skal lave tre gange så mange nationale test som i resten af landet, har et forøget sygefravær på 24 procent og oplever en stor udskiftning af lærerstaben pga. af læreropsgørelser.

Jeg er meget bekymret for, at de voldsomme besparelser på special-området bliver rigtig dyre for os på sigt. Dels fordi det er rigtig mange medarbejdere, der

skal fyres over de næste fire år, hvilket giver flere arbejdspladse. Dels fordi det på sigt kan vise sig at blive meget dyrt, hvis lærere, pædagoger, klassekammerater og de støttekrævende børn kommer til at mistrives, bliver syge, flytter eller bare ikke lærer ret meget, fordi for mange støttekrævende børn kommer i normalklasser uden støtte.

Jeg ved godt, vi skal spare med de udmeldinger og den aftale, der er kommet fra Finansminister Claus Hjort, men jeg er bange for, det er som at tisse i bukserne i frostvejr at spare så voldsomt over en så kort tidshorisont på dette for skolerne kritiske tidspunkt.

Forslaget er først og fremmest kommet på banen, fordi der er nogle nøgletal, der viser, at vi bruger dobbelt så mange penge om året på specialundervisning end det gennemsnit, der er både i region Midtjylland og den gruppe af kommuner, vi er sammenlignelige med. Inden vi træffer en så drastisk beslutning, er det vigtigt at få fuldstændig klarhed over, hvorfor vi bruger dobbelt så mange penge på specialundervisning som de fleste andre kommuner, og hvordan man er kommet frem til det. (forkortet af red.)

Ørsted viser vejen for godt samarbejde

Ny rapport om tværgående samarbejde blandt folkeoplysningens aktører viser stort potentiale for foreninger ved samarbejde.

RAPPORT

Af Søren Andersen

soan@stiften.dk

NORDDJURS: Kulturministeriet bestilte sidste år en rapport i Videncenter for Folkeoplysning om barrierer og potentialer ved tværgående samarbejde blandt foreninger.

Nu foreligger rapporten. Den viser, at det fordelagtige potentiale ved tværgående samarbejder ikke er udtømt. Rapporten viser også, at samarbejde i forbindelse med løsning af nye opgaver, synlighed og etablering af nye netværk giver stor værdi for foreninger. Omvendt udfordres samarbejdet af parternes forskellighed, knappe ressourcer og personafhængighed.

Rapporten, som indeholder et studie om foreningssamarbejde i Norddjurs Kommune, viser et forbilledligt samarbejde blandt foreninger i landsbyen Ørsted. Gennem samarbejdet er der skabt et lokalt engagement, iværksat nye aktiviteter, og nye lokale kræfter er sat i spil.

»Rapportens resultater bestyrker min tro på ildsjælene i foreningslivet. Jeg har selv besøgt Ørsted denne sommer og kan bekræfte det billede, som rapporten giver. Med rapporten får vi endnu et indblik i, hvordan foreningslivet selv

Kulturminister Bertel Haarder gæstede denne sommer Ørsted - og var begejstret for at se det sammenhold, der er udviklet i byen. Foto: Scanpix

definerer sin rolle og vilje til at bidrage til lokalsamfundet. Den alliance er kernen i det gode liv uden for byerne, og derfor har vi et fælles ansvar for at sikre de gode rammer,« siger kulturminister Bertel Haarder, V.

Norddjurs blev valgt som case for undersøgelsen, fordi den er en typisk yderkommune med hensyn til befolkningstal og befolkningstæthed. Kommunen skiller sig

ud fra det danske gennemsnit blandt andet ved, at der er mere end dobbelt så god plads til at udfolde sig på, men også, at langt færre har en videregående uddannelse.

Kommunens udgifter til sport og fritid er stort set på landsgennemsnittet, mens man bruger under det halve i forhold til landets kommuner generelt på kultur.

Undersøgelsen påviser også, at idrætsforeningerne som

helhed har mere end svært ved at holde medlemstallet, mens spejderne kan melde om status quo.

Forfatterne til rapporten er kede af, at man i Norddjurs ikke opnåede en særlig høj svarprocent fra foreningssiden. Der peges på, at materialet fra kommunens side godt kunne være bedre ajourført - for på listen var foreninger, som ikke længere eksisterer.

På vandring i Grenaa

AKTIVITET

GRENAA: Djurslands Turistforening byder tirsdag 22. september kl. 17 på en guidet vandring ved Grenaa Havn og Havneby.

Deltagerne går en sensommer-tur med guide, og der bliver mulighed for at få en god snak undervejs og for at fortælle nogle gode historier.

Omkring år 1900 kom der for alvor gang i fiskeriet, da nogle unge mennesker fra Limfjordsøerne opdagede muligheden for fiskeri fra Grenaa Havn.

Grenaa Havn har været en god isfri havn, så fiskere fra de mere udsatte havne har søgt hertil.

Først fortælles kort om havnens udvikling og fiskeriet. Så ser man på de flotte bygninger. Der er også mange virk-

Der bliver også tid til en snak om de mange fine bygninger, havneområdet rummer. Pressebillede

somheder, som rummer en god historie. Efterhånden som havnen udviklede sig, kom der mange forretninger. De er også værd at få en snak om.

Undervejs skal man ind og se Simon Peters Kirke, som tidligere var Grenaa Havns

Forskole.

Mødested er P-pladsen mellem det gamle havnekontor og åen. Tilmelding til turistkontoret senest mandag 21. september.

pcb

DANS

Folkedans i Ørum Forsamlingshus

ØRUM: I september starter Folkedans i Ørum Forsamlingshus - traditionen tro - igen en ny sæson.

Det er en flok glade dansere, der mødes hver onsdag aften i vinterhalvåret. Der er god motion, et godt socialt samvær og desuden en sund latter. I pausen hygger man sig med den medbragte kaffe og synger et par sange. Der danses under kyndig ledelse af to ledere, til musik leveret af fem glade spillemænd med Else-Margrethe Molbeck som forspiller. Der lægges ud onsdag 16. september kl. 19.30 i Ørum Forsamlingshus. Forsamlingshuset har fået nyt loft for bedre akustik.

Teatersatsning af en anderledes støbning

Udviklingshæmmede børn og unge skal lave stort egnsspil sammen med professionelle. Musikken er fra filmen »Hobitten«, og det kulminerer i nationalparken.

INITIATIV

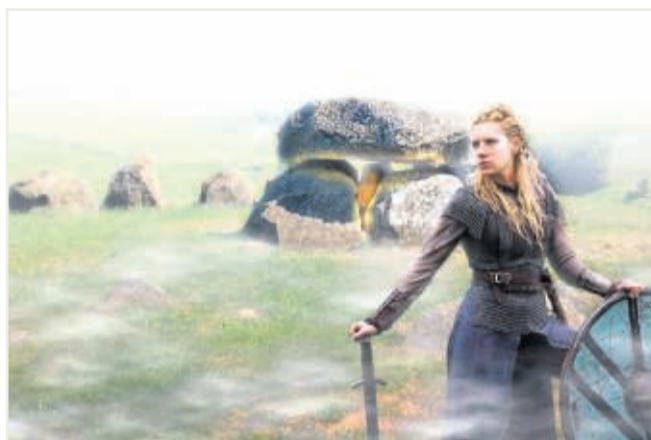
Af Henrik Ask
 heas@stiften.dk

SYDDJURS: En ny musikalsk satsning i Nationalpark Mols Bjerger kommer i den grad til at hvile på nytænkning og ultraditionelt samarbejde.

I de kommende måneder vil forestillingen »Myten om Stenene« samle kor, musikere og skuespillere fra Djursland med en professionel instruktør og udviklingshæmmede elever fra Djursland Folkehøjskole. Det hele vil hvile på en særlig tilladelse til at bruge Ed Sheerans musik fra filmen »Hobitten«.

»Det er en kæmpe drøm at få lov til at lave dette store fællesprojekt sammen med lokale foreninger og skoler på Djursland. Og at bringe vores elever ind i en teaterverden - på lige fod med de professionelle skuespillere, musikere, amatørerne, korene og alle de frivillige,« siger Mai Wied, der som teaterlærer på Djursland Folkehøjskole ved Drammelstrup er idékvind og drivkraft bag projektet.

Porskær Stenhus i Nationalparken Mols Bjerger danner rammen om den store, musikalske teatersatsning. Den væver historier om Agri-vikinger sammen med fortællingen om Porskær-stenen. I forestil-

II Det er en kæmpe drøm at få lov til at lave dette store fællesprojekt sammen med lokale foreninger og skoler på Djursland. Og at bringe vores elever ind i en teaterverden - på lige fod med de professionelle skuespillere, musikere, amatørerne, korene og alle de frivillige.

MAI WIED, teaterlærer og initiativtager, Djursland Folkehøjskole

lingen placeres stendysets oprindelse og betydning i en historie om overlevelse, kærlighed, frygt og overmenneskelige kræfter.

Mai Wied har i flere år haft projektet i tankerne. Desidste brikker faldt på plads med en donation på 300.000 kroner fra fonden »Kelstrup Strand«.

Forestillingen har fået tilladelse til at bruge Ed Sheerans musik fra »Hobitten«. Forestillingen består ud over musik, kor, dansere, en bueskytte og 35 skuespillere også af otte heste, en ged og fire gæs.

Det er lykkedes Mai Wied at headhunte professionelle folk til være med på holdet. Den professionelle sanger Martin Preisler har sagt ja til at være med i projektet.

Det samme har den garvede instruktør Pierre Miehe-

Sådan præsenteres et anderledes egnsspil, som i maj næste år skal finde sted ved Porskær Stenhus i Nationalpark Mols Bjerger. Pressefoto

Renard samt Djursland Spillemandene.

»Jeg har sagt ja til at være med, fordi jeg holder utroligt meget af at arbejde med amatører og at lave den her slags forestillinger. Det er sjovt at være med i sådan et projekt, som starter nærmest helt fra scratch. Hele den lille historie som Mai har skrevet er jo rigtig flot. Det bliver et eventyr med reference til den danske historie, både bronzealderen og vikingetiden, blandet sammen med smuk musik. Det bliver sådan et musikalsk egnsspil med omdrejningspunkt i den her kamp mellem to samfund. Vi prøver at få noget humor i det og en smule poesi, hvis vi også kan det,« forklarer Pierre Miehe Renard.

»Myten om stenene« opføres 27. og 28. maj 2016 ved Porskær Stenhus i Nationalparken Mols Bjerger - med plads til 500 tilskuere per forestilling.

Initiativtagerne er i fuld gang med at finde lokale aktører, og der holdes eksempelvis audition til rollerne i januar.

Traditionen tro byder Djurs Sommerland på skræk og uhygge i efterårsferien. Og i år sætter sommerlandet trumf på uhyggen med et »Magic Haunted House«.

Skrækind-jagende nyhed til sommerland

Til efterårsferien er Djurs Sommerland klar med stor satsning: Et spøgelseshus.

SOMMER

Af Henrik Havbæk Madsen
 hhma@stiften.dk

NIMTOFTE: 20.000 græskar, levende hekse, enorme ederkopper og alskens uhyggelige væsener er ikke nok.

Ikke nok for Djurs Sommerland, der i efterårsferien holder Magisk Halloween for sjette gang.

Djurs Sommerland har i år investeret i et stort spøgelseshus. Et »Scary Haunted House«, hvor gæster møder gys og uhygge, når de besøger en mystisk græskarfabrik.

»Vi har fokus på at videreudvikle Magisk Halloween og gøre det til en endnu større og mere unik oplevelse. Derfor har vi investeret i en ny, stor attraktion, Græskarfabrikken. Vi har allieret os med udenlandske eksperter, der har specialiseret sig i at udvikle haunted houses, og vi tør godt love, at de levende skuespillere nok skal sørge for en grænseoverskridende og spændende oplevelse, når de viser gæsterne rundt på fabrikken,« siger administrerende direktør i Djurs Sommerland, Henrik B. Nielsen.

Djurs Sommerland holder lukket nu, men genåbner lørdag 10. oktober for at få efterårsferien med.

Rekord

Og meget tyder på endnu en besøgsrekord. For med mere end 720.000 gæster siden sæsonen begyndte i maj, har parken aldrig været så velbesøgt som i år.

Succesen forklarer Henrik B. Nielsen med en omfattende produktudvikling siden 2008. Mere end 300 millioner kr. er der investeret i store, nye tematiserede forlystelser. Blandt dem de tre store rutsjebaner, Piraten, Skatteøen og Juvelen. Samt dette års nyhed, Bondegårdslund, med 10 nye forlystelser til en pris på 45 millioner kr.

»Som det ser ud nu, tyder alt på, at vi slår besøgsrekorden fra 2013,« siger Henrik B. Nielsen.

Besøgsrekorden er 752.000 gæster. Henrik B. Nielsen håber på at slutte 2015-sæsonen med mellem 775.000 og 800.000 gæster.

»Det svarer til en vækst på omkring 50 procent, siden vi byggede Piraten i 2008,« siger Henrik B. Nielsen.

Klar til et benhårdt løb på Mols

MOTION

KNEBEL: Tredje lørdag i september går starten til Molsløbet. Igen i år vil der være kåring af 20 vindere af alders- og kønsopdelte løbehold, der fordeler sig på fire ruter i Mols Bjerger.

Dagen byder også på faldskærmsopvisning og mulighed for at vinde et tandemudspring, der springes lørdag eftermiddag, hvis vejret tillader det.

Seks kilometer ruten, der hovedsageligt følger skovveje, giver mulighed for en frisk løbe- eller travetur. 11,4 km ruten laver en afstikker fra seks kilometer ruten og runder Trehøje.

Halvmarathon skiller sig fra 11,4 km ruten netop ved Trehøje, og ruten går til Bogens, Basballe og Agri, før den

Molsløbet arrangeres af IF Mols, der får hjælp

slutter sig til 11,4 km ruten igen i Mols Bjerger.

Halvmarathon og marathon i Molsløbet anses for nogle af de hårdeste løberuter i Danmark, bl.a. på grund af det kuperede terræn, men også det løse sand på stier og

grusveje.

Løbet finder sted lørdag 19. september kl. 11-17 fra Mols-hallen, Lyngvej 18, Knebel.

På molslobet.dk kan du se hele programmet for dagen.

pcb

KULTUR

Mere liv i forsamlingshuset

ESBY: Helgenæs Forsamlingshus har i år truffet aftale med »Liv i Forsamlingshuset« for første gang om, at medvirke med et arrangement, som indeholder spisning og koncert med Djursland Spillemand.

Djursland Spillemand er et populært indslag, og billetsalget er gået over alt forventning. Spillemandene er kendte på halvøen, og mange har overværet deres koncerter igen og igen.

Mad og koncert i forsamlingshuset finder sted lørdag 19. september 2015 kl. 18.00.

pcb

HÆDER

Planteavlschef får Årets Neg

FØLLE: Carsten Kløcher, der er chef for Djursland Landboforenings Afdeling for Planteavl, er tildelt hædersbevisningen Årets Neg af sine kolleger i Planteavlskonsulenternes Forening.

Begrundelsen for valget var, at bestyrelsen havde bemærket, at Carsten Kløcher har en markant profil, og at man har ønsket at give hædersbevisningen til en kollega, der gør en forskel. Det indgik også, at Carsten Kløcher som leder udviser god kollegial og social adfærd.

pcb

KULTUR

Fattighus får nu eget toilet

NORRING: Nu er det slut med at bruge det gamle »das« i Fattighuset i Norring. Efter mange års opsparing har bestyrelsen for Socialmuseet - Det gamle Syge-Plejehjem - fået råd til at realisere planerne om et rigtigt toilet ved huset.

Toilettet har fået sit helt eget hus i haven. En træbygning med rigeligt plads, så det opfylder kravene til handicaptoiletter.

Formand for Kultur- og fritidsudvalget i Favrskov Kommune Anders Nørgaard (S), sørger for, at Fattighusets nye toilet får en fin start. Lørdag 19. september kl. 11 står han for den officielle indvielse af toilettet.

Fattighuset i Norring har fået »rigtigt« toilet. Arkivfoto

POLITI

Tyve stjål værktøj fra lager

ULSTRUP: Ved et indbrud i en lagerbygning på Hammervej ved Ulstrup blev der fra fredag til lørdag stjålet to motorsave, en buskryder og diverse håndværktøj.

Det er et af flere indbrud indenfor de seneste uger, hvor der stjålet store mængder værktøj. Politiet i Hammel har en mistanke, om at der er tale om tyve, som samler et lager et sted og beder derfor folk holde øje med trafikken til foreksempel landejendomme, hvor værktøjet måske køres til og gemmes.

POLITI

Indbrud i tre villaer

FAVRSKOV: Ved et indbrud i en villa på Rønvangen i Hinnerup blev der fra fredag kl. 12 til søndag middag stjålet en bærbar PC, to iPads, formentlig smykker samt to sparegrise udført som pingviner. Tyven kom ind ved at bryde et vindue op.

Fra en anden villa i Rønvangen blev der fra onsdag til lørdag stjålet en slipsenål. Her kom tyven ind ved at opbryde terrasseskyddøren.

Ved et indbrud i en villa på Sporuplundsvej ved Røgen blev der torsdag stjålet smykker og en iPhone. Tyven kom gennem et vindue.

Stor indsats for at undgå sygesenge på gangen

DEBAT

Bent Hansen

regionsformand (S)

SYGEHUSE: Kære Marie og Kristian Møllgaard.

Tak for jeres mail, som jeg modtog 5. september 2015 (og som blev bragt som læserbrev, red).

I undrer jer over, at der er mangel på sengepladser, noget som Marie Møllgaard også oplevede under sin indlæggelse i 1948.

I Region Midtjylland bliver der gjort en stor indsats for at undgå overbelægning og senge på gangene. Den seneste tids mediedækning om overbelægning betyder ikke nødvendigvis, at der er senge på gangene. Som udgangspunkt

sørger personalet for at køre ekstra senge ind på stuerne eller stille ekstra senge ind på andre afdelinger, hvor patienterne kan ligge.

En stor del af patienterne indlægges akut på de medicinske afdelinger, og antallet af akutte indlæggelser kan svinge meget fra dag til dag. Det betyder, at enkelte afdelinger kan og vil være udfordret, og at overbelægning således ikke helt kan undgås.

Region Midtjylland er meget opmærksom på at sikre tilfredsstillende forhold for patienterne og følger løbende belægningsituationen.

Borger fjernede brændenælder

En helle på Bavnehøjvej står i vejen for trafikken i Hadbjerg.

TRAFIK

Hanne Bliksted

favrskov@stiften.dk

HADBJERG: Skal vi bare vente på, at kommunen ordner det hele, eller skal vi selv gå i aktion? Den diskussion kørte et par dage på facebookgruppen »Os i Hadbjerg« efter, at Brian Jensen i avisen beklagede sig over, at brændenælderne spærrede for cyklisterne på Bavnehøjvej i Hadbjerg by.

En borger tog så at sige leen i egen hånd og skar brændenælderne ned, men senere kom HedeDanmark, som passer de grønne arealer for Favrskov Kommune, og fjernede resten af brændenælderne.

»Nu ved vi, at vi skal være opmærksomme på det sted, så det ikke sker igen næste år,« siger driftsleder Tommy Schøler-Troelsen fra Favrskov Kommunes Trafik og Vej.

Farlig helle

Samtidig kritiserede Brian Jensen hellen ud for Bavnehøjvej nr. 131. Han mener, hellen bør fjernes, fordi den er farlig for trafikken.

»I mine 11 år i byen, har jeg oplevet, at mange bilister er kørt ind i hellen, fordi de pludselig må bremse for modkørende trafik, som de ikke kan se på grund af, at vejen svinger. Og det sker igen og igen selv, om bilisterne kun kører de tilladte 40 km i timen,« fortæller han.

Alternativ nødvendigt

Brian Jensen har adskillige gange kontaktet Favrskov Kommune, når hellen igen er kørt ned, men uden at der er sket noget.

Hos Favrskov Kommune siger ingeniør i Trafik og Vej Thomas Sæderup, at det er dyrt at fjerne hellen på Bavnehøjvej.

»Hvis vi fjerner den, så skal der være et alternativ, så bilerne ikke kører for hurtigt. Andre steder i kommunen har vi

Brian Jensen mener at hellen bør fjernes, så man undgår farlige situationer på Bavnehøjvej. Arkivfoto

Hellen har været kørt ned og ødelagt mange gange. Foto: Hanne Bliksted

heller, som er skruet ned i asfalten. Det kan også være en idé på Bavnehøjvej, idet disse heller er bøjelige og kan holde til at blive kørt ned, hvorefter de vipper op igen,« siger Thomas Sæderup.

På Favrskov Kommunes budget for 2016 er der ingen penge til nye trafikheller i

Hadbjerg. Derfor må det ønske vente til 2017, medmindre der bliver lidt penge tilovers. Brian Jensen mener dog ikke, at man skal vente så længe på at ændre forholdene i Hadbjerg.

»Indtil nu er der heldigvis ikke sket alvorlige ulykker, men jeg frygter, at det en dag

I mine 11 år i byen, har jeg oplevet, at mange bilister er kørt ind i hellen, fordi de pludselig må bremse for modkørende trafik, som de ikke kan se på grund af, at vejen svinger.

BRIAN JENSEN, borger i Hadbjerg.

vil gå helt galt,« siger han.

Da Hadbjerg fik nye kloaker for tre år siden, forsøgte han også at få hellen fjernet, nu hvor Bavnehøjvej alligevel var gravet op, men det lykkedes ikke.

Asocialt budgetforslag

LÆSERBREV

Af Charlotte Green

Præstevangen 1, Søften.

BUDGET: I flere år har Favrskov Byråd efter eget udsagn holdt budgetfest med enorme anlægsbudgetter. Der kom penge til tre haller på én gang, splinternyt motorcykelklubhus, vildmarksbad, luksuscyckelstier og meget mere. Men nu er det tømmermændenes time.

Prisen skal betales, og byrådet må fyre kommunens

medarbejdere. Tilsyneladende er der slet ikke plads til udvidelser efter de store fester. Derfor er det lidt påfaldende, at en af de få goder i budgettet netop tilfalder økonomiudvalgets egne medlemmer og deres naboer på villavejene.

Der er nemlig afsat hele syv mio. kr. til en overvejende kosmetisk forbedring af de villaveje, som skal overdrages til grundejerne. Det er ren symbolpolitik til velbjærgede villaejere. Forskellen på lovkravet på 25 procent restlevetid ved overdragelsen og byrådets

forslag på 30 procent restlevetid er næsten ikke mærkbart for villaejerne, slet ikke fordi man har valgt en pynteløsning, som bare ser ud af noget.

Det fremgår af budgetmaterialet, at de 5,5 mio. kr. er helt overflødige udgifter, som kun skal give et bedre synsindtryk for villaejerne. Ud over pynteværdien vil besparelsen for den enkelte villaejer højst række til en dyrere rødvin til vejfesten.

Prisen for kommunen samlet set er til gengæld høj med ringere forhold på skoler, i bør-

nehaver og for handicappede. Helt konkret kunne man for de samme penge undgå at fyre syv medarbejdere de næste to år (pædagoger, skolelærere eller sagsbehandlere). Det ville have givet bedre service. Men byrådet foretrækker åbenbart at give pyntegaver til sine nærmeste naboer frem for at beholde medarbejderne.

Det er da gennemført asocialt. Medarbejdere og brugere må virkelig håbe, at forslaget ikke gennemføres.

Stéphane Simonetta får til opgave at sætte fart på logistikken hos Grundfos og forventer at kunne trække på sine erfaringer fra bilindustrien, hvor alting går meget hurtigere end i andre brancher. Foto: Mikkel Berg Pedersen

Logistik-troldmand i Grundfos

Den 43-årige franskmand Stéphane Simonetta får som ny koncerndirektør med ansvar for drift afgørende betydning for, om pumpegiganten Grundfos for alvor får styr på indtjeningen.

ERHVERV

Af Vibeke Svansø
vs@berlingske.dk

BJERRINGBRO: Den 43-årige ingeniøruddannede franskmand Stéphane Simonetta trådte 1. september ind i Grundfos' koncernledelse.

Dermed er den nye topledelse med topchef Mads Nipper i spidsen langt om længe fuldtallig. Faktisk har det taget næsten et år at få stillingen besat, og Mads Nipper lægger da heller ikke skjul på, at det ikke har været let at finde den rigtige til jobbet.

Stéphane Simonetta kommer nemlig til at indtage en helt afgørende rolle hos Grundfos, som de seneste fire år har kæmpet med vigen- de indtjening.

Selv om Grundfos samme dag, som Simonetta tiltrådte, kunne fremvise nøgletal for halvåret 2015, der viser, at indtjeningen igen går den rig-

tige vej, er der stadig meget, der skal gøres i maskinrummet, før Grundfos for alvor tjener penge nok til, at Bjerringbro-virksomheden føler sig fremtidssikret. Her bliver en hurtig og effektiv *supply chain*, der får nye produkter så hurtigt og sikkert som muligt ud til kunderne, helt afgørende.

Det er her Stéphane Simonetta træder ind i billedet.

Simonetta, der er født i Frankrig og uddannet industriingeniør med computervidenskab som speciale fra ingeniørhøjskolen i Valenciennes i Frankrig, har 18 års erfaring fra såvel consumer good-industrien, hvor han fra 2002 til 2005 arbejdede inden for logistik og supply chain hos Thomson Television, og fra bilindustrien, hvor han har haft flere lederstillinger inden for supply chain og fabriksledelse, først hos franske Valeo og siden hos Honeywell i Schweiz.

FAKTA

BLÅ BOG

- Stéphane Simonetta, COO i Grundfos, 43 år.
- Uddannelse: 1996: Industriingeniør med speciale i computervidenskab, Ecole D'Ingénieur en Génie Informatique et Productique, Valenciennes, Frankrig.
- 2006: Studier hos IMD, Schweiz.
- Karriere: 1999-2005: Ansat i forskellige stillinger hos Thomson Television. Sluttede som supply chain-direktør.
- 2005-2012: Diverse direktørjob inden for supply chain hos Valeo.
- 2012-2015: Global supply chain-chef og fra 2014 direktør for Global Operations hos Honeywell i Schweiz.
- Gift, far til tvillinger på fire. Bor i Viborg.
- Fritid: Familie, venner og sport.

Arbejdet har bragt ham rundt i hele verden, fra Thailand, hvor han har opholdt sig sammenlagt seks-syv år

og lærte sig sproget, over Mexico til Slovakiet og Shanghai og senest den lille by Rolle ved Genevesøen i den franske del

af Schweiz.

Nu skifter han udsigten over Genevesøen ud med udsigt over Viborg Søerne. Stéphane Simonetta er allerede flyttet til Viborg, og i løbet af kort tid rykker hustruen og tvillingedøtrene på fire med.

Stéphane Simonetta vil endnu ikke fortælle, hvad han konkret agter at gøre for at få sat fart i logistikken hos Grundfos. Det er for tidligt endnu.

Men han vil gerne fortælle, hvad han mener er den største udfordring, når man arbejder med supply chain og ikke mindst *lean*, som han er ekspert i. I sidste ende handler alt nemlig om god ledelse.

Redskaber som dem, der indgår i *lean*, er blot en del af det. God ledelse, disciplin og evnen til at give medarbejderne indflydelse og ikke bare bestemme alt oven fra og evnen til at løse problemer, der opstår hurtigt, er afgørende, mener han.

Samtidig håber Stéphane Simonetta, at han kan gøre brug af sin erfaring fra bilindustrien. Det er en erfaring, som tæller højt på listen hos hans nye chef, Mads Nipper, fordi bilindustrien altid er på forkant med den nyeste udvikling inden for logistik og supply chain.

Ifølge Stéphane Simonetta, skyldes det, at alting går hurtigere i bilindustrien end i andre industrier, fordi leverandører til bilindustrien som regel er dybt afhængige af at levere tingene til tiden til deres kunder. Den erfaring skal han nu forsøge at bringe i spil i pumpebranchen.

FINANSKLUMME

Rentemøde i USA løber med overskriften

AF MIKAEL NYEGAARD

Økonom,
i Sparekassen
Kronjylland

Vi skal en tur til USA for at finde de næste dages vigtigste økonomiske begivenhed. Den leverer den amerikanske centralbank, Fed, som afholder rentemøde på torsdag.

Mødet vil tiltrække stor opmærksomhed fra de finansielle markeder, da Fed i forbindelse med det seneste møde i juli sendte det budskab, at første renteforhøjelse siden 2006 er tæt på. Den kan endda komme i år, hvis arbejdsmarkedet og inflationsforventningerne udvikler sig som forventet.

Det bliver et af de »store møder« med rentemeddelelse, nye prognoser og pressekonference med centralbankchef Janet Yellen. Dermed får vi ny vigtig viden om Fed medlemmernes forventninger til, hvornår renten skal forhøjes og til, hvordan renten udvikler sig over de kommende år.

På pressekonferencen skal Janet Yellen forklare beslutningen, og journalisterne får mulighed for at stille centralbankchefen kritiske spørgsmål. Janet Yellens udmeldinger vil som altid blive nøje gransket for nye signaler.

Og hvad kan vi så forvente? Fed har modsat Den Europæiske Centralbank et såkaldt »dobbelt mandat«, som betyder, at centralbanken med sin pengepolitik skal medvirke til at sikre fuld beskæftigelse og stabil inflation.

Den amerikanske økonomi ser ganske fornuftig ud lige nu. I årets andet kvartal voksede økonomien pænt, og nøgletallene peger på, at udviklingen er fortsat ind i årets andet halvår.

Der bliver skabt mange nye arbejdspladser, og arbejdsløsheden er på et lavt niveau.

Men der er stadig ledige ressourcer på arbejdsmarkedet, inflationen er meget lav, og der er ikke noget, der tyder på, at prisstigninger er lige om hjørnet.

Fed har en inflationsmålsætning, som lyder på 2 procent – noget over det nuværende niveau.

I sin vurdering vil Fed sandsynligvis også skæve til den seneste tids stigende usikkerhed omkring udviklingen i Kina og andre Emerging Markets-lande, som kan dæmpe fremgangen over de kommende kvartaler.

Denne udvikling betyder dog ikke, at der er stor risiko for, at den amerikanske økonomi vil opleve en ny periode med nedgang, men den giver usikkerhed omkring styrken i den globale vækst.

Der er således flere betingelser, som gør det svært for Fed at hæve renten i denne omgang. Ser vi på de generelle forventninger i markedet, vil det også være en overraskelse, hvis Fed forhøjer renten på torsdagens møde.

Sker det alligevel, kan det afføde lidt uro på markederne afhængig af bankens kommentarer til beslutningen.

Amerikanerne er ikke kun leveringsdygtige i rentemødet. De kommende dages nøgletalskalender byder således også på nyt om inflationen, boligmarkedet og erhvervstilliden i USA.

I eurozonen er situationen unægtelig noget anderledes, da Den Europæiske Centralbank, ECB, på sit seneste rentemøde sendte et signal om, at nye lempelser af pengepolitikken kan være på vej.

Derfor er det værd at holde øje med reviderede inflationstal for august, når de offentliggøres i morgen, onsdag.

Den amerikanske økonomi ser ganske fornuftig ud lige nu. I årets andet kvartal voksede økonomien pænt, og nøgletallene peger på, at udviklingen er fortsat ind i årets andet halvår.

Olieprisen tumler mod afgrunden

Prisen faldt igen mandag morgen. Oliekontrakterne svinger i området omkring 44,5 dollar pr. tønde, hvilket er mere end en halvering på et år.

OLIE

Af Thomas Mikkel Mortensen

Berlingske Nyhedsbureau

PRISPRES: Der er ikke meget at smile over i verdens olieeksporterende lande. Prisen på olie bare dykker og dykker og er nu mere end halveret over det seneste år. En tønde råolie kostede mandag morgen omkring 44,5 dollar mod 91 dollar midt i septembersidste år.

Investeringsbanken Goldman Sachs smed fredag mere brænde på oliebålet med en analyse, der pegede på, at

et overudbud af olie på markedet kan resultere i, at olieprisen kan falde ned mod 20 dollar pr. tønde.

»Oliemarkedet er endnu mere overforsynet, end vi havde regnet med. Vi estimerer nu, at dette overskud vil fortsætte i 2016 med yderligere Opec-produktionsvækst, konkurrencedygtige tilbud uden for Opec og svagere efterspørgselsvækst,« skrev den amerikanske investeringsbank i en analyse.

For Norge er prispresset på olie blevet særdeles kritisk. Allerede for tre måneder siden viste en større sammen-tælling fra den norske bank

Olieprisen har været på en lang rutsjetur det seneste år. Den amerikanske investeringsbank Goldman Sachs skrev i en analyse, at olieprisfaldet kan blive endnu værre. Foto: Scanpix

DnB Nor, at der siden august 2014 er blevet fjernet over 22.000 job i den landets olie-sektor. De massive oliepris-fald har været gift for norsk økonomi, hvor nyheder om store fyringsrunder efterhånden er blevet dagligdag. Statoil toppede fyringslisten tilbage i juni, men hele 23 selskaber har sløjftet 150 stillinger eller derover siden august 2014.

Den seneste prognose viser, at næsten 24.000 personer har mistet deres job i den norske oliebranche over det seneste års tid. Olierelaterede virksomheder beskæftigede i omegnen 330.000 personer i Norge i 2014.

Klaus Garde Nielsen har fået barberet det meste af sin betydelige gæld til det offentlige. Foto: Malte Kristiansen/Scanpix

Fejl hos Skat fjerner konkurskonges gæld

SKAT

Af Niels Vederso Østergaard

Berlingske Nyhedsbureau

GÆLD: Skeletterne bliver i disse dage ved med at vælte ud af skabene hos Skat.

Senest skriver Jyllands-Posten mandag, at Skat efter en fejl har været nødt til at opgive at inddrive en milli-

ongæld fra »konkurskongen« Klaus Garde Nielsen.

Den forældede gæld lyder på intet mindre end 8,9 millioner, som Skat altså er nødt til at slå en strek over.

Klaus Garde Nielsen kan derfor fra sin fængselscelle juble over, at hans gæld til det offentlige nu automatisk er bragt ned på 1,7 millioner kroner.

»Set med samfundets øjne

er det jo dybt pinligt, at sådan en mand klarer frisag. Man har brugt enorme ressourcer på at komme efter ham i årevis, og så gør man ikke tilstrækkeligt for at forfølge kravet. Det er forkasteligt,« siger skatteadvokat Torben Bagge til Jyllands-Posten.

Skat nåede det ikke

Skattegæld skal inddrives senest efter tre år, og det nåede

Skat ikke i Klaus Garde Nielsens tilfælde, fordi han boede i England i perioden, hvor gælden skulle have været inddrevet.

Det, troede Skat, ville være et problem. Men tilsyneladende skulle de blot have spurgt de engelske myndigheder om assistance, og så ville de have hjulpet Skat med at få deres penge igen.

BOLIGPRISER

Statistik for Region Midtjylland

VILLAER - TOP 10

Kommune	kr./kvm
Aarhus	23034
Skanderborg	16134
Silkeborg	15046
Odder	13382
Horsens	12706
Favrskov	12132
Syddjurs	11874
Holstebro	11319
Randers	10935
Hedensted	10666

EJERLEJLIGHEDER - TOP 10

Kommune	kr./kvm
Aarhus	29894
Silkeborg	22435
Hedensted	19059
Skanderborg	17465
Syddjurs	15744
Herning	15481
Horsens	15210
Holstebro	14263
Viborg	14210
Ikast-Brande	13109

Udviklingen i boliger
(alle boligtyper minus grunde)
til salg de seneste syv dage.

Kommune	Udvikling
Holstebro	1,88%
Favrskov	1,63%
Hedensted	1,14%
Horsens	0,96%
Herning	0,71%
Skive	0,57%
Ikast-Brande	0,47%
Lemvig	0,38%
Struer	0,38%
Norddjurs	0,32%

Prisfald på villaer og ejer-
lejligheder - seneste syv dage.

Kommune	Udvikling
Viborg	-8,42%
Hedensted	-7,95%
Ringkøbing-Skjern	-6,90%
Randers	-6,56%
Horsens	-6,47%
Skanderborg	-4,96%
Silkeborg	-4,93%
Aarhus	-4,15%

(Nedslaget er udtryk for hvor meget de
boliger, som er faldet i pris, er faldet i
pris i gennemsnit i løbet af ugen.)

Boliga.dk

Spar en formue med familielån

Hvorfor betale renter og gebyrer til banker og stat, hvis man i stedet kan lade pengene blive i familien med et såkaldt rentefrit familielån.

LÅN

Af Louise Kastberg

loka@berlingske.dk

POPULÆRT: Ønsker du at hjælpe dine poter med at finansiere en bolig eller give dem et afgiftsfrit arveforskud, er et familielån en oplagt mulighed. Særligt i en tid, hvor indlånsrenten i de fleste banker alligevel er et rundt nul, mens det kan være svært og dyrt for de unge at låne penge.

Det er dog vigtigt at sætte sig grundigt ind i reglerne. Dokumentation skal nemlig være på plads og en række betingelser opfyldt, hvis man vil undgå at have Skat på nakken, advarer skatteekspert og familieadvokat.

»Jeg har indtryk af, at mange kender til principperne i et rentefrit familielån, men misforstår nogle væsentlige ting. Der er mange måder, man kan kløjes i det,« siger advokat Ulrik Grønberg, ophavsmand til Minadvokat.dk, som bl.a. er specialiseret i familielån.

Familiære relationer underordnet

Han forklarer, at man slet ikke behøver at være i familie med hinanden. Men da lånet ofte ydes mellem forældre og børn eller bedsteforældre og børnebørn, har det fået tilnavnet rentefrit familielån.

Det er vanskeligt at sætte tal på, hvor udbredt det er, da lånene hverken skal tinglyses eller registreres. Ulrik Grønberg kan blot konstatere, at det er meget populært.

»Nogle gange er lånene foranlediget af et konkret behov hos låntager, som f.eks. skal købe en bolig. Andre gange handler det om, at långiver har nogle penge tilovers og bare vil være venlig. Hvis man er meget gavmild, kan lånet nemlig knyttes med at give gaver. Men det er en knivsæg at balancere på, for lånet må ikke være udtryk for en bindende gave, da der så skal betales gaveafgift,« siger han.

Til gengæld må man årligt give hvert af sine børn eller børnebørn en gave til en værdi af 60.700 kr. (i 2015), uden at der skal betales en gaveafgift på 15 pct. af beløbet. Hvis et forældrepar f.eks. har lånt deres søn 500.000 kr., har de altså mulighed for at nedskrive gælden løbende i form af pengegaver med et samlet beløb på op til 121.400 kr. om året (svarende til 60.700 kr. fra hver af forældrene).

»På den måde kan man lidt efter lidt nedbringe sin formue og den arv, barnet ellers senere skulle have betalt boafgift af. Mange får derfor den tanke, at det er smart at skri-

GUIDE

SÅDAN SKAL I GØRE

■ Sørg for at udarbejde et skriftligt gældsbehold, hvor det fremgår, at det er et rente- og afdragsfrit anfordringslån.

■ Det er en forudsætning, at långiver til enhver tid kan kræve hele restgælden indfriet med kort varsel – f.eks. 14 dages skriftligt varsel.

■ Der skal være tale om et reelt gældsforhold, hvor pengene overføres til låntageren.

■ Selv om det i folkemunde bliver kaldt et rentefrit familielån, kan det benyttes over for alle – og ikke blot den nærmeste familie.

■ Hvis du yder dine børn eller børnebørn et rentefrit familielån, må du under ingen omstændigheder udforme gældsbeholdet på en sådan måde, at du forpligter dig til at yde låntagerne afgiftsfrie pengegaver i en årrække.

■ Til gengæld er der intet til hinder for, at du som långiver bliver spontant gavmild og giver dit barn eller barnebarn en afgiftsfri gave på op til 60.700 kr. (om året per person).

■ I så fald kan I enten skrive på bagsiden af gældsbeholdet eller vedlægge et dokument, hvor der står, at långiveren har besluttet at eftergive f.eks. 60.700 kr. af gælden.

■ Sørg altid for, at dokumenterne er forsynede med dato og begge parter underskrevet.

■ Man må gerne aftale, at der skal betales renter på lånet. I så fald skal det fremgå af gældsbeholdet, og begge parter har pligt til at oplyse det til Skat.

■ Der findes adskillige skabeloner til gældsbehold på nettet, som kan downloades både gratis og mod betaling. Hvis I er i tvivl om reglerne, kan det dog være en god idé at søge professionel rådgivning.

Kilder: Minadvokat.dk og BDO

ve i lånedokumentet, at man har til hensigt at nedbringe gælden hvert år med et gavebeløb, men den går ikke,« advarer Ulrik Grønberg.

Da Skat sidestiller et lån, man aldrig har haft til hensigt at kræve tilbage, med en gave, skal de løbende »pengegaver« gives spontant. Det forklarer seniorskatteekspert Henning Boye Hansen fra revisions-selskabet BDO.

»Der er intet til hinder for, at forældrene eftergiver et beløb hvert år. Det er en hel legal fremgangsmåde. Der er kun én forudsætning – nemlig at det ikke må være aftalt på forhånd. For så har der i princippet aldrig været en gæld,« siger Henning Boye Hansen.

Han fraråder desuden, at man hvert år nedskriver gælden med det præcise beløb:

»Så er det bedre at springe et år over en gang imellem eller give forskellige beløb.«

Lav et lånedokument

Som udgangspunkt er en mundtlig aftale om et lån lige så bindende som en skriftlig. Men både advokaten og skatteeksperten opfordrer til, at man får udarbejdet et lånedokument, hvor det tydeligt fremgår, at det er et rentefrit anfordringslån.

»Skulle Skat finde på at spørge, kan man på den måde dokumentere, at der er et gældsbehold. Og hvis man senere eftergiver en del af gælden, anbefaler vi, at det bliver skrevet på gældsbeholdet,« siger Henning Boye Hansen.

Selv om det bliver kaldt et rentefrit familielån, kan man sagtens aftale, at der skal betales renter. Begge parter skal dog selv sørge for at indberette det til Skat.

»Reglerne er blevet ændret, så låntageren også skal skrive, hvem der modtager renteindtægten. Det skyldes formentlig, at mange huskede at opgive renteudgifterne og knap så mange indtægterne. Med de nye regler kan man kontrollere, at det stemmer,« siger skatteeksperten.

Han påpeger, at familielån generelt ikke er et stort fokusområde for Skat – medmindre det har en mere spekulativ karakter, hvor man låner millioner ud til sine børn, så det i virkeligheden lugter afformuefletning.

Man skal desuden være opmærksom på, at gæld automatisk forældes efter ti år, hvis der ikke er sket noget med den i perioden. Ønsker man som långiver at holde gælden i live, skal låntageren derfor enten have betalt af på gælden eller på anden vis anerkende lånets eksistens – eventuelt med en dateret underskrift på lånedokumentet.

Det er værd at overveje at låne jeres barn penge til at købe en bolig frem for et traditionelt forældre køb, hvor boligen udlejes til den unge. Arkivfoto: Kasper Palsnov/Scanpix

I Jeg har indtryk af, at mange kender til principperne i et rentefrit familielån, men misforstår nogle væsentlige ting. Der er mange måder, man kan kløjes i det.

ULRIK GRØNBORG,
Minadvokat.dk

Familielån som alternativ til forældre køb

Drop skatten. Skatteekspert anbefaler, at man i stedet for at købe en bolig til sine børn eller børnebørn låner dem til finansieringen.

LÅN

Af Louise Kastberg

loka@berlingske.dk

BOLIG: Det er både dyrt og svært at finde en bolig i de større byer. Udsigten til, at familiens unge står uden tag over hovedet ved studiestart, får derfor mange forældre til at træde til og købe en lejlighed, der så udlejes til barnet. Et godt alternativ kan være at låne barnet penge til selv at stå for købet. Det mener seniorskatteekspert Henning Boye Hansen fra revisionsfirmaet BDO, der på denne tid af året modtager mange henvendelser om reglerne for forældre køb såvel som familielån.

»Forældre køb er en god mulighed, men i virkeligheden anbefaler vi, at man overvejer at lade barnet

selv stå for købet enten med et helt eller delvist rentefrit familielån. Når lejligheden en dag skal sælges igen, skal der nemlig ikke betales skat af en eventuel gevinst, hvis barnet selv har ejet den. Og det er jo en klar fordel, hvis man tror på stigende priser,« siger han.

Er det mor og far, der ejer lejligheden, skal der til gengæld betales mellem 40-50 pct. i skat, hvis boligen er steget i værdi.

Ejendomsmægler Mogens Brask, der er indehaver af Home Nordvest-Emdrup, oplever, at flere og flere kender til familielån – og ikke mindst muligheden for løbende at afskrive gælden.

»Ved at give et årligt gavebeløb på op til 60.700 kr. kan man stille og roligt få kørt pengene over til barnet. Man skal dog huske, at der ikke erno-

gen skattefordel for forældrene ved at gøre det på denne måde, da man ikke kan benytte virksomhedsordningen til at udleje boligen til barnet. Desuden kan barnet ikke få boligsikring, hvis det selv står som ejer,« siger han.

Derfor ser han ofte, at familielån først kommer i spil, hvis forældrene på et senere tidspunkt vælger at sælge lejligheden til barnet – hvilket de må gøre til en pris på 15 pct. under ejendomsvurderingen.

»Det sker typisk, når barnet begynder at tjene penge og alligevel ikke kan få bolig-sikring,« siger Mogens Brask.

Uden omkostninger

For mange unge mennesker, der enten er nye på arbejdsmarkedet eller måske stadig studerer, kan et lån fra forældrene desuden være eneste

løsning, hvis drømmen om en ejer- eller andelsbolig skal realiseres.

»De unges store problem er, at de ikke er kreditværdige, og hvis de endelig får lov at låne, er det dyrt. For selv om renterne i øjeblikket er lave, er gebyrerne stadig høje. Og det er næsten det bedste ved et familielån, at man sparer alle låneomkostningerne,« siger Henning Boye Hansen.

Han påpeger, at familielån er mest udbredt i forbindelse med køb af andelslejligheder, da modellen med forældre køb kun kan anvendes ved ejerlejligheder. I mange andelsforeninger har andelshaverne nemlig bopælspligt. Det betyder, at forældrene ikke må udleje andelen til barnet, ligesom der ikke kan opnås de samme skattefordele som ved et traditionelt forældre køb.

Samtidig er det markant dyrere at låne penge til en andelslejlighed end til en ejerlejlighed, da man ikke kan få et realkreditlån.

»Har man nogle midler tilovers som forældre, er det en klar fordel for den unge med et familielån frem for et banklån, der typisk ligger fra fire pct. i rente og op,« siger Mogens Brask.

Og ifølge Henning Boye Hansen behøver det ikke være en gavebod. Man kan altid aftale, at der skal betales renter, selv om det populært kaldes et rentefrit familielån.

»Vi ser faktisk jævnligt, at forældre tager et billigt lån i deres egen friværdi og så låner pengene ud til børnene,« siger han.

Socialdemokraterne vil kræve tabte IT-millioner retur

Det skal undersøges, om pengene til fejlslagne IT-projekter kan komme tilbage i statskassen, mener Socialdemokraterne.

DUR IKKE

Af Jakob Chor,

Berlingske Nyhedsbureau

KØBENHAVN: Amanda, POLSAG, EFI.

Det er blot nogle af navnene på de mange grundstøtte offentlige IT-projekter, der har kostet statskassen milliarder.

Men når IT-projekter går galt, skal staten være bedre til at få de tabte penge retur, mener Socialdemokraternes finansordfører, Benny Engelbrecht (S).

Han vil have undersøgt i Folketingets Finansudvalg, om det kan lade sig gøre at få pengene tilbage fra de leverandører, der har lavet de dyre og åbenbart ubrugelige IT-systemer.

»Jeg ved ikke i hvilket omfang, det kan lade sig gøre at hente pengene ind igen, der er givet ud i forbindelse med de her systemer. Men det er da oplagt, at det skal undersøges. Det vil vi spørge ind til i Finansudvalget i den kommende tid,« siger han.

Skrot

Det seneste IT-projekt, der er løbet af sporet, er SKATs indrivelsessystem EFI. Her kan

Benny Engelbrecht har selv siddet som skatteminister under SR-regeringen og haft med netop EFI at gøre. Han kalder det et stort problem og penge ud af vinduet, når systemerne kan gå så galt, at de helt må standses. Det har været tilfældet med ejendomsvurderingssystemet, der blev skrottet sidste år, politiets POLSAG fra 2012 og nu også EFI hos SKAT. Foto: David Leth Williams/Scanpix 2015

op mod flere hundrede millioner kroner gå tabt, hvis projektet, som det ser ud nu, bliver skrottet.

Benny Engelbrecht har selv siddet som skatteminister under SR-regeringen og haft med netop EFI at gøre. Han kalder

det et stort problem og penge ud af vinduet, når systemerne kan gå så galt, at de helt må standses. Det har været tilfældet med ejendomsvurderingssystemet, der blev skrottet sidste år, politiets POLSAG fra 2012 og nu også EFI hos

SKAT.

Tyrkertro

»Da jeg kom ind, havde man en tyrkertro på, at EFI nok skulle kom til at virke, og så gik man på få måneder over til en holdning om, at det mere

var et spørgsmål om, hvornår man skulle trække stikket på EFI-systemet,« siger han.

Benny Engelbrecht efterlyser en mere kritisk sans over for IT-branchen, når der skal indkøbes elektroniske løsninger i den offentlige sektor.

Også fra Venstre og Dansk Folkeparti er der opbakning til at se på, hvordan de bekestelige IT-skandaler kan undgås i fremtiden.

»Vi har været for dårlige til at forhindre de her sager. Absolut. Nu har der været et antal dårlige IT-projekter. Hver gang man får et aktstykke om IT-systemerne i Finansudvalget, kigger vi på hinanden og spørger, »går det nu, som det skal,« siger Venstres finansordfører, Jacob Jensen (V).

Han bakkes op af sin ordførerkollega i Dansk Folkeparti, René Christensen (DF), der gerne så, at man råbte vagt i gevær om de store projekter tidligere, end det er tilfældet i dag.

»Jeg håber, at der kan blive et flertal på Christiansborg for, at vi står fast på at få nogle ordentlige forklaringer, når de her projekter er ved at kuldsejle,« siger han.

Ordføreren peger på, at én milliard kroner tabt på et IT-

projekt svarer til omkring 25 procent af velfærdsudgifterne i kommunen Guldborgsund, hvor han selv er medlem af byrådet.

Kørt i havnen

Lars Frelle-Petersen er direktør i Digitaliseringsstyrelsen, der følger og rådgiver om offentlige IT-projekter. Han erkender, at der i de seneste år har været nogle projekter, der er kørt i havnen. Men direktøren mener, at det går bedre med de store offentlige IT-indkøb.

»Der er gennemgående godt styr på projekterne, men der er altid risici ved store IT-udviklingsprojekter. Men det med, at det kører helt ud over afgrunden, synes jeg egentligt, vi har en god proces for at undgå,« siger han.

Flygtningekaos har ridset Danmarks lak

De seneste uger har brandet Danmark som fremmedfjendsk i førende amerikanske og internationale medier. Nogle eksperter frygter en ny Muhammed-krise.

IMAGE

Af Louise Stigsgaard Nissen og Ole Damkjær

lsn@berlingske.dk
og od@berlingske.dk

KØBENHAVN: Sidste uge blev en rigtig dårlig uge for Jimmy Maymann. Som vicepræsident hos AOL i USA og tidligere direktør for Huffington Post er han vant til, at amerikanere ikke nødvendigvis ved, hvad Danmark er. Det gør mange flere amerikanere nu.

Integrationsministeriets annoncer i libanesiske aviser om de skærpede vilkår for flygtninge i Danmark var en dag emnet i den mest læste artikel på Wall Street Journal. Dagen efter skrev Washington Post, at Danmark ikke just var et tillokkende land for flygtninge. Dækningen gik fra skidt til værre, da New York Times samme dagskildrede kilder som »chokerede« over den barske behandling af flygtninge i Danmark – som selv flygtninge »flygter« videre fra.

»Der er rigtig, rigtig mange, der pludselig kan huske, at jeg er fra Danmark og konfronterer mig med det,« fortæller

Jimmy Maymann fra New York.

»Amerikanerne ser misbilligende på det, der sker i Danmark. Det er klart, at konsekvensen af at forsøge at sætte et hegn om Danmark og sige, at Danmark kun er for danskere, er et signal, som vil få mange veluddannede og innovative mennesker til at vælge Danmark fra.«

Også i Libanon, hvor den danske flygtninge-annonce blev bragt i flere af landets aviser i mandags, giver den danske regerings kampagne panderynker.

»Det er klart, at hvis annoncenekampagnens formål er at skræmme flygtninge væk fra Danmark, er det et problem og vil blive set som et temmelig dårligt træk for Danmark,« siger Rhami G. Khouri, tidligere chefredaktør for Libanons engelsksprogede avis Daily Star og fellow på Harvard Universitet i USA.

Tegn på optræk til nye krise

Danmarks omdømme har da også været med i overvejelserne, da regeringen forbedrede den omstridte annoncekampagne. Der var ifølge Ber-

lingskes oplysninger blandt de involverede ministre og embedsmænd bekymring for, om annoncen ville rippe op i såret efter Muhammed-krise, fordi annoncen kan bruges til at miskreditere Danmark som fjendtlig over for Islam.

Oven i annoncenekampagnen risikerer Danmarks omdømme nu også at få skrammer på grund af regeringens beslutning om, at Danmark ikke vil tage nogen af de 160.000 flygtninge, som EU-Kommissionen forsøger at fordele blandt medlemslandene.

»Jeg er dybt, dybt bekymret for, hvor det her efterlader Danmarks renommé. Det, jeg hører på vandrørerne i EU og i New York (hvor FN har sit hovedsæde, red.) er dyb forundring: Hvad foregår der i Danmark? Det her skaber et negativt billede af Danmark,« siger dem forhenværende radikale udenrigsminister Martin Lidegaard.

I Grækenland, der modtager omkring halvdelen af alle de flygtninge, der vil til Europa, er myndigheder længe blevet kritiseret af blandt an-

det danske politikere for ikke at leve op til EU-regler om, at flygtninge skal registreres, inden de rejser videre. Og derfor undrer det George Pavlopoulos, udenrigsredaktør ved avisen Imerisia, at den danske regering nu selv undlader at registrere flygtningene og sender dem videre til Sverige:

»I Grækenland har vi i de seneste måneder skullet håndtere over 200.000 flygtninge – oven i købet midt i en dyb økonomisk krise. Som privatperson har jeg derfor svært ved at forstå, at Danmark, som er et velordnet land med overskud på alle planer, ikke magter at registrere nogle få tusinde flygtninge. Som journalist har jeg en forklaring: Som i andre europæiske lande har Danmark også et højreorienteret parti, der sætter dagsordenen,« siger den græske udenrigsredaktør.

Den samme undren lyder ifølge TV2 News i Italien. I Frankrig har avisen Le Monde også taget Danmarks håndtering af flygtningekrisen under kritisk behandling. Avisen konstaterer, at Danmark bevidst har bestræbt sig på at fremstå som mindre attraktiv

for flygtninge ved at forringe deres vilkår.

Steve Jobs far er fra Syrien

En gruppe af fremtrædende danskere har taget initiativ til at lave en modkampagne i udenlandske medier. Frederik Preisler, ekspert i politisk kommunikation og kreativ direktør i reklamebureauet Mensch, har forfattet kampagnen People Reaching Out.

»Danmark står efter denne uge tilbage som et lille aggressivt land mod nord. Folk må tænke, at Danmark er det mest frygtelige land at have i. Spørgsmålet er bare, om vi vil være det,« vurderer Frederik Preisler:

»Dem, der har et valg, de kvalificerede, de dygtige. Det er især dem, vi skræmmer væk.«

Det er imidlertid ikke alle branding-eksperter, der er enige: Kresten Schultz Jørgensen, stifter af og direktør i Lead Agency, som laver public affairs, branding og PR, siger:

»Branding er langsigtet. Dem, som elsker Danmark for dansk design, livsform og åbenhed, de vil blive ved med at gøre det. Flygtningepolitik

er kortsigtet. Man kan være uenig, men det betyder intet for Danmarks renommé.«

Den danske finansmand Lars Tvede, som er bosat i Schweiz, går så langt som til at sige: »Hvad er der sket med Australiens image? For mig at se som investor: Intet. Australien er et af verdens mest velfungerende lande. Det vil de værne om. I Danmark har vi også meget, vi vil værne om. Det tror jeg godt, folk kan forstå.«

AOL-chefen Jimmy Maymann pointerer imidlertid, at Danmarks fremmedfjendtlige ry i bl.a. amerikansk presse risikerer at gå ud over innovationen og ideerne, som Danmark skal leve af.

»55 procent af nye virksomheder i den nye økonomi i USA er skabt af andengenerationsindvandrere. Sergey Brin, som skabte Google, er russisk andengenerationsindvandrer. Steve Jobs, medstifter af Apple, havde en syrisk far. Elon Musk, grundlægger af Tesla, er født i Sydafrika. Blot for at nævne tre. Jeg kan blive ved med at remse eksempler op.«

Her var 26 rumænere stuvet sammen

I dag bliver danmarkshistoriens største sag om menneskehandel indledt. Sagen er principiel, for kan man overhovedet være handlet til kriminalitet? Har anklageren ret, er det ikke bare lykkedes bagmænd at snyde rumænske analfabeter, men også danske Skat.

MENNESKE-HANDEL

Af **Mette Dahlgard**
meda@berlingske.dk

STENLILLE: Murværket kralede, gardinerne var nedrullede og det var ikke just orden, der prægede udenomsarealerne ved det gule hus på Sorøvej i udkanten af Stenlille.

Snakken gik da også i den lille vestsjællandske flække. Vasketøj forsvandt på mystisk vis fra tørresnore, og ikke sjældent så man mørklødede mænd rode i skraldespande på jagt efter mad eller pantflasker. De fremmede talte hverken dansk eller engelsk, og nogle borgere i Stenlille mente, at det nok var en håndfuld polakker, som boede i udkanten af byen.

Da politiet 25. februar om formiddagen under en storstilet aktion på i alt 62 adresser på Sjælland og Lolland-Falster blandt andet ransagede det gule hus, blev Stenlilles borgere klogere på, hvem de »sære naboer« i virkeligheden var.

Mens Stenlille anså de fremmede for småkriminelle pantjægere, havde politiet et anderledes syn på de i alt 26 rumænere, man fandt stu-

vet sammen i den saneringsmodne landejendom. Politiet opfatter de 26 mennesker som ofre for et netværk af bedragerer, der nu også står tiltalt for menneskehandel. Men de 26 rumænere er kun en brik i et større blufnummer, som politiet slog ned på under den politiaktion, som i foråret fik navnet »Operation Hvepsebo«.

I dag indledes den hidtil største sag om groft bedrageri og menneskehandel herhjemme. Hovedsagen er opdelt i tre særskilte retssager, og tre halvsvæskende – to mænd og en kvinde – der alle er rumænske statsborgere, står som de første tiltalt ved Retten i Hillerød. En af de tiltalte er endda anklaget for at true forurettede, mens han har siddet varetaget i fængslet, og på den måde forsøge at forhindre, at de vidner i sagen mod ham. Alle tre nægter sig i følge deres forsvarsadvokater skyldige.

»De tre tiltalte har boet i Hillerød og omegn i adskillige år. De er tiltalt for at have begået forholdene i forening,« siger anklagerfuldmægtig Mads Kruse.

Hyrder

Hjemme i Rumænien havde de forurettede job som eksempelvis færehyrder og dag-

FAKTA

OPERATION HVEPSEBO

■ Den første retssag i det omfattende Hvepsebo-kompleks indledes i dag ved Hillerød Ret. Her står tre personer tiltalt for menneskehandel og groft bedrageri.

■ I alt er 17 personer foreløbigt tiltalt, hvor af politiet anser nogle for at have en mere ledende rolle end andre. Anden retssag skydes i gang 21. oktober i år ved Lyngby Ret, og anklagemyndigheden forventer desuden at rejse tiltale i yderligere en sag.

■ Operation Hvepsebo var et samarbejde mellem Task Force Indbrud, det rumænske politi, Bagmandspolitiet, Udlændingestyrelsen, de sjællandske politikredse, Center Mod Menneskehandel, Skat, Rigspolitiet og Den Europæiske Unions politienhed, Europol.

lejerne, nogle er analfabeter, og de har generelt et lavt uddannelsesniveau. De blev lokket til Danmark med løfter om job, og imens begik bagmænd groft bedrageri i deres navn, mener politiet.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om menneskehandel, og sagen rokker ved vores gængse opfattelse af trafficking, for der er ikke tale om prostituerede, tvangsarbejde og indespærring. I stedet taler politiet og anklagemyndigheden om menneskehandel til kriminalitet og bruger for første gang herhjemme

en særlig bestemmelse i straffeloven for at løfte anklagerne.

Gennem et halvt år lyttede Taskforce Indbrud, der har hovedansvaret for efterforskningen, hemmeligt med på de tiltalte og mange andres telefoner, inden man i slutningen af februar slog til mod de formodede bagmænd. På det tidspunkt havde politiet allerede et godt billede af de formodede gerningsmænds metode: I Rumænien blev svage borgere udset, lokket til Danmark og installeret i huse, hvor standarden bedst kan sammenlignes med Låsby-Svendens

faldefærdige rønner. Herefter har man oprettet lån og i nogle tilfælde fiktive firmaer i deres navn. Mens de forurettede har ventet på jobs, har de formodede bagmænd fulgt de samme mennesker til kommuner og banker for at oprette CPR-numre, bankkonto og kreditkort, mener politiet. Via internettet har de formodede bagmænd herefter oprettet kviklån, købt luksusvarer og oprettet telefonabonnementer uden de forurettedes viden, lyder anklagen.

Men det er ikke kun de enkelte rumænere, der formodes at være blevet forgældet. Gerningsmændene har også indsat intetanende rumænere som stråmænd i fiktive firmaer og indberettet fiktiv løn med en høj skatteprocent, fremgår det af anklageskriftet mod de tre tiltalte ved Hillerød Ret. Med de forurettedes Nemid har de formodede gerningsmænd inkasseret SKATs udbetaling af overskydende skat på arbejde, der således aldrig er blevet udført, fremgår det videre.

At politiets samler beviser og efterforsker sagen, mens det formodede plot udspiller sig, er nødvendigt i opklaringen af grænseoverskridende kriminalitet, forklarer politiinspek-

tør Bent Isager-Nielsen, der er chef for Taskforce Indbrud:

»Med afhøringer, skygninger, telefonaflytninger og international politiarbejde med rumænsk politi har vi bygget sagen op undervejs. Der er tale om det, vi kalder en fremadrettet efterforskning. Det er i dag nødvendigt for at være på højde med meget moderne kriminelle, der opererer i flere lande.«

Kriminaliteten skulle i følge anklagemyndigheden være foregået fra 1. juli 2012 og frem til den 25. februar 2015. Det er politiets vurdering, at bagmændene i hvepsebo-komplekset i alt har svindlet for et højt tocifret millionbeløb.

Kåre Traberg Smidt er forsvarer for tiltalte »GS«. Han varsler sammen med de øvrige forsvarsadvokater, Thomas Smed og Mai-Brit Storm Thygesen, at hovedanklagen om menneskehandel vil møde stærk modstand i retten.

»Den principielle forestilling om, at der er tale om menneskesmugling, ligger min klient meget fjern. Han kan ikke se, at han skulle have tvunget folk hertil,« siger Traberg Smidt.

Polakker protesterer mod migranter

I weekenden deltog 7.000 polakker i en stærkt højreorienteret bevægelses demonstration mod modtagelse af muslimske indvandrere.

POLEN

Af Mikkel Andersson

xmika@berlingske.dk

I weekenden samledes 30.000 danskere til demonstration på Christiansborg Slotsplads for at byde flygtninge velkommen, mens blot omkring hundrede danskere demonstrerede mod tilstrømningen af flygtninge og for lukkede grænser ved Kruså.

Men i Polen var størrelsesforholdet omvendt.

For nok samledes 1.000 polakker lørdag i det centrale Warszawa omkring en berømt statue af astronomen Nicolaus Kopernikus – i øvrigt udført af danske Bertel Thorvaldsen – for at byde flygtninge velkommen til Polen.

Men samtidig var mere end 7.000 forsamlet andetsteds i det centrale Warszawa til demonstration »Polen mod migranter«. Her gik de gennem byen under parolerne »Islam er en trojansk hest i Europa«, »I dag flygtninge, i morgen terrorister« og »Polen for polakker«.

Demonstrationen var arrangeret af den højreradikale organisation Nationalradikal Lejr (ONR), der er kendt for blandt andet at arrangere marcher for at fejre antijødiske opstande. Den Nationalradikale Lejr er tilknyttet partiet Den Nationale Bevægelse, der er paraplyorganisation for en lang række nationalistiske og stærkt højreorienterede polske bevægelser.

Ifølge thenews.pl blev der blandt andet i Gdansk, Krakow, Poznan og Szczecin afholdt tilsvarende demon-

strationer for og imod flygtninge til Polen.

Modstand mod paven

Demonstrationerne var de største blandt en lang række i flere østeuropæiske lande, hvor udsigten til at modtage selv et ganske begrænset antal flygtninge vækker betydelig skepsis. Både i Estland og Letland, der har accepteret at modtage et par hundrede flygtninge over en toårig periode, er der i løbet af august blevet afholdt demonstrationer mod flygtninge, hvor disse er blevet sammenkædet med terrorisme, ligesom flere statsledere her skarpt har langt ud mod både migranter og flygtninge.

I det stærkt katolske Polen, hvorfra den tidligere Pave Johannes Paul II kom, er det også faldet flere for brystet, at den nuværende pave har opfordret til, at kirker skal tage imod flygtninge.

»Med hensyn til spørgsmålet om at tage mod migranter, tager pave Frans fejl,« udtalte den tidligere justitsminister Jaroslaw Gowin i fredags ifølge Associated Press.

»Vi skal under ingen omstændigheder tage mod muslimer,« erklærede han og tilføjede, at Polen kun skal modtage dem, der er villige til at acceptere spillereglerne for tilværelsen i Polen.

Til gengæld har Lech Walesa, tidligere premierminister og leder af den polske modstandsbevægelse og fagforening Solidaritet, erklæret, at han godt vil indkvartere en række flygtninge i sit eget hjem. Såfremt hans hustru giver ham lov.

FLYGTNINGE

Oplysningskampagne skal holde flygtninge væk

TYSKLAND: Flere steder på internettet beskrives den farlige flugt fra Mellemøsten til Tyskland nærmest som en rejse til paradiset.

Det har gjort Tyskland til det forjættede land blandt millioner af flygtninge og migranter, men det skal en ny kampagne ændre. Flere tyske ambassader har ifølge Der Spiegel taget de sociale medier i brug for at understrege, at Tyskland langt fra flyder med mælk og honning. Det tyske udenrigsministerium betegner det som »en oplysningskampagne i de største oprindelses- og transitlande«, som skal forebygge, »at flygtninge i deres allerede vanskelige situation begiver sig mod Tyskland med misforståelser og vildledte forventninger«. **BNB**

Grænselukning sår tvivl om EUs fremtid

På den ene side appellerer tyskerne til europæisk solidaritet i flygtningekrisen. På den anden side har Tyskland de facto suspenderet både Dublin-forordningen og Schengen-aftalen. Konsekvenserne for Europa er uforudsigelige.

TYSKLAND

Af Troels Heeger

trhe@berlingske.dk

BERLIN: For to uger siden var tysk flygtningepolitik stadig præget af fortrøstningsfuldhed.

»Vi klarer det«, lød den tyske kansler, Angela Merkels, forsikring til sine egne borgere og til det øvrige Europa, mens flere tusinde flygtninge

dagligt ankom til Tyskland. Søndag stod det imidlertid smertefuldt klart i Berlin, at Tyskland ikke længere kan overkomme udfordringen fra flygtningestrømmen fra syd.

I en opsigtsvækkende køvending besluttede den tyske regering søndag eftermiddag at indføre kontrol ved grænsen til Østrig, hvorefter en veritabel dominoeffekt satte i gang i Tysklands nabolande.

I går valgte den østrigske og

slovakiske regering at følge efter og lukke grænsen til Ungarn, hvor myndighederne i dag agter at lukke grænsen til Serbien. Dermed vil antallet af flygtninge, der via Tyskland rejser videre mod Skandinavien blive mærkbart reduceret.

Perspektiverne i den tyske beslutning er voldsomme og historiske. Inden for få uger har Tyskland de facto egenhændigt suspenderet både Dublin-forordningen og Schengen-aftalen.

Ganske vist understreger tyskerne, at både grænselukningen og den midlertidige suspension af Dublin III er i overensstemmelse med de europæiske regler, der i særlige undtagelser tillader landene at lukke grænserne.

Ikke desto mindre stiller den tyske beslutning ikke blot alvorlige spørgsmål til Schen-

gen-aftalens fremtid, men til selve det europæiske samarbejde, der bygger på gensidig tillid til og forestillinger om fri bevægelighed mellem grænserne.

Skeptiske naboer

Tysklands enegang og de medfølgende forventninger til de øvrige medlemslande strækker i øjeblikket forestillingerne om europæisk solidaritet til deres yderste. I lande som Ungarn, Slovakiet, Tjekkiet og Polen er man fortsat aldeles uvillig til at acceptere kommissionens forslag om en europæisk fordeling af flygtningene.

Ganske vist er beslutningen om at indføre grænsekontrol en slet skjult signal til de østeuropæiske lande, der på den ene side vægrer sig ved udsigten til europæiske flygtningekvoter, men på den anden side

Flygtningene har gjort det nødvendigt at finde titusindvis af sovepladser meget hurtigt i Tyskland. I Hanau nær Frankfurt har man taget sportshallerne i brug. Foto: Kai Pfaffenbach

ønsker at bevare Schengen-af-talen af økonomiske hensyn. Men beslutningen vidner også om, at der trods generøse udmeldinger er grænser for Angela Merkels indflydelse i Europa.

I de seneste uger har den tyske regering i højere grad end tidligere måttet sande, at de øvrige EU-medlemsstater ikke lader sig overbevise af Berlins ønsker om forpligtende flygtningekvoter.

Tyskland har således uden held forsøgt at overbevise skeptiske naboer ved eksemplets magt.

I internationale medier er Tyskland blevet hyldet for sin særlige velkomstkultur, der står i grell modsætning til de forhold, som flygtninge bydes i andre EU-lande som eksempelvis Ungarn og Danmark, men prisen for dette imageboost har væ-

ret meget – måske endda for – høj og sår alvorlig tvivl om fremtiden for europæiske grænsesamarbejde.

Politiske vanskeligheder

Den tyske beslutning er dog ikke kun led i et speget europæiske forhandlingsspil. De lukkede grænser afspejler også reelle begrænsninger i Tyskland – både logistisk og politisk. Over weekenden har myndighederne i München meddelt, at antallet af nyankomne flygtninge overstiger antallet af ledige fordelingspladser.

I går opjusterede den tyske vicekansler, Sigmar Gabriel, som også er formand for socialdemokraterne i SPD, antallet af flygtninge, der ventes at søge om asyl i Tyskland i år, fra 800.000 til en million.

I Berlin er man fortsat overbevist om, at Tyskland har fi-

nanserne, men efter kritik fra særligt konservative højrefløj i regeringspartiet CSU tvivler man på, at Tyskland har de samfundsmæssige ressourcer til integrere det store antal nyttilkomne flygtninge.

Med andre ord befinder Merkel sig under stigende pres: Fra modvillige nabostater, fra det indvandringsskeptiske Alternative für Deutschland og i særdeleshed fra CDUs konservative søsterparti i Bayern, CSU, hvor et voksende kor af kritikere undsiger kanslerens beslutning.

I de seneste uger har Angela Merkel – i strid med sine sædvanlige politiske modus operandi, der består i at udskyde uigenkaldelige beslutninger – været tvunget ind i en situation, hvor hun på ganske kort tid har måttet træffe valg med uklare og langsigtede konsekvenser for det europæiske

samarbejde.

Angela Merkel appellerer fortsat til en europæisk løsning på, men i øjeblikket ser nationalstaterne i stigende grad ud til at melde deres tilsynskomst på det europæiske landkort.

Samtidig er der ingen tegn på, at en midlertidig grænsekontrol vil bremse flygtningestrømmen. Flygtninge vil fortsat strømme til EU via sydlige medlemslande som Grækenland og Italien.

Indtil for nylig har både tyske og internationale kommentatorer fastholdt, at Merkels politiske eftermæle vil blive defineret af hendes håndtering af eurokrisen. Noget tyder imidlertid på, at det er hendes rolle i flygtningekrisen, der vil blive afgørende – både for hendes eftermæle og ikke mindst for Europa.

POLITIK

Premierminister væltet

AUSTRALIEN: Australiens premierminister, Tony Abbott, er blevet væltet af sit eget parti, og landet skal nu have sin femte premierminister på blot otte år, skriver nyhedsbureauet Reuters.

Tidligere mandag annoncerede kommunikationsminister Malcolm Turnbull, at han ville stille op til valgkamp i protest mod Tony Abbotts hidtige politiske kurs.

Ved en hemmelig intern afstemning mandag eftermiddag tabte Tony Abbott til Malcolm Turnbull med stemmerne 54 mod 44, oplyser en talsmand for partiet til Reuters. BNB

BOMBE

Tre anholdt for Bangkok-bombe

MALAYSIA: Politi i Malaysia har anholdt tre personer, som mistænkes at have forbindelse til sidste måneds terrorbombe i Bangkok, der kostede 20 mennesker livet.

Det drejer sig ifølge Reuters om to malayer - en mand og en kvinde - samt en pakistansk mand.

Foreløbig har ingen personer eller grupper taget ansvaret for bombesprængningen, der ramte et tempel i det centrale Bangkok. Ifølge politiet kan bomben have forbindelse til udvisningen af en større gruppe kinesiske uighurer, der blev sendt ud af Thailand tidligere på året.

Den hovedmistænkte, som er blevet filmet af overvågningskameraer, er fortsat på fri fod. Thailandsk politi har en teori om, at han har krydset grænsen til Malaysia, men malaysisk politi ved ikke, om han opholder sig i landet. BNB

FLUGT

Taleban befrier fanger

AFGHANISTAN: Op mod 400 fanger er flygtet, efter Taleban-krigere natten til mandag angreb et fængsel i den afghanske by Ghazni med selvmordsbomber.

En reporter fra nyhedsbureauet Reuters, der er på stedet, har set lignene af to mænd, der tilsyneladende har detoneret selvmordsbomber. Desuden har angriberne brugt en bilbombe til at ødelægge fængslets hovedindgang.

Taleban-talsmand Zabihullah Mujahid siger, at tre selvmordbombere og en gruppe bevæbnede mænd angreb fængslet.

»40 medlemmer af de afghanske sikkerhedsstyrker blev dræbt ved angrebet, og vigtige militære mujahedin-embedsmænd er blevet befriet,« siger han.

Viceguvernør Mohammed Ali Ahmadi fra Ghazni-provinsen oplyser, at 352 fanger flygtede efter angrebet, heriblandt 150 talebanere. Syv Taleban-krigere og fire soldater blev dræbt, oplyser han. BNB

ULYKKE

Egyptisk militær dræbte turister

EGYPTEN: Egyptiske sikkerhedsstyrker bombede efter alt at dømme fra helikoptere og et fly, da de mandag forvekslede egyptiske og mexicanske turister med militante oprørere.

Det oplyser den mexicanske udenrigsminister, Claudia Ruiz Massieu, ifølge nyhedsbureauet Reuters.

De egyptiske sikkerhedsstyrker angreb fire biler med turister i den tro, at de tilhørte en terrorgruppe. Mindst 12 mistede livet, og ti blev såret. Det er endnu uvist, hvor mange af de afdøde, der var mexicanske statsborgere. Ifølge den mexicanske regering, er der tale om mindst to, mens de egyptiske myndigheder oplyser, at otte mexicanere mistede livet.

Mandag eftermiddag har den mexicanske ambassadør i Egypten holdt samtaler med seks af de overlevende mexicanere, og det er dem, der fortæller om angrebets karakter.

Ifølge en erklæring fra det egyptiske indenrigsministerium var politi og sikkerhedsstyrker på jagt efter terrorister, da de stødte på turisterne i et afspærret militær område, hvor de ifølge ministeriet ikke burde have befundet sig. Ministeriet betegner turisterne tilstedeværelse i området som »illegalt«.

»En fælles styrke bestående af politi og militær jagtede terrorister i et oaseområde i ørkenen i den vestlige del af landet, da de ved en fejl angreb fire firhjulstrukne køretøjer, der tilhørte en mexicansk turistgruppe,« hedder det i erklæringen fra ministeriet.

Den enorme vestlige ørken er populær blandt turister, men også yndet gemmested for militante. De sårede er blevet bragt til hospitalet, og en undersøgelse af episoden er sat i gang. Mexicos præsident, Enrique Peña Nieto, har fordømt episoden og forlangt en tilbunds gående undersøgelse fra den egyptiske regering.

Esbjerg vandt Superliga-kampen mod OB. Her jubler de over Nicki Bille Nielsens fuldræffer til 2-0. Foto: Scanpix

Esbjerg-sejr over OB i målrigt opgør

SUPERLIGA

FODBOLD: Esbjerg fB har siden man 10. august fyrede Niels Frederiksen ledt med lys og lygte efter en ny cheftræner.

Men hvorfor fastansætter den vestjyske Superliga-klub ikke bare vikar-duoen Michael Pedersen og Lars Sørensens?

Med sejren på 4-2 over OB er de efter Esbjergs vaklende sæsonstart ubesjæret i jobbet og har med otte point i fire kampe fået rettet skuden op.

Allerede efter 59 sekunders spil lå bolden i OB-målets netmasker, da Robin Soeder fra udkanten af straffesparksfeltet kanonerede bol-

den i mål.

Så var festen sat i gang, og den fortsatte med Esbjerg-scoringer af Nicki Bille Nielsen, Victor Pålsson og Kevin Mensah inden Kenneth Zohore umiddelbart før pausen reducerede til 1-4.

I anden halvleg lykkedes det for OB at få skabt spænding om resultatet, da Mohamed El Makrini reducerede til 2-4, og hvor såvel Kenneth Zohore som Mathias Greve havde kvalificerede afslutningsforsøg.

Men til flertallet af de 5.329 tilskuernes store tilfredshed spillede Esbjerg-mandskabet sæsonens blot anden sejr i hus. **BNB**

EUROPA LEAGUE

FCM får straf til en halv million

FODBOLD: UEFA straffer nu FC Midtjylland i forbindelse med to episoder, som fandt sted under Europa League-kampen mod Southampton på MCH Arena.

Således skal 1500 pladser stå tomme ved torsdagens hjemmekamp mod Legia Warszawa. Det svarer potentielt til en tabt indtægt på 450.000 kroner i tilfælde af et udsolgt stadion. Oveni det skal FCM betale en bøde på 8000 euro, svarende til 60.000 kroner.

Straffen er en konsekvens af to episoder under FCMs kamp mod Southampton. UEFAs observatør på MCH konstaterede, at en mindre gruppe af FCM-fans råbte »faggot« efter en af det engelske holds spillere, og at der i øvrigt var fans, som så kampen stående i trappeopgangen i stedet for at sætte sig ned. Det anses for at være en sikkerhedsrisiko.

»UEFA har en nul-tolerancepolitik, når det kommer til racistiske, sexistiske eller diskriminerende tilråb, og den støtter vi 100 procent. Man skal som fodboldspiller på vores stadion ikke risikere chikane på grund af etnicitet, køn eller religion. Derfor er det også i orden, at vi får en straf. Men vi mener nu ikke, at en begrænsning af kapaciteten på 1500 pladser på et stadion med en samlet kapacitet på 9500 helt står mål med forseelsen,« siger Hans Krabbe, kommunikationsdirektør i FC Midtjylland.

FCM appellerede dommen, men fredag afviste UEFA appellen.

»Vi mente ellers, at kampen mod Southampton blev afviklet stort set pletfrit. Men vi må erkende, at kravene i forbindelse med afviklingen af UEFA-opgør på det her niveau stiller markant skrappere krav til både klub og tilhængere, end vi er vant til. Og det retter vi ind efter frem mod gruppespilkampene i Europa League,« siger Hans Krabbe.

Aktuelt har FCM solgt 5500 ud af de 8000 billetter, som der nu er til rådighed til torsdagens Europa League kamp mod de polske mestre. **BNB**

Træt af den belgiske bænke

AGFs nye angriber Aleksandar Cavric higer efter spilletid og mål. I det seneste halve år har han blot set til fra bænken, når hans tidligere klub Genk spillede i den belgiske Jupiler League.

AGF

Af Kasper Kudsk

kaje@stiften.dk

FODBOLD: De har sukket efter en spiller som ham gennem det meste af transfervinduet. En ny angriber i AGF, der kunne omsætte de mange målchancer til scoringer. Mandag formiddag var den 21-årige serber Aleksandar Cavric på banen til sin anden træning i AGF, da Superligaholdet tog hul på en ny uge med et træningspas på Ceres Park, hvor de fredag aften møder Sønderjyske.

Det er stadig usikkert om den unge serber er med i truppen, når hjemmeholdet skal forsøge at hente en ny sejr i den bedste fodboldrække, men mandag fik han vist, at han hvor målet står, ligesom han er mere kropstærk end øjet først lige bedømmer ham til at være.

Cavric lagde heller ikke skjul på, at han glæder sig til at komme i gang med livet i den bedste danske fodboldrække. Efter et halvt år uden megen spilleaktivitet i den belgiske klub Genk brænder han for at vise sit værd.

»Jeg er kommet til Aarhus, fordi jeg ikke kunne holde ud at sidde på bænken længere. Jeg har siddet derude og set på fodbold i det seneste halve år og blot spillet 15 minutter. AGF har givet mig chancen for at vise hvad jeg kan på fodboldbanen. Scorer jeg ikke, er det ikke så godt, men jeger klar til at give alt for AGF, og jeg tror på, at det kan blive godt for mig,« sagde Aleksandar Cavric.

Svært i Belgien

Han blev hentet til Aarhus i dagene op til, at transfervinduet blev banket i, men på

grund af landsholdskampe er han først nu på træningsbanen for sin klub.

Et skifte, han har set frem til. Efter at have banket kasser ind på samlebånd i den serbiske klub OFK Beograd, hentedede Genk den unge angriber til Jupiler League. Her blev det dog aldrig til den store succes. Efter en håndfuld kampe blev han sendt ud på bænken og her har han siddet indtil Jens T. Andersson hev ham til den jyske hovedstad.

»Da jeg kom til Belgien, fik jeg en god chance for at spille. Jeg havde seks-syv kampe i træk, hvor jeg ikke fik scoret. Derefter røg jeg på bænken og jeg fik aldrig en længerevarende chance med to-tre kampe igen. Så det endte med, at jeg kun spillede for landsholdet i en længere periode, hvilket ikke var særlig godt for mig og min mentale tilstand. Når du er ung, så vil du gerne spille fodbold og når klubben ikke vil lade dig spille, så ender det hurtigt med at blive en skidt situation for dig,« forklarede Cavric.

Positiv overraskelse

Da han første gang fik budet fra AGF kendte han ikke alverden til dansk fodbold. Kampene i den bedste række hører ikke til udbuddet af fodboldkampe i Aleksandar Cavrics hjemland og derfor var det først, da han så AGFs kamp mod Esbjerg 28. august, at han for alvor fik et indblik i Superligaens niveau.

»I Serbien kan vi ikke se de danske kampe, så jeg havde ikke de store forventninger til niveauet i Danmark. Jeg troede ikke, at det var ligeså godt som i Belgien. Så jeg blev positivt overrasket, da jeg så, at alle var interesseret i alle spille fodbold. Når folk gerne vil spille, forsøger de altid at kom-

Sportschef Jens T. Andersson (tv) og Aleksandar Cavric. Foto: AGF

me frem og lave noget godt,« lød det fra serbereren.

Han er hentet til Aarhus som angriber og var ved mandagens træning også placeret helt fremme. Personligt er han dog ligeglads med om han spiller centralt eller på kanten. Bare han spiller.

»I hele mit liv har jeg spillet som venstre og højre kant. Da jeg spillede i Serbien sidste år blev jeg sendt op som angriber, hvor det gik rigtig godt og jeg scorede 15 mål. Genk købte mig som angriber og jeg er blevet hentet til Aarhus som angriber, men jeg kan spille på alle pladser. På landsholdet spiller jeg altid som venstre eller højre wing, aldrig som central angriber. De kender mig, og mener, at jeg er bedre på kanten, men jeg mener, at jeg er god på alle positioner.«

Europæisk fodbold

Om det bliver til debut i fredagens hjemmekamp mod Sønderjyske kan han ikke forudsige. For Aleksandar handler det om at få en masse træningspas og blive integreret på holdet.

»Jeg spillede ikke mange kampe i Belgien, men jeg har hele tiden spillet for landsholdet og det har været godt for mig, når jeg maksimalt har fået 15, 10 eller tre minutter i Genk som indskifter pr kamp. Nu må vi se, hvad der sker. Jeg

FAKTA

ALEKSANDAR CAVRIC

■ Født: 18/5 1994.

■ Fysik: 186 centimeter og 75 kilo.

■ Position: Angriber/kantspiller.

■ Klub: AGF - på en lejeaftale for resten af sæsonen.

■ Tidligere klubber: KRC Genk, OFK Beograd, Banat Zrenjanin.

■ Er fast mand på det serbiske U21-landshold.

har brug for at vænne mig til spillestilen og træne noget mere sammen med mine nye holdkammerater. Jeg synes dog, at vi har et godt hold og jeg tror, at vi har mulighed for at spille os i Europa til næste år. I Danmark kan alle hold slå hinanden. Holdene er meget tæt i niveau og forskellen er ikke så stor. Så muligheden for europæiske fodbold er tilstede,« sagde angribereren.

Aleksandar Cavric er hentet til AGF på en lejeaftale, der løber resten af sæsonen. I aftalen er tilknyttet en købsoption, hvis begge parter er klar til at fortsætte samarbejdet.

Hobro: »Vil gå hele vejen«

AGF

FODBOLD: Hobro har ikke tænkt sig at give op.

Heller ikke selv om klubben skulle tabe sagen om – den måske ulovlige – brug af spilleren Adama Tamboura ved DBU Fodboldens disciplinærinstans.

Advokat Lars Kühnel, som den nordjyske klub har hyret til at gennemtrawle DBU-lovene for at finde et smuthul, er overbevist, at man nu har en god sag.

Og den vil man kæmpe for, til alle muligheder er udtømte.

»Det er den vej, vi allerede har besluttet at gå, hvis vi ikke

får medhold i første omgang, og det tror jeg ikke rigtig på, at vi vil få (ved DBU Fodboldens disciplinærinstans, red.). Vi skal nok indstille os på, at vores sag rent faktisk først starter i appeludvalget. Først i Fodboldens appeludvalg og dernæst ved Dansk Idrætsforbunds højeste appelinstans,« siger advokat Lars Kühnel.

I går klokken 16 havde Hobro fået en frist til at aflevere sin redegørelse af sagen, hvor klubben er gået fra glæde over en sidste-minuts-sejr over AGF til fortvivlelse for nu at igen at have en god portion optimisme.

Og hos DBU regner man

med, at en afgørelse kan trække ud på grund af de mange paragraffer, der er kommet i spil.

»Det kommer helt an på, hvor omfattende materialet fra Hobro er. Det kan blive tirsdag (i dag, red.), men det kan også sagtens blive onsdag,« siger leder af DBU turneringer, Henrik Andersen, der ingen kommentarer har til sagens konkrete karakter.

Advokat Lars Kühnel forsikrer, at han har gjort sit for at give disciplinærinstansen godt med arbejde.

»Jeg har været oppe hele natten. Jeg har fået to timers søvn, for det tager lidt tid at

skrive. En ting er at indhente paragraffer og læse afgørelser og fakta, også bare lige det med at skrive det ned har taget lidt tid,« siger Lars Kühnel.

Med Adama Tamboura på banen i alle 90 minutter vandt Hobro fredagens superligakamp over AGF med 2-1.

Får aarhusianerne tildelt sejren, vil det bringe klubben helt op på en delt andenplads i Superligaen, mens Hobro igen vil ryge under stregen.

AGF-direktør Jacob Nielsen har ingen kommentarer til sagens udvikling:

»Så vil jeg jo ikke kunne lave andet,« siger han.

KOMMENTAR

AF DENNIS BJERRE CHRISTIANEN
SPORTSJOURNALIST

Hvorfor i alverden skal man i 2015 stadig have et fysisk stykke papir på en spiller. [...] Nogle gange får man den tanke, at det gamle fodboldforbund er mere forvirret over at være i 2015 end Marty McFly fra filmen Tilbage til Fremtiden.

Foto: Scanpix

Man må ikke spille fodbold på skrivebordet

Børn er dejligt klare i spytet når de ser nogen gøre noget, man ikke må.

For eksempel hvis andre børn løber inden for i børnehavnen eller hvis far slår en bøvs ved spisebordet »Det må man ikke,« siger de så.

For det har de fået at vide, at man ikke må. Og så er det sådan, det er. Regler er regler.

I fredags brugte Hobro IK backen Adama Tamboura i Superligakampen mod AGF. Men han havde ikke helt papirerne i orden, så faktisk måtte han ikke have leget med - mener AGF i hvert fald.

Så de råbte op, sagde »det må man ikke.«

Og i Hobro var de i første omgang ret afklarede med situationen. De havde godt nok livsvigtigt brug for de tre point, de havde vundet ude på banen, men de kendte godt reglerne og kendte konsekvensen. Taberdømt.

Man lagde sig ned, sagde undskyld til egne rækker. Sov lidt på det.

Men da man stod op søndag morgen havde man fået et klarsyn. Husadvokaten, Lars Kühnel, havde bladret lidt i lovebøgerne, som han mener at kunne finde smuthuller i. Det er noget med paragraffer og den slags. Forfærdeligt kedeligt. Men regler er jo regler, de skal

overholdes. På den rigtige måde.

Kort fortalt hæfter Hobro IK sig ved, at man »på anden måde' kan føre bevis for, at spilleren er frigjort fra sin tidligere klub,« end det famøse spillercertifikat, som med garanti lå på Randers Frejas kontor da Hobro og AGF spillede Superliga fredag aften.

Og ja, du læste rigtigt. Randers Freja. Den fodboldklub, som egentlig blev erstattet i elitesammenhæng i 2003 da man lavede overbygningen Randers FC. Men Freja er moderklub til Randers FC, og det er altså stadig her, at man opbevarer så vigtige papirer som spillercertifikater.

Af samme grund kunne Randers FCs sportschef Peter Christiansen slet ikke give AGF-direktør Jacob Nielsen et klart svar, da den tidligere Randers-direktør lørdag morgen ringede til sin tidligere kollega for at få opklaret om Tamboura overhovedet måtte spille.

Peter Christiansen - der ironisk nok blot kaldes 'PC' i det daglige - henviste i stedet til Lars W. Knudsen, forretningsfører i Randers Freja.

Og i det hele taget er det meget lidt kønt, at

rette være en del af problemet i den her sag. Men mere om det senere.

For vi kom fra den ihærdige advokat i Hobro, som kun sov to timer natten til mandag fordi paragraffer skulle læses og dokumenter skulle nedfældes. Mandag klokken 16.00 havde man deadline ved Dansk Boldspil-Union (DBU).

Lørdag havde disciplinærudvalget, som nu skal dømme i sagen, over for Århus Stiftstidende fortalt, at man forventede en afgørelse i sagen senere mandag.

Men jurister har den egenskab, at de kan få alt ting til at trække i langdrag. Og de kan gøre folk nervøse. Fordi man ved, at de hudfletter den afgørelse, der på et tidspunkt kommer. Det er egentlig alt sammen meget kedeligt.

Hobro-advokaten forventer selv, at man taber sagen i første omgang. Men i så fald vil man anke og anke igen. Man fristes til at skrive, at det derfor er godt, at episoden skete i ottende spillerunde og ikke otteogtyvende. Fordi så havde de nok ikke nået et svar inden regnskabet skulle gøres op efter 33 kampe.

Og i det hele taget er det meget lidt kønt, at

tre point, som 22 spillere én gang har kæmpet om på en fodboldbane, nu skal rives og flåes i over et skrivebord. Selvfølgelig forsøger AGF at snuppe de point, de kan. Og selvfølgelig forsøger Hobro at kæmpe imod. Sådan er menneskets natur.

Den store synder i denne sag er noget så kedeligt som den administrative fremgangsmåde i Superligaen.

Hvorfor i alverden skal man i 2015 stadig have et fysisk stykke papir på en spiller. Og hvorfor ligger det stykke papir i mange tilfælde hos moderklubben og ikke i den professionelle afdeling? Det virker oldnordisk og som et system, der bare tikker om at blive udfordret af en kvik paragrafrytter.

På bagkant af denne sag, som vi kan ende med at skulle trækkes med i lang tid, bør DBU formalisere godkendelser af spillercertifikater.

Nogle gange får man den tanke, at det gamle fodboldforbund er mere forvirret over at være i 2015 end Marty McFly fra filmen Tilbage til Fremtiden.

Hallo, McFly. Det er så grimt, når voksne mænd spiller fodbold på et skrivebord. Med skruknopper under støvlerne og det hele.

»Det må man ikke.«

Kristoffer Laursen stod med en redningsprocent på 38 og kunne samtidig fejre første sejr som Skanderborgspiller. Foto: Ole Nielsen

«Det er vores forsvar blandet med vores kontrafase, der vinder kampen i dag. Det har været en prioritet i ugen op til, at vi gerne ville have Aalborg til at afgøre mange bolde ude omkring deres fløje. Så vi forsøgte hele tiden at stå fire mod tre i den side, de havde bolden, og det synes jeg, vi lykkedes rigtig godt med. Vi fik dem tvunget til ikke bare at kunne skyde inde i midtsonen.

NICOLEJ KRICKAU, cheftrener i Skanderborg Håndbold

Laursen holdt mandagslukket

Skanderborg Håndbold sikrede sig sæsonens første point, da de hjemme i Cigaræsken slog Aalborg 25-22.

SKANDERBORG HÅNDBOLD

Af Emil Halkier Sørensen
emis@stiften.dk

HÅNDBOLD: Mandag aften steg temperaturen et par grader, da den håndboldgale by syd for Aarhus bød på liga-håndbold i Cigaræsken. På menuen var et Aalborg Håndboldmandskab, der havde vundet ni af de seneste ti opgør mod Skanderborg.

Det virkede »The Green Gunmen« fra Skanderborg imidlertid til at være fløjten-de ligeglade med. Og særligt Kristoffer Laursen i måletspil-lende blændende, da Skanderborg Håndbold vandt 25-22, efter en pauseføring på 13-8. Skanderborg var helt oppe og føre med otte mål på et tidspunkt, og lignede et mandskab, der var ved at sende Aalborg hjem med en snitter. Hvorfor? Defensivt arbejde af øverste kaliber kombineret med god fart fremad banen.

»Det er vores forsvar blandet med vores kontrafase, der vinder kampen i dag. Det har været en prioritet i ugen op til, at vi gerne ville have Aalborg til at afgøre mange bolde ude

omkring deres fløje. Så vi forsøgte hele tiden at stå fire mod tre i den side, de havde bolden, og det synes jeg, vi lykkedes rigtig godt med. Vi fik dem tvunget til ikke bare at kunne skyde inde i midtsonen.« fortæller Skanderborgtræner Nicolej Krickau.

Det var tydeligt, at Aalborg var kommet for at spille med musklerne. Særligt i angrebet benyttede de sig meget af stregspiller Simon Halds enorme fysik, ved at placere ham ude omkring Skanderborgs fløje. Ikke et ondt ord Skanderborgs højrefløj Tim Sørensen. Han er bygget som en Rittersport. Kvadratisk, praktisk, god. Men overfor 120 kg nordjyder, var der ikke meget, han kunne stille op.

Det grønne plankeværk

Selvom Aalborg havde fysikken med sig, hjalp det tilsyneladende ikke på spillet. Nordjyderne var i store problemer mod et tændt Skanderborgmandskab, der efter 18 minutter bragte sig foran 8-6 på en kontrascoring af Besard Hakaj. Skanderborg ville dog ikke nøjes med at være i front. De ville sætte gæsterne alvorligt under pres. Opskriften? Kristoffer »Plankeværk« Laur-

FAKTA

HÅNDBOLDLIGAEN

■ Skanderborg-Aalborg 25-22 (13-8).

■ Skanderborg: Andreas Væver 8, Tim Sørensen 4, Besard Hakaj 4, Martin »Mauer« Larsen 3, Kasper Nielsen 3, Morten Kirk Olesen 2, Jonas Corneliussen 1

■ Aalborg: Christian Jensen 5, Simon Hald 4, Magnus Saugstrup 3, Buster Juul 3, Martin Larsen 3, Sander Sagosen 2, Morten Slundt 1, Mikkel Ibsen 1,

■ Redningsprocent: Kristoffer Laursen (SKB) 50%, Bertram Obling (SKB) 0%, Andreas Palicka (AAL) 32%, Aron Edvardsson (AAL) 25%.

■ Kampen i tal: 1-2, 4-4, 6-5, 9-7 11-8, 13-8, 16-9, 18-11, 19-13, 20-17, 22-21, 25-22

■ Tilskuere: 550 i Morten Børup Hallen.

Andreas Væver nettede otte gange og blev sit holds topscorer i kampen mod Aalborg Håndbold. Foto: Ole Nielsen

sen. Laursen snuppede alt og var sammen med en træfsikker Andreas Væver grundstenene i en pauseføring på 13-8 til hjemmeholdet.

Comeback lurede

Aalborg fik ikke just den bedste start på anden halvleg.

Først udbyggede Jonas Corneliussen Skanderborgs føring til seks, hvorefter domerne valgte at sende Sander Sagosen til afkøling på Aalborgbænken i to minutter. Var der et Aalborg-kollaps under opsejling? Det lignede det bestemt, da Martin

»Mauer« med sit karakteristiske hurtige aftræk udbyggede hjemmeholdets føring til 16-8. En timeout af Aalborgtræner Jesper Jensen fik dog pumpet lidt tro på tingene ind i Aalborgdrenge, der efterfølgende spillede sig tilbage, og ved stillingen 21-22 med fire minutter igen var de tæt på at fuldende comebacket. Tæt på. For de gjorde det ikke. Skanderborg holdt hovedet koldt, og da Tim Sørensen sendte 25-22 scoringen ind, kunne jublen bryde løs i Cigaræsken. Holdets første sejr og sæsonens første point.

Effektivitet

Efter kampen kunne en lettet Nicolej Krickau konstatere, at hans mandskab i mandagens kamp, ud over flot forsvarsspil, også havde lykkedes godt med at sende bolden i nettet.

»Den store forskel i forhold til de to første kampe rent offensivt er vores effektivitet. Vores fløje er rigtig effektive og vores bagspillere laver relativt få fejl. Det var rigtig rart at se, og det giver mig en del ro og tro på tingen frem mod vores kommende opgaver,« fortæller Krickau.

CULT-rytter afløser Fuglsang

VM I CYKLING

Af Kasper Kudsk

kaje@stiften.dk

CYKLING: Aarhus bliver stærkt repræsenteret, når det danske landshold i cykling skal forsøge at hente metal ved verdensmesterskaberne i USA. På forhånd var Rasmus Quaade fra CULT Energy Pro Cycling og Christopher Juul Jensen fra Tinkoff-Saxo udtaget til henholdsvis enkelstarten og linjeløbet i USA. Mandag fik de rytterselskab af den anden CULT-rytter Rasmus Guldhammer, som i 11. time er blevet udtaget til den danske VM-trup i stedet for Jakob Fuglsang.

»Måden denne her udskiftning er kommet i stand på viser noget om den ånd og sammenhold der præger de danske professionelle cykleryttere i dag. Jakob tog således selv initiativet, for et par dage siden, til at vige pladsen for en ungformstærk Guldhammer. Vi har således været i løbende dialog siden, og sammen taget beslutningen her til eftermiddag. En flot beslutning af Jakob, som så tager hjem efter VM-holdløbet i Richmond, « udtaler landstræner Lars Bonde til Dansk Cykel Unions hjemmeside.

Den nye mand i den danske trup, Rasmus Guldhammer,

Rasmus Guldhammer. Foto: Scanpix

har kørt stærkt over de seneste uger, hvor han blandt andet har markeret sig i GP Quest-Plouay og senest i Tour Of Britain, hvor han sluttede på en samlet fjerdeplads.

»Jeg er super glad og stolt over at skulle repræsentere Danmark ved VM. Det bliver fantastisk at være en del af holdet, og jeg glæder mig meget til at udfylde den rolle jeg får tildelt,« siger Rasmus Guldhammer, der til dagligt kører for det århusianske cykelhold CULT

Energy Pro Cycling sammen med Rasmus Quaade.

Den tredje rytter Christopher Juul Jensen har tidligere kørt for Glud & Marstrand og været bosat i Aarhus. Til næste sæson rykker den 26-årige rytter videre fra Tinkoff-Saxo til det australske World Tour hold Orica-GreenEdge.

Udtaget til VM-enkelstarten der køres den 23. september over 53 kilometer er:

- Rasmus Quaade (CULT Energy Pro

Cycling)

- Christopher Juul Jensen (Tinkoff-Saxo)

Udtaget til VM-handvejsløbet der køres den 27. September over 259,2 kilometer er:

- Matti Breschel (Tinkoff-Saxo)

- Lars Bak (Lotto-Soudal)

- Rasmus Guldhammer (CULT Energy Pro Cycling)

- Michael Mørkøv (Tinkoff-Saxo)

- Christopher Juul Jensen (Tinkoff-Saxo)

- Michael Valgren (Tinkoff-Saxo)

DHF

Klavs Bruun udtager sit landshold til EM-kvalkampe

HANDBOLD: Klavs Bruun Jørgensen har udtaget sit landshold til de to EM-kvalifikations, som kvindelandsholdet skal spille i oktober. Først møder Danmark Tyrkiet i Aarhus 8. oktober, og tre dage senere rejser man til Pinel i Portugal.

»Den gruppe spillere, vi hidtil har arbejdet med, har gjort det rigtig fint, og derfor er det også gengangere over hele linjen med undtagelse af vores tre udenlandske spillere. Jeg vil dog ikke udelukke en ekstra indkaldelse, hvis der er en spiller, der virkelig springer i øjnene de næste par uger,« siger landstræner Klavs Bruun Jørgensen.

Følgende 18 spillere er indkaldt til EM-kvalifikationskampene mod Tyrkiet og Portugal. **BNB**

Målvogtere: Rikke Poulsen, Viborg HK Sandra Toft, Larvik HK

Stregspillere: Mette Gravholt, Nykøbing Falster Stine Bodholt Nielsen, Team Esbjerg Kathrine Heindahl, Randers HK

Flojspillere: Trine Østergaard, FCM Håndbold Anne Mette Pedersen, København Håndbold Ann Grete Nørgaard, Viborg HK Maria Fisker, CSM Bucurasti

Bagspillere: Line Jørgensen, CSM Bucurasti Louise Burgaard, FCM Håndbold Lærke Møller, Team Tvis Holstebro Kristina Kristiansen, Nykøbing Falster Lotte Grigel, Team Esbjerg Stine Jørgensen, FCM Håndbold Anne Mette Hansen, København Håndbold Rikke Skov, Viborg HK Pernille Holmsgaard, København Håndbold.

US OPEN

Djokovic igen bedst af giganterne

TENNIS: Det blev lige nøjagtig så stort og imponerende, da tennisporten to største stjerner kolliderede i US Opens finale. Og endnu engang var Novak Djokovic bedst. Serberen vandt finalen 6-4, 5-7, 6-4, 6-4 i løbet af tre timer og 20 minutter. Det samtidig hans 10. sejr i en grand slam-turnering.

Selvom Djokovic levede op til favoritværdigheden og dermed vandt sin tredje ud af fire mulige grand slam-turneringer i år, så var der tale om en kamp, hvor det kræse new yorkerpublikum i den grad fik valuta for pengene.

Roger Federer forsøgte konstant at bryde igennem den kontrollerede serbiske defensiv, men i sidste ende måtte han overgive sig. Og det selvom han undervejs gik til nettet 59 gange og hev pointet hjem de 39.

Federer havde ellers mange muligheder for at bryde sin serbiske modstanders serv. 23 gange havde schweizeren breakpoint, men det lykkedes ham kun de fire. Djokovic udnyttede derimod seks ud af de 13 breakpoint han fik, og det blev afgørende i den intense og jævnbyrdige match.

Det var tredje gang i træk, at Federer tabte til Djokovic i en grand slam-finale. De to tennis-giganter har nu spillet mod hinanden 42 gange med 21 sejre til hver i løbet af de sidste otte år. Men i grand slam-sammenhæng har Djokovic nu vundet otte ud af deres 14 møder.

»Jeg beundrer Roger, og alt hvad han stadig gør for tennis-sporten. Det var en hård omgang i aften. Jeg har masser af respekt for Roger, han har en fantastisk historie. Det giver lidt ekstra pres, når man går på banen og ved, at man skal op mod sportens bedste. Jeg vidste på forhånd, at han ville være meget aggressiv. Det var virkelig en fantastisk aften for mig,« sagde den serbiske US Open-vinder respektfuldt.

Federer var i nederlagets stund som altid en stor sportsmand.

»Det var dejligt at være tilbage i US Open-finalen efter seks års pause. Jeg har haft to dejlige uger, hvor jeg har været meget tilfreds med min tennis. Jeg nød det og syntes, at det var en fantastisk kamp. Der har været en god rivalisering mellem os - omend måske ikke så meget i aften. Jeg tror, at vi efter denne kamp begge to ved mere om vores spil og om os selv,« sagde en særdeles reflekteret tabende finalist. **BNB**

NORDIC FIGHT NIGHT

Dennis Ceylan (th) og Elvis Guillen fra Nicaragua. Foto: Scanpix

Ceylan besejrede Elvis

Af Dennis Bjerre Christiansen

dbch@stiften.dk

BOKSNING: Århusianske Dennis Ceylan vandt sin 16. kamp som professionel, da han lørdag aften slog Elvis Guillen fra Nicaragua ved Nordic Fight Night i Frede-

rikshavn.

Fjervægteren vandt på point efter otte omgange.

Dennis Ceylan har bokset 17 gange som professionel på to år. Foruden en uafgjort kamp, har han vundet dem alle. Han håber snart at Team Sauerland har en EM-kamp til ham.

2 DIVISION

Brabrand skal rejse sig

FODBOLD: I weekenden fik Brabrand sig en over snudeskafet, da de på udebane tabte 0-4 til Odder. Kampen var præget af højt spændingsniveau, grove tacklinger og røde kort. To af slagene og begge til Brabrand. Noget cheftræner Tom Søjberg også brugte en del tid på at tale med spillerne om lige efter kampen, for det var bestemt ikke en attitude han kunne lide at se på sit hold.

Allerede tirsdag har Brabrand dog mulighed for genrejsning, når de hjemme tager imod Thisted, der af mange regnes som blandt favoritterne i puljen. Historikken er imidlertid ikke med Brabrand, da de ikke har formået at slå Thisted i holdenes seneste fem indbyrdes opgør.

Kampen skulle oprindeligt være spillet for halvanden uge siden men blev aflyst på grund af vand på banen. *halkier*

Kampen spilles kl. 17.30 på Brabrand Stadion.

SPORT I DAG

Fodbold

2. division Pulje 3

17.30 Brabrand-Thisted

Serie 2

18.00 Langaa-Åstrup/Hammelev

18.00 ASA-Stautrup

18.15 JAI-Skanderborg

19.20 Hinnerup-tst

Håndbold

Håndbold Ligaen mænd

19.30 Nordsjælland-Skive fh

1. division mænd

19.30 HIK-Ajax

Håndværkere

brdr. thybo a/s

Murer- & entreprenørfirma

www.brdr-thybo.dk

8660 Skanderborg · Tlf 8652 5388 · CVR 10720389

- Renovering og nybyg for private
- Hurtigt ind – hurtigt ud
- Faglig ekspertise
- Sætter kunden i højsæde
- Stort engagement

Radio24syv

06:00 24syv Nyheder. **06:05** 24syv Morgen. **07:00** 24syv Nyheder. **07:05** 24syv Morgen, fortsat. **08:00** 24syv Nyheder. **08:05** 24syv Morgen, fortsat. **09:00** 24syv Nyheder. **09:05** Millionærklubben. **10:00** 24syv Nyheder. **10:05** Huxi og Det Gode Gamle Folketing. **11:00** 24syv Nyheder. **11:05** Huxi og Det Gode Gamle Folketing, fortsat. **12:00** 24syv Nyheder. **12:05** Den Korte Radioavis. **13:00** 24syv Nyheder. **13:05** Aflyttet (G). **14:00** 24syv Nyheder. **14:05** Elektronista (G). **15:00** 24syv Nyheder. **15:05** Bælttestedet. **16:00** 24syv Nyheder. **16:05** Reporterne. **17:00** 24syv Nyheder. **17:05** Reporterne. **18:00** 24syv Nyheder. **18:05** AK 24syv. **19:00** 24syv Nyheder. **19:05** AK 24syv, fortsat. **20:00** 24syv Nyheder. **20:05** Efter Otte. **21:00** 24syv Nyheder. **21:05** Efter Otte, fortsat. **22:00** 24syv Nyheder. **22:05** Efter Otte, fortsat. **23:00** 24syv Nyheder. **23:05** Dato-linjen. **00:00** 24syv Nyheder. **00:05** Nattevagten. **01:00** 24syv Nyheder. **01:05** Nattevagten, fortsat. **02:00** 24syv Nyheder. **02:05** Nattevagten, fortsat. **03:00** 24syv Nyheder. **03:05** Råbånd. **04:00** 24syv Nyheder. **04:05** Nattevagten Highlights. **05:00** 24syv Nyheder. **05:05** Mikrofonholder (G).

DR P1

05:00 Radioavisen. **05:03** Arabiske stemmer: Tørklædet i den arabiske verden. **05:30** P1 Business: Flygtninge. **06:07** P1 Morgen. **09:05** Verden ifølge Gram. **10:03** Radioklassiker: På flugt. **11:03** Religionsrapport. **11:30** Apropos. **12:00** Radioavisen. **12:15** P1 Debat. **13:03** Videnskabens Verden. **14:03** P1 Eftermiddag. **16:07** Orientering. **18:05** P1 Debat. **18:50** Danmark Kort Classic. **18:55** Nyheder fra Grønland på dansk. **19:03** Eksistens: Flygtningestrømmen – en naturkraft, der vælter etikken. **20:03** Natursyn: Fossiljagt i blodet. **20:45** Laika på P1 – har fanget en inder. **21:03** Religionsrapport. **21:30** Apropos. **22:03** Orientering. **00:05** Verden ifølge Gram. **01:03** P1 Eftermiddag. **03:03** Orientering.

DR P2

05:00 Radioavisen. **05:03** Grammofon. **06:05** Grammofon. **07:05** P2 Morgenmusik. **08:05** Morgenandagten. Præludium: Max Reger: Vor tro den er et lys. Fra det G.T.: Esajas' Bog 42, 5-9. Salme: 579,1-3 "Vor tro den er et lys". Fra det N.T.: Matthæusevangeliet 20, 20-28. Korvers: Gunnar Thyrestam: Jeg råber fast, o Herre (Tekst: DDS 497). Salme: .609,1-3 "Dybt forneds skal enhver". Postludium: Rued Langgaard: Adagio i c-moll
08:23 P2 Morgenmusik. **10:03** Hej P2. **12:00** Radioavisen. **12:15** Det' dansk. **14:03** Grammofon. **15:03** Amadeus. **18:05** Domino. **19:20** P2 Koncerten. **22:00** Natværmeren. **00:05** Det' dansk. **01:50** Intermezzo. **02:03** Grammofon. **03:03** Natværmeren.

DR P3

05:00 Radioavisen. **05:03** Natradio. **06:04** Go' Morgen P3. **09:04** GANDHI. **12:00** Nyheder. **12:03** Sporten. **12:05** Smag på P3. **15:04** Pressen på P3. **17:04** P3 med Mads Gundersen. **18:04** LIGA. **23:05** Aftenvagten. **00:05** Natradio.

DR P4

05:00 Radioavisen. **05:03** Morgenstund. **06:05** Regionale programmer. **10:03** Formiddag på 4'eren. **12:00** Radioavisen. **12:18** P4 Play. **12:30** Regionale nyheder. **12:33** P4 Play. **13:03** Madsen. **14:03** Den lille forskel. **15:06** Regionale programmer. **16:50** Radiosporten. **16:53** Regionale programmer. **18:03** P4 Aften. **21:03** Madsen. **22:03** Dansktimen. **23:05** P4 Aften. **00:05** P4 Natradio.

DR P4 MIDT & VEST

05:00 Radioavisen. **05:03** Morgenstund. **06:05** P4 Morgen. **10:03** Formiddag på 4'eren. **12:00** Radioavisen. **12:18** P4 Play. **12:30** Regionalnyt. **12:33** P4 Play. **13:03** Madsen. **14:03** Den lille forskel. **15:06** P4 Eftermiddag. **16:50** Radiosporten. **16:53** P4 Eftermiddag. **18:03** P4 Aften. **21:03** Madsen. **22:03** Dansktimen. **23:05** P4 Aften. **00:05** P4 Natradio.

DR P4 ØSTJYLLAND

05:00 Radioavisen. **05:03** Morgenstund. **06:05** P4 Morgen. **10:03** Formiddag på 4'eren. **12:00** Radioavisen. **12:18** P4 Play. **12:30** Regionale nyheder. **12:33** P4 Play. **13:03** Madsen. **14:03** Den lille forskel. **15:06** P4 Eftermiddag. **16:50** Radiosporten. **16:53** P4 Eftermiddag. **18:03** P4 Aften. **21:03** Madsen. **22:03** Dansktimen. **23:05** P4 Aften. **00:05** P4 Natradio.

DR P4 NORDJYLLAND

05:00 Radioavisen. **05:03** Morgenstund. **06:05** P4 Morgen. **10:03** Formiddag på 4'eren. **12:00** Radioavisen. **12:18** P4 Play. **12:30** Nyheder fra P4 Nordjylland. **12:33** P4 Play. **13:03** Madsen. **14:03** Den lille forskel. **15:06** P4 Eftermiddag. – fyraftensradio med nyheder, trafik, sport og vejr. Opsamling på dagens vigtigste begivenheder i Nordjylland **16:50** Radiosporten. **16:53** P4 Eftermiddag. – fortsat **18:03** P4 Aften. Vi sætter musik til din aften, og giver dig det bedste af både nye og gamle hits. P4 Aften er Danmarks største levende jukebox med godt selskab, underholdning og masser af musik. **21:03** Madsen. **22:03** Dansktimen. Vært: Jesper Nyborg **23:05** P4 Aften. www.dr.dk/P4 **00:05** P4 Natradio.

DR 1

05:10 Vagn hos kiwierne [=] (4:8)
05:40 Hvor ingen skulle tro, at nogen kunne bo (1:6)
06:10 Den blide hvalhaj
07:05 Når edderkoppen spinder et godt gys [=]
07:35 Haven i Hune [=] (3:10)
08:05 De flyvende læger (68)
08:50 De flyvende læger (69)
09:35 Forsynte-sagaen (11:13)
10:30 Antikrejlerne (104)
11:15 Antikrejlerne (105)
12:00 Bonderøven [=] (10:10)
12:30 Kender du typen? 2009 [=] (3)
13:00 Kender du typen? 2009 [=] (4)
13:30 Inspector Morse: Den græske forbindelse
15:15 Taggart: En bøn for de døde (2:3)
16:05 Taggart: En bøn for de døde (3:3)
17:00 Landsbyhospitalet (8)
17:50 TV-avisen [=]
18:00 Auktionshuset IV [=] (7)
18:30 TV-avisen [=]
18:55 Vores vejr
19:05 Aftenshowet [=]
19:55 TV-avisen
20:00 Hammerslag [=] (5:8)
Dan. dokumentarserie. "Hammerslag" starter i det sydlige Djursland, nærmere bestemt i Starbrand. Her skal ejendoms-mæglerne gætte prisen på en meget speciel bolig med masser af danmarks-historie.
20:45 Lovens hule [=] (2:8)
21:30 TV-avisen [=]
21:55 Madmagasinet [=]
22:20 Sporten
22:30 Camilla Läckbergs Ulykkesfuglen (2:2)
23:30 Mord med dr. Blake (21)
00:25 Broen II [=] (8:10)
01:25 De heldige helte (27:66)
02:10 Dirty Sexy Money (13:23)
02:50 Water Rats (151:177)
03:35 Der er noget i luften (163)
04:00 Der er noget i luften (164)
04:30-05:00 Grønne havet

DR 2

07:00 DR2 Morgen. **09:00** (G) DR2 Morgen. **11:00** Horisont: Nordkoreas unge diktator. **11:25** På farten i Indien. **11:50** Tankelæseren – giv mig en stemme. **12:50** (G) Smag på Korea. **13:30** 1000 dage for verdens natur. **14:15** (G) Paul Merton i Indien - Mumbai. **15:00** Javel, hr. statsminister. **15:30** Javel, hr. statsminister. **16:00** AnneMad i Spanien. **16:30** Udeliv. **17:00** DR2 Dagen. **18:30** Verdens mest ekstreme jernbane. **19:15** Smag på Miami. **20:00** Med speederen i bund. **20:45** Husker du ... 2000. **21:30** Danske iværksættendeventyr – Lakrids By Johan Bülow. **22:00** DR2 Under-søger: Danskernes Parti. **22:30** Deadline. **23:00** Prostitution – og hva' så?. Dan. dokumentar fra 2014. **00:00** (G) Detektor. Magasin. **00:30** (G) En familie i krig. Dan. dokumentar fra 2004. **01:25** Vidnerne. Eng. drama-miniserie. **02:20-07:00** Deadline Nat.

TV2

06:00 Nyhederne [=]
06:30 Go' morgen Danmark
12:00 Nyhederne [=]
Med Sporten og Vejret
12:30 Regionale nyheder
12:40 Vores genbrugshjem [=]
Dan. livsstilmagasin
13:30 Hva' bruden ikke ved [=]
Dan. underholdning
14:20 Mere hus for pengene (7)
Eng. livsstilmagasin
15:10 Grænsepatrijlen
Aus. reportageserie
15:40 Grænsepatrijlen
16:10 Hvem vil være millionær? [=]
Dan. quiz
17:00 Nyhederne [=]
17:12 Regionale nyheder
17:20 Go' appetit [=]
17:50 Vejret [=]
18:00 Nyhederne [=]
18:14 Regionale nyheder
18:25 Dit efterårsvejr [=]
18:30 Go' aften Danmark [=]
19:00 Nyhederne [=]
19:30 Regionalprogram
20:00 Hjemme i Danmark (6)
Dan. underholdning
20:50 Loppe Deluxe [=] (19)
Dan. underholdning
21:25 Station 2 Politirapporten [=]
Dan. reportage
To unge mænd på en knal-lert forsøger at stikke af fra politiet. De har ikke nogen hjelme på, så da de kører ud foran en bil, bliver den ene livstruende kvæstet.
22:00 Nyhederne [=]
22:27 Regionale nyheder
22:45 Gordon Ramsays køkken-mareridt - på solkysten
Eng. underholdning
23:30 Verdens dyreste mad [=] (3)
Eng. dok.-serie
00:25 Grænsepatrijlen
Aus. reportageserie
00:50 Grænsepatrijlen
01:25 Cold Case (152:156)
Am. dramaserie
02:15 Cold Case (G) (151:156)
03:05 Venner (88:235)
Am. komedieserie
03:30 Venner (89:235)
Am. komedieserie
04:00-06:00 Nyhederne og Vejret

DR2 OG TV2 ZULU

DR 2

TV2 ZULU

06:15 Hollyoaks. (234+235) **07:15** (G) New Girl. (21:94) **07:45** New Girl. (22:94) **08:10** What Went Down. **08:40** ZHit-paraden – De Kedeligste Kedelig-heder. **09:10** (G) Gossip Girl. (43:121) **09:55** Gossip Girl. (44:121) **10:40** (G) Et umage par. (66:119) **11:10** Et umage par. (67:119) **11:35** (G) Desperate Housewives. (79:180) **12:25** Desperate Housewives. (80:180) **13:10** Beverly Hills 90210. (163+164) **14:50** (G) Modern Family. (80+81:145) **15:45** Rude Tube – Four Legged Friends. **16:15** Top 20 Funniest. **17:05** (G) American Dad. (97) **17:25** American Dad. (98) **17:55** (G) Will og Grace. (10:192) **18:25** Will og Grace. (11:192) **18:55** (G) Venner. (227:235) **19:25** Venner. (228:235) **19:55** (G) Fucking fornuftig. (1+2:6) **21:00** (G) Thomas Warberg Comedy Tour '14. (1+2:2) **22:30** (G) Dybvaaaaad **23:30** (G) Nørregaards Net-fix. **00:05-04:55** Nat-tv

REGIONAL TV

tvmv mokka

14:30 Nationalpark Thy. **15:00** Mad med Miv og Møller i Australien. **15:30** Den Røde Stol: Kristian Thulesen Dahl. **16:00** Louises smerte. **16:10** Frisk Fredag: Limfjorden Rundt. **16:40** En hjælpende hånd 2. **17:15** Danmark Rundt. **17:45** Nationalpark Thy. **18:20** Første Violin: Jens Poulsen. **18:50** Foreningslivet blomstrer. **19:00** Nordsoen – under overfladen. **19:30** Nyheder og Leversyge Eddie. **19:55** Mit kæreste-eje Vilsund. **20:25** Havets historier: Dampubåden. **20:55** Danmark Rundt. **21:25** Nordsøstien. **21:55** Tante Grøn Have. **22:00** Nyheder fra TV2/NORD. **22:35** Fixpunkt. **23:05** Skæve Hjerner: Marie Frank. **23:35** TV MIDT-VEST Retro. **00:05** Nyheder og Leversyge Eddie. **00:30-06:00** Nat-tv

TV2 01

15:30 VIL DU SE MIN SMUKKE KIRKE?. **16:00** IQ – ENERGISKE PLANTER. **16:30** DRAMAET OM VESTAS 7:8. **16:55** 3 MINUTTER I GELLERUP. **17:00** DANMARK RUNDT. **17:31** SMAGEN AF ØSTJYLLAND. **18:01** 3 MINUTTER I GELLERUP. **18:05** SPROGDOKTOREN. **18:15** MENNESKER OG MOSEFUND. **18:45** HAVETS HISTORIER. **19:10** KURT KOM FORBI. **19:30** NYHEDER FRA ØSTJYLLAND. **19:50** FODBOLD MED HORUP. **20:25** FORSVUNDNE BORGE 2:4. **20:50** DANMARK RUNDT. **21:20** NYHEDER FRA ØSTJYLLAND. **21:45** FODBOLD MED HORUP. **22:15** SPROGDOKTOREN. **22:35** SMAGEN AF ØSTJYLLAND. **23:05** IQ – ENERGISKE PLANTER. **23:35** DANMARK RUNDT. **00:05-06:00** Nat-tv

3

10:15 (G) Undercover Boss 5 (10). **11:10** Undercover Boss 5 (11). **12:10** Masterchef - dommernes duel (12). **13:10** (G) The Kardashians (117:130). **14:10** The Kardashians (118:130). **15:10** (G) Bikini Island (9). **16:00** (G) Bones (60:212). **17:00** NCIS (214:282). **18:00** (G) Jeopardy 3 (9). **19:00** Jeopardy 3 (10). **20:00** Luksusfælden 15 (4). **21:00** Mit plastik-mareridt 3 (2). **22:00** Bikini Island (10). **22:50** (G) Flyt eller forny (1). **23:50** Luksusfælden (24). **00:50** Ramsay's Kitchen Nightmares USA (71). **01:50** Nat-tv

3

10:00 Las Vegas (20:106). **11:00** (G) Hawaii Five-0 (14:93). **12:00** Hawaii Five-0 (15:93). **13:00** (G) Bones (151:189). **14:00** Bones (152:189). **15:00** (G) NCIS L.A. (66:120). **16:00** Simpsons (352). **16:30** Simpsons (353). **17:00** (G) How I Met Your Mother (111:208). **17:30** (G) How I Met Your Mother (112:208). **18:00** How I Met Your Mother (113:208). **18:30** How I Met Your Mother (114:208). **19:00** (G) Brooklyn Nine-Nine 2 (1). **19:30** Fodbold: PSV Eindhoven-Manchester United. **22:35** Fodbold: Champions League Goal Show. **00:50** Nat-tv

3

10:55 Dr. Phil (2261). **11:55** (G) Redningskvinder (50). **12:50** Fra skrot til slot (13). **13:50** Briternes bedste bageri 2 (8:30). **14:50** Junior Masterchef USA (7:7). **15:45** Jamies køkken (4:7). **16:50** Til middag hos Lai Yde (70:148). **17:50** Masterchef – USA (66:80). **18:50** Container-jægerne (3:20). **19:25** Container-jægerne (4:20). **20:00** Redningskvinder 6 (1). **21:00** I dine sko. Am. drama fra 2005 med Cameron Diaz og Toni Collette. **23:45** Container-jægerne (3:20). **00:15** Nat-tv

DANSKE KANALER

DR 3

10:50 Amazing Race. **11:35** (G) På grænsen: Kærlighed. **12:05** (G) Dødsgangen – Sidste chance. **13:00** Black Sails. **14:45** Michael Jackson's This Is It. Am. dokumentar fra 2009. **16:30** (G) Flodmonstre V. **17:20** (G) Inside Man – Overvågning. **18:00** (G) Fuckr med dn hjrne – de 7 døds-synder. **18:30** The Tonight Show med Jimmy Fallon. **19:10** (G) Family Guy. **19:35** (G) Family Guy. **20:00** X Factor UK 2015. **21:50** Transporter 3. Eng.-fr. actionfilm fra 2008 med Jason Statham og Natalya Rudakova. **23:30** (G) Tæt på selvmord. **00:00-05:10** Nat-tv

DR K

12:35 Menneskets historie. **13:25** Storbritannien – Folkets historie. **14:25** Solens mad. **14:55** (G) Hvor-når var det nu, det var?. **15:20** Hvor-når var det nu, det var?. **15:50** (G) Wallis Simpson. **16:45** (G) Det fantastiske Sicilien. **17:45** (G) Anden Verdenskrig med russiske øjne. **18:30** (G) Josef Stalins liv i farver. **19:55** (G) Dagens sang. **20:00** Det fantastiske Sicilien. **21:00** Kunsten flytter ind – hos familien Muusholm. **21:30** Folesansens ABC – Vejen til helbredelse. **22:00** Frække fortællinger. **22:30** Metro. Rus. actionfilm fra 2013. **00:35-04:40** Nat-tv

dk4

12:30 Naturligvis. **13:10** (G) Perler i Atlanterhavet. **13:40** Viden om litteratur. **14:00** Arkæologien rundt. **14:45** Skarven. **15:20** (G) Anne-Vibeke rejser. **16:00** Tirsdags Bingo. **17:10** Rollespillets verden. **17:55** Rudolph Tegnens Museum. **18:00** Mik Schacks Public Service. **18:40** (G) Golf på Mallorca. **19:10** Mange bække små. **19:45** Hvordan. **20:00** Livsvalg. **20:50** Kvindestemmer. **21:00** dk4 på festival. **21:30** Røg på grillen for øvede. **22:00** La det gro. **22:30** Kvindestemmer. **22:40** Eventyrlige Peru. **23:30** Sonja Ferlov Mancoba. **00:10-06:00** Nat-tv

TV3 CHARLIE

08:15 Det lille hus på prærien. **09:10** (G) Skadestuen i Holby. **10:10** (G) Fire kvinder og en begravelse. **11:05** Fire kvinder og en begravelse. **12:00** Bjerglægen. **12:55** Bjerglægen. **13:50** Murdoch-mysterierne. **14:45** Lov og uorden. **15:40** Lov og uorden. **16:35** Kommisær Rex. **17:30** Små og store synder. **18:25** Små og store synder. **19:25** Airport. **20:00** Fint skal det være. **20:35** Alt på et bræt. Dan. familiefilm fra 1977. **22:10** (G) Spørg Charlie. **22:50** Skadestuen i Holby. **23:50** Wild at Heart. **00:40-03:10** Nat-tv

TV3 SPORT

14:30 Motorsport: DTC - Rudskogen Motorsports Festival. **15:55** (G) SuperMatch: GOG-KIF Kolding København (m). **17:20** (G) HåndboldMatchen: Skanderborg-Aalborg (m). **18:55** SportsCenter: Update. **19:00** HåndboldMatchen: Studiet. **19:20** HåndboldMatchen: Nordsjælland-Skive (m). **21:10** HåndboldMatchen: Studiet. **21:20** Sportsquizen. **21:50** Sportsmagasin: SportsLab. **22:30** SportsCenter. **22:45** (G) HåndboldMatchen: Nordsjælland-Skive (m). **00:15** SportsCenter. **00:30** Triathlon: World Cup. **01:40-06:00** Nat-tv

VIASAT FILM

09:00 (G) Step Up All In. Am. musical fra 2014. **11:00** (G) Disappearance of Eleanor Rigby: Them. Am. drama fra 2014. **13:00** Austen-land. Am.-eng. romantisk komedie fra 2013. **15:00** (G) Kappang. Dan. drama fra 2014. **17:00** (G) Big Hero 6. Am. eventyrfilm fra 2014. **19:00** (G) The Best of Me. Am. drama fra 2014. **21:00** (G) Skumringstimen. Sv. dokumentar fra 2013. **23:00** (G) Bless Me, Ultima. Am. drama fra 2013. **01:00** (G) Laggies. Am. komedie fra 2014. **03:00-05:00** (G) Taken 3. Fr. film fra 2014.

TV I MORGEN

DR 1

05:15 Morgen-tv **08:05** De flyvende læger. (70-71) **09:35** Forsynte-sagaen. (12) **10:30** Antikrejlerne. (106-107) **12:00** Bonderøven – sådan gik året **12:30** Kender du typen?. (2) **13:00** Kender du typen?. (3) **13:30** Inspector Morse: Det forjættede land. **15:15** Bergacer: Krigsminder. (4) **16:10** Taggart. (1:3) **17:00** Landsbyhospitalet. (9) **17:50** TV-avisen. **18:00** Auktionshuset. (8) **18:30** TV-avisen. **18:55** Vores vejr. **19:05** Aftenshowet. **19:55** TV-avisen. **20:00** Den store bagedyst. (2) **21:00** Børnenes hemmelige verden – Venskaber formes. (2:5) **21:30** TV-avisen. **21:55** Penge. **22:20** Sporten. **22:30** Jack Driscoll. (3:12) <

NYHEDSKANALER

12:00 Nyheder med 12 Finans og vejr. **13:00** Nyheder, sport, vejr. **16:00** News i dag. **17:00** NEWS i dag med 17 Finans. **18:00** Nyheder. **18:10** Tirsdagsanalysen. **19:00** Nyhederne sendt fra Kvægtorvet i Odense. **19:30** Kulturen på NEWS. **20:00** Nyheder. **20:10** Tirsdagsanalysen. **21:00** Nyheder, sport, vejr. **21:30** Kulturen på NEWS. **22:00** Nyhederne sendt fra Kvægtorvet i Odense. **22:25** News Night. **23:30** Nat-tv

10:00 BBC World News. **10:30** (G) HARDtalk. **11:00** BBC World News. **11:30** World Business Report. **11:45** Sport Today. **12:00** BBC World News. **13:00** GMT. **14:30** World Business Report. **14:45** Sport Today. **15:00** Impact. **16:30** (G) HARDtalk. **17:00** Global with Matthew Amroliwala. **18:30** World Business Report. **18:45** Sport Today. **19:00** Outside Source. **19:30** Focus on Africa. **20:00** World News Today. **20:30** World Business Report. **20:45** Sport Today. **21:00** World News Today. **21:30** (G) HARDtalk. **22:00** Outside Source. **23:00** Nat-tv

10:00 CNN Newsroom. **10:30** Inside Africa. **11:00** Amanpour. **11:30** News Special. **12:00** The Business View with Nina Dos Santos. **13:00** CNN Newsroom. **13:30** World Sport. **14:00** News Stream (with World Sport). **15:00** World Business Today. **16:00** International Desk (with World Sport). **17:00** Connect the World with Becky Anderson. **18:00** International Desk. **18:30** News Special. **19:00** Wolf. **20:00** Amanpour. **20:30** CNN NewsCenter with Isha Sesay. **21:00** The World Right Now with Hala Gorani. **22:00** Quest Means Business. **23:00** Nat-tv

4 5 6 9 ...

08:55 Mike & Molly (84). **09:15** TV-Shop. **10:15** Tab og vind! 10 (246). **11:10** (G) Private Practice. **12:05** Gilmore Girls (48). **13:05** Private Practice (11). **14:05** Kitchen Boss. **15:05** (G) Flipping Out. **16:05** Flipping Out (32). **17:05** De unge mødre (378). **18:05** Greys hvide verden (37). **19:00** Hart of Dixie (72). **20:00** De unge mødre (464). **21:00** Nyskilt (12). **22:00** Gitte Talks (4). **23:00** (G) Online Dating Rituals (2:6). **23:55** Greys hvide verden (37). **00:50** House (58:178). **01:50** Nat-tv

08:00 (G) Perception (12). **08:40** (G) Kagekampen (32). **09:30** Kagekampen (33). **10:20** TV-Shop. **10:35** Perception (13). **11:30** (G) Forsvundet sporløst (27). **12:25** Forsvundet sporløst (28). **13:20** (G) Special Victims Unit (245). **14:15** (G) CSI (53). **15:15** CSI (55). **16:10** (G) CSI: New York (170). **17:10** Special Victims Unit (246). **18:05** (G) Big Bang Theory (181+182). **19:00** Big Bang Theory (183+1). **20:00** CSI (322:335). **21:00** Sweet Home Alabama Am. romantisk komedie fra 2002. **23:10** (G) Criminal Minds (53). **00:05** Criminal Minds (54). **01:05** (G) CSI. **02:05** Nat-tv

08:10 TV-Shop. **08:40** (G) Destroyed in Seconds (29). **09:05** TV-Shop. **10:05** L.A. Ink (63). **11:05** TV-Shop. **11:40** (G) Destroyed in Seconds (64). **12:10** (G) Salvage Hunters (2). **13:10** (G) Rap fyr i L.A. (45+46). **14:10** Rap fyr i L.A. (47+50). **15:10** (G) Hardcore Pawn (35). **15:40** Hardcore Pawn (36). **16:10** (G) Sullivan & Son (32). **16:40** Sullivan & Son (33). **17:05** (G) Two and a Half Men (119). **17:35** Two and a Half Men (120). **18:05** (G) Destroyed in Seconds (58+59). **19:05** (G) CSI: Miami (217). **20:00** CSI: Miami (218). **21:00** CSI: New York (171). **22:00** (G) Taxi 4 Fransk actionkomedie fra 2007. **23:50** Two and a Half Men (119:224). **00:20** Nat-tv

08:25 (G) Storm Chasers (3+4). **10:05** (G) American Guns (10+11). **12:00** Dirty Jobs (38+39). **14:00** (G) Storm Chasers (5+6). **16:00** Frygtens øjeblik (2). **17:00** (G) Frasier (63+64). **18:00** Frasier (65+66). **18:55** (G) Sams bar (126). **19:30** Sams bar (127). **20:00** (G) Criminal Intent (114). **21:00** Criminal Intent (115). **22:00** (G) Monk (12). **22:55** Monk (13). **23:55** (G) The A-Team (49). **00:55** The A-Team (54). **02:00** Nat-tv

08:50 (G) To hårde drenge fra Arizona Am. westernkomedie fra 1965. **10:15** (G) Tre mænd red ud Am. western fra 1950. **11:50** (G) The Fighting 69th Am. krigsdrama fra 1940. **13:10** Elvis: That's the Way It Is. **15:00** (G) Unge Edison Am. drama fra 1940. **16:30** (G) Marlowe - en syl i ryggen Am. krimi fra 1969. **18:05** (G) Kaptajn Sindbad Am. eventyrfilm fra 1963. **19:30** (G) I gangsternes sold Am. krimi fra 1954. **21:00** Omstigning til Paradis Am. drama fra 1951. **23:00** (G) Gør Carter kold Engelsk gangsterdrama fra 1971. **00:55** Omstigning til Paradis Am. drama fra 1951. **02:55** Gør Carter kold Engelsk gangsterdrama fra 1971. **04:50** Nat-tv

Reportageserie i dag

Med speederen i bund
Foden er solidt plantet på speederen, når skuespilleren Idris Elba kører verden rundt for at undersøge, hvordan teknik, fart og adrenalin har udviklet bilen og vores måde at bruge bilen på.
DR2 20.00

SPORT

12:00 (G) Amerikansk fodbold: San Francisco-Minnesota. NFL. **14:25** Fodbold: Superliga XL. Magasin. **15:55** Fodbold: U19 - Sevilla-Borussia Mönchengladbach. Youth League. **17:55** Fodbold: U19 - Manchester City-Juventus. Youth League. **20:00** Fodbold: Champions League-magasinet. Magasin. **20:40** Fodbold: Manchester City-Juventus. 1. spillerunde i Champions League-gruppespillet. **22:40** Fodbold: Real Madrid-Shakhtar Donetsk. 1. spillerunde i Champions League-gruppespillet. **00:40-02:00** Fodbold: Champions League Goalshow. Magasin.

11:00 Boksnig: Nordic Fight Night. Fra Arena Nord, Frederikshavn. **11:55** Fodbold: Den franske Ligue 1 Goalshow. Magasin. **12:55** Fodbolddebatten. Magasin. **13:55** (G) Fodbold: West Ham-Newcastle. 5. spillerunde i Premier League. **15:55** Fodbold: Juventus-Barcelona. Champions League-finale 2014/15. **17:55** Fodbold: Rundt om runden. Magasin. **18:25** Basketball: EM. 1/8-finale. **20:40** Fodbold: Paris SG-Malmö FF. 1. spillerunde i Champions League-gruppespillet. **22:40** Håndbold: Wetzlar - Flensburg-Handewitt (m). 6. spillerunde i Bundesligaen. **00:30-02:30** Basketball: EM. 1/8-finale.

08:30 Billard: Snooker - Masters. **11:30** Tennis: US Open. **12:30** Cykling: Vuelta a España. **13:30** Billard: Snooker - Masters. **16:30** Hestesportsmagasinet Horse Racing Time. **16:45** Fodbold: Eurogoals - malkavalkade. **16:50** Fodbold. **17:20** Fodbold. **17:50** Fodbold: Eurogoals. **17:55** Cykling: Vuelta a España. **19:00** Tennis: US Open. **20:00** Sports insiders: US Open. **20:30** Sportsugen, der gik. **20:45** Billard: Snooker - Masters. **22:30** Billard: Snooker - Ronnie O'Sullivan-show. **23:05** Standardvogne: VM-magasinet. **23:30** Motorsport: World Series by Renault. **00:00** Motocross: Mexicos Grand Prix. **00:30-06:00** Nat-tv

Underholdning i dag

X Factor UK 2015
Simon Cowell er still going strong i 12. sæson af X Factor UK. I dommerpanelet er der nye ansigter med Cheryl Fernandez-Versini, Nick Grimshaw og Rita Ora.
DR3 20.00

FOR BØRN

16:30 (G) Gurli Gris. **16:35** Paw Patrol. **17:00** (G) Hej Ramasjang. **17:05** Vilde venner. (1) **17:25** (G) Tilde og vennerne. **17:40** (G) Sofus. (3) **17:55** Ring til Ramasjang. **18:10** Jungletrommer. **18:15** (G) Musen Tip. **18:30** (G) Vilde venner. **18:50** (G) Tilde og vennerne. **19:00** Yakari. **19:15** (G) Brandmand Sam. **19:25** Skovtur med kage. **19:35** Hjørne Bjørne. **19:40** Tinga Tinga fabler. **19:50-20:00** Godnathistorier.

14:20 Dog With A Blog. **14:45** Austin & Ally. **15:10** Jessie **16:25** Rileys verden. **16:50** Liv og Maddie **17:40** Dog With A Blog **18:30** Supersygehuset. **18:55** Kickin it. **19:20** Lab Rats. **19:45** Jessie. **20:10** Dog With A Blog **21:00** Mysteriet i Gravity Falls. **21:10** Bubbi Bjørnene. **21:35** Dog With a Blog. **22:00** Min barnepige er en vampyr. **22:25** That's So Raven. **22:50** Held og lykke, Charliel. **23:15** Sonny's chance. **23:40-05:00** Nat-tv

14:00 Steven Universe. **14:30** Eventyrtid. **15:00** Gumballs Fantastiske Verden. **16:00** Steven Universe. **16:25** Clarence. **16:50** Teen Titans Go!. **17:15** Eventyrtid. **17:40** Onkel Morfar. **18:10** Clarence. **18:40** Steven Universe. **19:10** Teen Titans Go!. **19:50** Ben 10: Omniverse. **20:20** Ninjago: Masters of Spinjitzu. **20:50** Gumballs Fantastiske Verden. **21:30** Onkel Morfar. **21:55** Clarence. **22:20** Steven Universe. **22:40** Eventyrtid. **23:35-06:00** Nat-tv

12:00 Nyh. **12:15** ARD-buffet. **13:00** Middagsmagasinet. **14:00** Nyh. **14:10** Røde roser. (2040) **15:00** Nyh. **15:10** Kærlighedens storm. (2300) **16:00** Nyh. **16:10** (T) Sæl, puma og co. (192) **17:00** Nyh. **17:15** Brisant. **18:00** Quizduellen. (89) **18:50** Huck. (1) **19:45** Viden før otte - mennesker. **19:50** Vejret før otte. **19:55** Finans før otte. **20:00** Nyh. **20:15** (T) Advokatkontoret. (2) **21:00** (T) I al venskabelighed. (700) **21:45** Rapport fra Mainz. **22:15** Nyh. **22:45** Maischberger har gæster. **00:00-05:30** Nat-tv

NATUR / DOKUMENTAR

14:30 (G) Anden Verdenskrig. **15:25** Megafabrikker. **16:20** (G) Biler i nød. **18:10** (G) Hovedvejen gennem helvede. **20:00** Brain Games. **20:30** (G) Dum, dummere, derfor!. **22:00** (G) Ekstreme Hytter. **23:00** Undersøgelser af flystyrt. **00:00** Nat-tv

15:00 (G) Lasse Rimmer: Forklaring følger (20+13). **16:00** Eksperiment (10). **17:00** Myhbusters (2). **18:00** Fast and Loud (11). **19:00** Wheeler Dealers (10). **20:00** Auction Hunters (5+6). **21:00** Gold Divers (11). **22:00** Deadliest Catch (6). **23:00** Wheeler Dealers (9). **00:40** Nat-tv

14:35 Tanked (2:21). **15:30** Shamwari: Et vildt liv. **16:25** Cuban Shark. **17:20** Ulvemanden Zoltan. **18:15** (G) Alligatordreng (1:12). **19:10** Tanked (3:21). **20:05** Air Jaws: Ring of Death. **21:00** Ulvemanden Zoltan. **21:55** Swamp Brothers (5+6:34). **22:50** Alligatordreng (1:12). **23:45** Tanked (3:21). **00:40** Nat-tv

NORDISKE KANALER

16:05 P3morgen. **16:35** Bondi Beach (6). **17:00** Nyh. **17:15** Kendispijgerne (6). **17:30** Oddasat - nyheder på samisk. **17:45** Nyheder på tegnsprog. **17:50** Karl Johan - det bedste. **18:30** Ekstra. **18:45** Regionale nyh. **19:00** Nyh. **19:45** Piger på eventyr (2). **20:25** Nomino (3). **20:55** Regionale nyh. **21:00** Nyh. **21:30** Valg. **22:30** Mobilfotograferne (4). **23:00** Nyh. **23:15** Når livet vender. **23:45** Karl Johan - det bedste. **00:00** Nat-tv

16:15 Små og store synder (160). **17:00** (G) Derrick (7). **18:00** Dagsnytt atten. **19:00** Idris Elba: bil, fart og galskap (3). **19:45** Herskabelig. **20:15** En besat hverdag. (4). **20:45** Kontinenta veks fram (1). **21:35** Dokusommer: Hiroshima: Da bomben falt. **22:30** Historien om Berlinmuren (2). **23:20** (G) Walkabout (1:9). **00:20** Nat-tv

16:30 Godmorgen Sverige. **16:50** Fjeldfolk. **17:30** Sverige i dag. **18:00** Rapport. **18:13** Kulturnyt. **18:25** Sport. **18:30** Regionale nyh. **18:45** Go'-aften. **19:30** Rapport. **19:55** Regionale nyh. **20:00** Tro, håb og kærlighed (3). **21:00** Domstolen - skyldig eller ikke skyldig? (3). **22:00** Sandheden om den perfekte diæt (1). **22:55** Grantchester (1:6). **23:40** Rapport. **23:45** 12 Monkeys. Am.-ty.-eng.-fr.-jap. sci-fi-film fra 1995. **01:50** Nat-tv

16:20 (G) Videnskabens verden (4). **17:20** Nyheder på tegnsprog. **17:30** Nyheder på samisk. **17:45** Nyheder på finsk. **18:00** Verdens fakta: Cosmos (7). **18:45** En mand og hans bil. **18:50** Gå fint i kobbel (7). **19:00** Hvem ved mest?. **19:30** Antikduellen (6). **20:00** Doreen kommer hjem (4). **20:30** De Vilde Huse. **21:00** Aktuelt. **21:39** Kulturnyheder. **21:46** Regionale nyh. **21:55** Nyh. **22:00** Sport. **22:15** Eastbound and Down (4). **22:45** Comandante. Am. dokumentar fra 2003. **00:20** Nat-tv

16:55 Endelig hjemme (17). **17:55** Hverdagspuls. **18:50** Keno. **19:00** Nyh. **19:15** Sporten. **19:20** Vejret. **19:30** (G) Halv otte hos mig (18). **20:00** Idol 2015 (14). **21:00** Fahlens madeventyr (4). **21:55** Idol 2015 (2). **22:00** Nyh. **22:30** Finansnyh. **22:35** Sporten. **22:50** Nyheder og vejret. **23:00** Sporløst forsvundet (9). **23:55** Elementary (8). **00:55** Nat-tv

TYSKE KANALER

13:00 Middagsmagasinet. **14:00** Nyh. **14:15** Kokkeduellen. **15:00** Nyh. **15:05** (T) Tysklands bedste bager. **16:00** Nyh. **16:10** (T) Politidistrikt Kitzbühel. **17:00** Nyh. **17:10** Hallo, Tyskland!. **17:45** Stjernerdyr - nyt om de kendte. **18:05** (T) Politidistrikt Köln. **19:00** Nyh. **19:20** Vejret. **19:25** (T) Politiet fra Rosenheim. **20:15** (T) Den dødbringende grænse - skytten og hans offer. **21:00** Frontal 21. **21:45** Nyh. **22:15** (T) Cirkus - det sidste håb. **22:45** Mann og Sieber. **23:15** Markus Lanz. **00:30** Nyhe **00:45-05:30** Nat-tv

12:15 I al venskabelighed. (336) **13:00** Typisk! Slusemesteren og hans sluser. **13:30** Brisant. **14:00** Nyh. **14:15** Tysklands billedbog. **15:00** Nyh. **15:15** Tysklands ferieparadis. **16:00** Nyh. **16:10** Min eftermiddag. **17:10** Soløve, puma og co.. (180) **18:00** Regionale nyhe **18:15** Tæt på naturen: Gåden om fasanerne. **18:45** Aftenstudiet. **19:30** Regionale nyh. **20:00** Nyh. **20:15** Konsultation. **21:15** Panorama 3. **21:45** Nyheder. **22:00** Gerningsstedet. **23:30** Billeder fra hele verden. **00:00-06:00** Nat-tv

FILM I DAG

I dine sko
Den uansvarlige Maggie og den ansvarsfulde Rose har aldrig haft et nemt forhold til hinanden. Men først da Maggie på ufin vis vælger at score sin søsters kæreste, går det for alvor galt.
TV3 PULS 21.00

Sweet Home Alabama
Livet tegner lyst for Melanie Carmichael, der har stor succes som modedesigner i New York og er blevet forlovet med byens mest eftertragtede ungar.
Kanal 5 21.00

Metro
I forbindelse med en udbygning af metroen i Moskva revner en væg i en metrotunnel mellem to stationer. Det medfører at vand fra Moskva-floden begynder at strømme ind i metrosystemet.
DR K 22.30

Han er vant til at danse

James Sampson underviser i dancefit, som er en slags trinkombinationer fra forskellige dansearter.

VILD MED DANS

Af Lotte Scharff

lots@bt.dk

TV: James Sampson tog fuldstændig pippe fra de fire dommere i Vild med dans for sin tekniske kunnen, da han dansede sin første dans i forårs. Hele 20 point indkasserede han for sin cha-cha-cha. Det er der en grund til.

»Man må ikke lyve. Jeg ved, der i forordningerne for nydanserne står, at man må ikke have danset professionelt før. Det siger du til mig, at du aldrig har?«

»Ja,« lød det fra James Sampson på dommer Nikolaj Hübbers spørgsmål på direkte TV.

Det er meget sjældent, at dommerpanelet er stumme af betagelse over en nydansers tekniske kunnen, som de fire dommere var fredag aften, hvor det første program af Vild med dans blev sendt.

Nu viser det sig, at der er en grund til, at sangeren og musicalskuespilleren er så god til at danse efter bare tre ugers behårdet træning i Mie Moltkes hænder. James Sampson underviser nemlig i dancefit hver torsdag hos Well-come i Hellerup.

Ifølge Well-comes hjemmeside består dancefit af trinkombinationer inden for dansegenrer som jazz dans, disco, show, funk og hiphop blandet med latinamerikanske rytmer.

Men ifølge James Sampson har dancefit intet med »rigtig« dans at gøre.

»Det er aerobic. Det er ikke rigtig dans. Og det har overhovedet intet med professionel dans at gøre,« understreger James Sampson, der fortæller, at han er blevet undervist af den kvinde, som har udarbejdet konceptet, så han selv kunne undervise i dancefit.

Men selv om dancefit ifølge James Sampson intet har med

Dommerne var stumme af beundring, da James Sampson dansede sin første dans, cha cha cha, sammen med Mie Moltke. Nu viser det sig, at sangeren selv underviser i dancefitness. Foto: Liselotte Sabroe/Scanpix

dans at gøre, så mener den tidligere professionelle danser og deltager i Vild med dans Steen Lund, at Mie Moltkes partner fører på point.

»Nogle af de ting, der er svært at lære i dans, er koordinering af kroppen til musik. Og timing. Det er ikke noget, der kommer af sig selv. Men har man gået til bare en form for dans, så har man lært det,« siger Steen Lund.

TV-chef: Intet problem

Sidste år var der fra første program to dansere, der stak ud. Nemlig de to finalister Sara Maria Franch-Mærkedahl og musicalskuespilleren Johannes Ny-gaard, der begge erkendte, de havde fået danseundervisning før, de medvirkede i Vild med dans.

TV2s underholdningschef Gitte Madsen vidste ikke, at James Sampson underviser i dancefit. Men hun anser det ikke for at være et problem.

»Jeg synes ikke, det er et problem.«

Dog erkender underholdningschefen, at James Sampson fører på point i forhold til flere af de andre nydansere.

»Men der er ingen tvivl om, at folk, der er musicalstjerner, har nogle fordele. Andre har fordele, fordi de er i hammergod form. Det er okay med os. For det væsentligste er, at man ikke har haft et længere forløb med dans,« fastlår Git-

STINE BRAMSEN eksklusive koncerter

Lidtmere.dk

Stine Bramsen har taget hul på 2015 med en Danmarksturné, der af GAFFA høstede 5 stjerner, en udsolgt koncert i DR Koncertsalen og er nu aktuel i Toppen Af Poppen på TV-2.

Publikum kan til efteråret glæde sig til, at hun indtager scenen i et mindre og mere intimt set-up, når hun spiller de eksklusive akustiske koncerter.

SCT. PAULS KIRKE, AARHUS

TIR. 24. NOV. KL. 20:00

EKSTRA

ON. 25. NOV. KL. 17:00

UDSOLGT

ON. 25. NOV. KL. 17:00

UDSOLGT

CHRISTIANS KIRKE, KBH.

TO. 26. NOV. KL. 17:00

UDSOLGT

TO. 26. NOV. KL. 20:00

UDSOLGT

LØ. 28. NOV. KL. 17:00

UDSOLGT

LØ. 28. NOV. KL. 20:00

UDSOLGT

TIR. 15. DEC. KL. 20:00

EKSTRA

Akustisk koncert
250,-
inkl. gebyr

Gaffa
★★★★★

COPENHAGEN MUSIC

lidtmere.dk/
bramsen

SAMLIV: SEXOLOG HAR VALGT AT LEVE I ET ÅBENT FORHOLD. 6-7

ARBEJDSLIV: DIT JOB KAN GIVE BÅDE ANGST OG DEPRESSION. 8-9

TIRSDAG 15.09.2015

Motion & Livsstil

Fatbike giver fede fornemmelser

mit liv med

motion & livsstil

Hver dag kan du her på siden læse en blog. Vi har et nyt tema på bloggen hver dag. Du finder alle blogindlæggene på stiftenblog.dk, hvor du også kan kommentere indlæggene.

Nederst på siden citater fra to tidligere blogs.

STIFTENBLOG.DK

Du kan blogge med Mette Gammelby på stiftenblog.dk/gammelby

Velkalibreret balance

Motion og livsstil. Hver gang jeg skriver et af mine indlæg her til, stopper jeg op og tænker: »Hvordan dølen er jeg landet i lige det her til-læg?« En af mine venner udbroder: »Men det starter jo med Motion?«, da jeg fortalte ham, jeg skulle blogge her. Det er ikke fordi, jeg ikke forsøger, og viljen fejler principielt set heller ikke noget. Gang på gang er det bare som om, kalenderen og livets gang overhaler både mig og alt det, jeg har sat mig for. Hvor »alt« så måske så meget sagt...

Den sang lyder bekendt for rigtig rigtig mange, ved jeg. Men der er saft-susme også mange omkring mig, der pisker rundt og bare når det. Når halv- og hel-marathon, når La Marmotte, når Iron Mans og træner sig trekan-tede i overkroppen og får tonedede over-arme.

Suk. Og pyt. For lidt når jeg da, og jeg når nok endnu mere, den dag bør-nene bliver så store, at de ikke gider le-ge med mig mere.

EN BALANCERET livsstil er jeg til gengæld blevet ret god til de senere år. »Livs-velvære« (i modsætning til fx momentan massage-velvære) som i min bog er work/life-balance, som eksperterne kalder det. Hvilket vel ret beset er noget sludder at kalde det, for det er det samme som at sige, at ens ar-bejde ikke er en del af ens liv, og hvad

er det så?

Nå, men uanset, hvad vi kalder det, er balance mellem arbejdsliv og fritid guld. Det kan være svært at opnå, og så vidt jeg kan se, bliver det apropos ambitiøs motion ikke nemmere, hvis man både har høje idrætsmål og små eller mellemstore børn. Men til side med det – hvis folk kan få det hele til at hænge sammen, og alle har det rart med det, er det jo super fint.

TILBAGE TIL balancen, som i korte træk er noget med passende mængder af forskellige ting på varierende tids-punkter. Balance skal løbende tunes, for uden man opdager det, sniger der sig ind imellem forstyrrende knas ind.

Så balance i livet er selvsagt ikke en engangskalibrering – man er nødt til at være over den med småjusteringer hele tiden.

For mit vedkommende er menne-sker og perspektiv to basale ting i min balance. Kolleger på arbejdet, familie og venner i fritiden – er der styr på det, og får jeg nok af det, klarer jeg det meste. Perspektivering er vigtigt for ikke at ende med at pille navle, flyve i flint, være tudefjæs eller i det hele taget væ-re træls.

Og en dag får jeg også mast det der motion ind i ligningen, for jeg kan godt mærke, der er kontant belønning ved kassen for udlevering af bonus-velvære, når jeg endelig får gjort noget ved det. En dag...

METTE GAMMELBY, kommunikationsrådgiver

|| Perspektivering er vigtigt for ikke at ende med at pille navle, flyve i flint, være tudefjæs eller i det hele taget være træls.

|| Som frivillig er jeg også blevet en del af noget større i lokalsamfundet.

CHRISTINA FRUERGAARD,
motionskoordinator, Aarhus Kommune

|| Hvor ville det da være fint, hvis vi blev bare en lille smule bedre til at kigge indad.

KARINA BJØRN, kommunikationsrådgiver

AARHUS BY NIGHT

Fotograf Axel Schütt har i løbet af sommeren bevæget sig rundt i Aarhus i nattetimerne, hvor han har fanget nogle af byens markante bygninger i et anderledes lys, end det vi normalt ser, når solens stråler rammer dem.

Århus Stiftstidende bringer løbende de flotte billeder i avisen, men nu kan du købe billederne. Vi sætter seks motiver til salg; to af Dokk1, Isbjerg, Rådhuset, Navitas, Bestseller.

PRISER A4

A4 billede inkl. ramme	kr. 179,00
Ta´2 billeder inkl. ramme	kr. 299,00
A4 billede uden ramme	kr. 99,00
Ta´2 billeder uden. ramme	kr. 169,00

PRISER A3

A3 billede inkl. ramme	kr. 279,00
Ta´2 billeder inkl. ramme	kr. 499,00
A3 billede uden ramme	kr. 149,00
Ta´2 billeder uden. ramme	kr. 249,00

**DER ER KUN 100 STK.
AF HVERT BILLEDE TIL SALG
KUN KONTANT BETALING**

Århus
Stiftstidende

Billederne sælges
fra tirsdag den
18. august fra
Århus Stiftstidende
Receptionen
Banegårdspladsen 11

Det lave dæktryk, som man kører med på en Fatbike, giver bløde landinger på hoppene i skoven.

Brede smil på brede dæk

Fatbikes er det nye hit for MTB folket. Med de fede dæk kan du nemlig køre overalt.

MOUNTAINBIKE

Tekst og foto:
Flemming Krogh
flkr@stiften.dk

AARHUS: Med byens bredeste smil tager Thomas Dybdahl imod os.

Han ejer Cycling Freak i Højbjerg og har lovet at stille mountainbikes til rådighed til en prøvetur.

To af de såkaldte Fatbikes, som ligner mountainbikes men har dobbelt så brede dæk. Det giver cyklerne et helt særligt og nærmest lidt komisk udseende. Men det skal man ikke lade sig snyde af.

»Det er det sjoveste, jeg længe har prøvet. Jeg har ikke prøvet en Fatbike før, at jeg afprøvede den ene af dem. De er helt anderledes at køre på. Det føles som om man svæver af sted,« siger den veltrænede cykelhandler, som har erfaring fra såvel MTB som landevejscykling.

Anderledes og sjovt

Med mig har jeg Folke Nørgaard, kendt fra det århusianske SUP-miljø, og en erfaren kitesurfer og mountainbikerytter. Han er netop kommet hjem fra en mountaibiketour til Harzen, hvor han var hyret

Om 14 dage kommer der nye modeller af Fatbikes hos Cycling Freak i Højbjerg til priser fra 10.000 kroner til 30.000 kroner.

som MTB-ekspert af en efterskole.

»Jeg har et par træningskammerater, som har købt en Fatbike. De er helt vilde med det. Det er sjovt og helt anderledes at køre på. Det glæder jeg mig til at prøve,« siger Folke Nørgaard og spænder cykelhjelm og tager sine solbriller på.

Larm på den fede måde

Vi ruller langsomt hen ad cy-

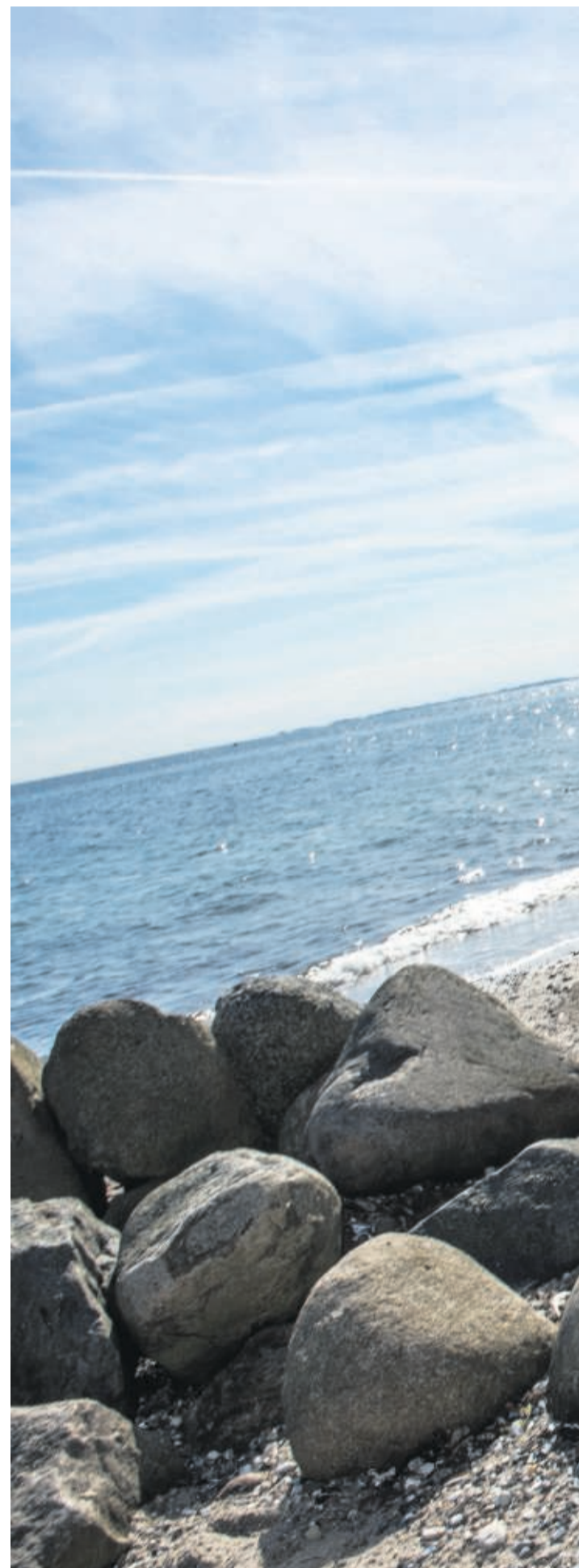
kelstien langs asfalten mod mountainbikesporet. Med omkring én bar tryk i dækkene. Det er langt under mit normale dæktryk, men Thomas Dybdahl og hans folk har overbevist os om, at det er passende. Fatbikes er noget helt nyt og ganske anderledes.

Det lave dæktryk får dækkene til at larme meget mere end normalt.

»Det lyder anderledes, når man kører på asfalt. Det lar-

mer på en fed måde,« lyder det fra Folke Nørgaard, som allerede har fået det store smil frem.

Fremme ved selve sporet begynder vi på en mindre opstigning. Det går ikke så stærkt, men selvom vi kører i noget løst grus, som normalt ville forårsage hjulspin, har vi et godt greb. Snart når vi frem til en nedkørsel. Folke Nørgaard, som er vant til at køre på hop, sætter farten op og får luft

under dækkene.

»Wow det var sjovt. Selvom man hverken har affjedring foran eller bagved lander man blødt,« lyder det fra den øvede rytter, som er vant til at køre med 'dobbelt suspension' (med affjedring såvel foran som bagved red.).

Surfer gennem skoven

Vi rammer endnu en opkørsel: Ymers Mave. Et af de nye spor i skoven, som er stejlt og har mange sving.

Flere steder giver trærodder på tværs af sporet ekstra udfordring. Men med de 'fede dæk' er det ikke noget problem. Man oplever et 'flow' med en fatbike, når man ram-

mer ujævnheder. På en ganske anden måde end man gør på en almindelig MTB.

Da vi har vænnet os til cyklerne, forsøger vi at køre en tur i selve skovbunden. Vi får følelsen af at surfe gennem skovbunden, hvor vi snildt forceer blød og fugtig skovbund og smågrene. Er man bidt af offpiste skiløb virker fatbikes som et oplagt alternativ.

Normalt holder vi os fra skovbunden. Det er ulovligt. Men da vi er på en testetur med cyklerne, vælger vi at køre et par hundrede meter i skovbunden tæt ved landevejen, hvor dyrene alligevel ikke holder til.

På en snæver skovsti ruller

Med en Fatbike kan du køre henover forhindringer på stranden. Det giver maksimal opmærksomhed, hvis man søger det.

Folke Nørgaard, øvet århusiansk 'mountainbiker', fik det store smil frem på en Fatbike.

vi ned til selve stranden. Her er stenet, men det er ingen forhindring for os. Vi får fornemmelsen af at svæve hen over det ujævne underlag. Folk på gåtursmil til os og kommenterer de underlige cykler. Selv en tur i vandkanten kan lade sig gøre.

Tilbage i baggården ved Cycling Freak tager Thomas Dybdahl imod os.

»Var det fedt? Jeg har lige modtaget en bestilling på en Fatbike - fra en fyr, som I snakke med i skoven.«

Vi sætter de to cykler fra os. En anelse modvilligt. Fristende at spare op til endnu et stykke voksenlegetøj.

I Jeg har et par træningskammerater, som har købt en Fatbike. De er helt vilde med det. Det er sjovt og helt anderledes at køre på. Det glæder jeg mig til at prøve.

FOLKE NØRGAARD

Sådan bliver alkoholikeren ædru

Et typisk behandlingsforløb byder både på rundbords-samtaler, grædende bekendelser, og lokummer der skal skures.

ALKOHOL

Af **Andreas Karker**

karker@bt.dk

KUR: Den populære TV-vært Jes Dorph-Petersen har oplyst, at han har alkoholproblemer, og at han skal i behandling.

»Jeg har i perioder haft et for stort alkoholforbrug. Af hensyn til min familie, mit job og mig selv er det derfor nu nødvendigt, at jeg tager en pause og tager imod behandling for at blive helt rask. Jeg er selvfølgelig ked af timingen, for jeg var rigtig glad for at være kommet godt i gang på 'Go' aften Danmark', men lige nu gælder det om at blive fit for fight,« skrev han for nylig i en pressemeddelelse.

Hvilken »behandling«, der er tale om, vides ikke. Men den mest benyttede alkoholbehandling i Danmark er en såkaldt Minnesota-kur. Det foregår typisk på to måder: Enten som et dagtilbud over

seks uger, hvor man fortsat kan bo hjemme – det sker for eksempel på Frederiksbergcenteret på Frederiksberg. Eller i døgnbehandling, hvor man er interneret i fire-seks uger – som for eksempel på Tjele, der har seks forskellige behandlingscentre rundt om i landet.

Begge behandlinger begynder med en samtale, hvor patienten og personalet afstemmer deres forventninger til opholdet.

»Nogle kommer jo hertil med en idé om, at de skal lære kun at drikke fire-fem genstande om dagen i stedet for tyve. Så siger vi, at det kan vi ikke rigtigt hjælpe med,« siger Frederiksberg-centerets direktør Morten Dalsgaard.

Behandlingscentrene arbejder henimod at patienten skal lære at blive fuldstændig afholdende – altså ikke drikke alkohol overhovedet. Det sker mest i gruppearbejde med andre patienter under vejled-

ning af en alkohol-terapeut, som typisk selv er ædru alkoholiker, der efterfølgende har taget en terapeut-uddannelse. Her kan man blive bedt om at fortælle i detaljer om sine drukturer for de andre patienter, og det er ikke ualmindeligt, at folk bryder grædende sammen.

Ikke et luksusophold

Der er også foredrag med læger og psykologer. En behandling i dagtilbud koster ca. 30.000 kr., mens en internatbehandling koster ca. 100.000 kr. Selv om det er dyrt, føles det ikke som et luksusophold for patienterne. Hvis man er i internatbehandling, skal man typisk dele værelse med en anden patient, og man skal hjælpe med rengøring og opvask. Det kan virke ydmygende at skure lokummer, men det sker altså sammen for, at man ikke skal isolere sig. Men bliver også opfordret til at gå til møder i AA, Anonyme

Alkoholikere, på egen hånd.

»Det, de lærer hos os, skal de jo hjem og implementere derhjemme. Vi kører et seks ugers forløb, hvor man er her fem timer hver dag, og man skal møde op, og man må ikke være påvirket. Hvis folk møder berusede op de første uger, vil vi nok sige, at så begynder vi forfra. Men sker det senere og gentagne gange, må vi nok erkende, at patienten simpelthen ikke har forstået, hvad det handler om. De fleste af dem, der har et alkoholproblem, er jo vant til at passe et arbejde og kører hjem på Helsingør-motorvejen hver aften, og så er det måske ikke nødvendigt med døgnbehandling. Cirka to tredjedele er stadig ædru efter et år.«

Er man så helbredt efter sådan et ophold?

»Vores opgave er at give folk nogle værktøjer, de kan tage med hjem, og så skal de selv arbejde videre med det resten af deres dage. Du kan jo heller

ikke slippe af med sukkersyge, men du kan leve okay med den, hvis du overholder nogle bestemte kostråd. Ognår man har været ædru et stykke tid, så begynder den der tanke om, hvorvidt man kan begynde at drikke igen, simpelthen at blive uinteressant.«

Har kendte mennesker et særligt problem, når de kommer i behandling?

»Nej, de bliver behandlet som alle andre i vores system, og der er jo heller ikke forskel på det problem, de har. Det er også min oplevelse, at det er lige præcis det, de gerne vil – at blive behandlet som alle andre. Nogle gange har kendtheden også været med til at fastholde dem i alkoholproblemet.«

Det kan hjælpe andre

»Når sådan en som Jes Dorph står frem og erkender, at han har et alkoholproblem, kan det hjælpe andre. Han er jo en, som gud og hvermand

kender og har tillid til, og det kan få nogle til at erkende, at de selv har det samme problem. For det er der rigtig mange, der har. Mange forbinder alkoholikere med en spritter på en bænk, men det er et fåtal af alkoholikerne, der er sådan.«

»95 pct. af alkoholikerne har gode job og børn og ægtefæller lige som de fleste andre. Det rammer i flæng høj og lav og helt uafhængigt af hudfarve og indkomst. Sundhedsstyrelsen mener, at hver femte voksen drikker for meget, hver tiende drikker så meget, at det er et problem for ham/hende og familien, og hver tyvende har et behandlingskrævende problem, der kan ende med at slå personen ihjel. Og alle de sygdomme, alkoholen medfører, koster jo kassen for samfundet, så der er mange penge at spare, hvis flere alkoholikere bliver ædru,« siger Morten Dalsgaard.

»Det sværeste er at gå ind ad døren«

ALKOHOL

Af **Maria Albøg Jespersen**

mjes@bt.dk

SELVINDSIGT: Når TV-vært Jes Dorph-Petersen skal i behandling for sit alkoholmisbrug, bliver det ikke selve behandlingen, der bliver det sværeste.

Det bliver derimod at gå ind ad døren til behandlingsstedet og indse, at han har et problem, fortæller stylist Bibbi Bergholdt, der selv har været i behandling for et alkoholmisbrug.

I offentligheden er hun bedst kendt som kvinden, der stod bag Folketingets første frisør- og stylistsalon, og i 2011 udgav hun bogen »Bibbi Bergholdt – Bag facaden«, hvor hun fortalte om sit mangeårige alkoholmisbrug, der strakte sig over otte år indtil slutningen af 1980'erne.

Bibbi Bergholdt husker selv, at det var svært at blive konfronteret med, hvad alkoholen egentlig havde ødelagt – både for hende selv, men også for andre.

»Det var svært for mig at se, hvad alkohol havde ødelagt. Alkoholismens konsekvenser var så voldsomme for mig at se på, for eksempel i forhold til mine børn. Jeg fik øje på det filter af alkohol, der havde lukket en masse virkelighed ude, og det gjorde ondt. Det var voldsomt smertefuldt,« siger Bibbi Bergholdt, der roser Jes

»Jeg husker, at jeg kom til at lakere mine negle i et øjeblik kedsomhed, men den blev taget fra mig, for jeg måtte ikke lakere negle. Det var fordi, det blev opfattet som en flugt, og derfor var al kommunikation uden for det her behandlingssted fuldstændig udelukket,« fortæller 70-årige Bibbi Bergholdt om tiden i 1990, da hun var i behandling for et for stort alkoholforbrug. Foto: Nils Meilvang/Scanpix

Dorph-Petersen for hans mod til at stå frem.

Samtidig råder hun den erfarne tv-vært til at leve sit liv én dag ad gangen og efterlade den »bagage«, som han har

medbragt indtil nu.

Bibbi Bergholdt kender ikke Jes Dorph personligt, men hun har fulgt ham fra sidelinjen, siden han i 2013 udgav bogen »Historier fra den anden

side«, hvor han ærligt fortalte, at han havde kæmpet mod depression, angst og et snigende alkoholmisbrug.

Den tidligere stylist kan nemlig genkende noget af sig

selv i Jes Dorph-Petersen, hvis liv har været præget af mange forandringer siden 2011, hvor han stoppede som studie-vært på TV2. Til BT fortæller Bibbi Bergholdt, at hendes liv

på samme måde var præget af flere forandringer, inden hun i 1990 besluttede sig for at komme i behandling.

Jeg skulle lige ...

»Det sværeste for mig var at beslutte mig for at stoppe (med at drikke, red.). Jeg skulle lige til San Francisco først, jeg skulle lige gifte mig, og jeg skulle lige åbne en ny forretning, fordi så blev jeg nok så lykkelig. Og det er jo alle de ting, jeg kan se, at Jes Dorph har været igennem og er igennem,« vurderer hun.

For Bibbi Bergholdt selv blev løsningen et seks-ugers ophold på et behandlingshjem, hvor hun var igennem Minnesota-kuren. Det er en ikke-medicinsk behandlingsform, der blandt andet indebærer individuel rådgivning og gruppe-terapi.

Entertaineren Jacob Haugaard, der selv har været i alkoholens kløer, mener, at den største udfordring for Jes Dorph er, at han nu skal stå over for familie og venner som ædru:

»Man bliver dømt til virkeligheden, og det er svært at få et almindeligt liv. Problemet ved at beruse dig er, at man bliver unaturligt lykkelig. Så lykkelig kan man slet ikke blive af det virkelige liv. Og den lykkefølelse kan man godt huske, når man bliver ædru, og det er problemet. Man rykker sig fra et sted, der er 'normalt' til et andet sted – til et nyt 'normalt'.«

Man ved jo ikke, om ens partner løber skrigende væk, hvis man lægger svesken på disken. Og det er da ikke alle, der kan være med på et åbent forhold, men jeg tror på, det er vigtigt at tage snakken alligevel – også selv om man er to meget monogame mennesker, for det er gråzonerne, der giver smerte i forholdet.

Sara Skaarup har skrevet en bog om sit og andres åbne forhold. Det vil sige, at hun har en mand, som hun elsker, og som er far til hendes børn, men hun har også kærestere ved siden af. Foto: Martin Sylvest Andersen/Scanpix

Er sex noget, man kun deler med én?

Forestillingen om den eneste ene byder op til tosomhed. Til kun at have sex med den, man elsker. Men der er et alternativ til tosomheden, mener sexolog.

SEX

Af Jens Meiniche Mouvielle
jmmo@bt.dk

PARFORHOLD: Sidst, jeg var sammen med en anden end min kæreste, kom jeg hjem og var ét stort smil. Men ikke nok med det, så var min lyst til min kæreste enorm, og da vi efterfølgende havde sex, følte jeg mig tættere på ham end nogensinde før.

Sådan skriver en kvinde i et debatindlæg i Berlingske om sit forhold til sin kæreste. Og hun er ikke alene.

Sexolog Sara Skaarup lever selv i et åbent forhold, hvor sex ikke er noget, som man kun deler med hinanden.

Selv om samfundet har lært hende om den romantiske forestilling ved tosomheden gennem eventyr og film, så ved hun, at det ikke er noget, der virker for hende – eller for hendes mand for den sags

skyld. I hvert fald ikke i længden.

»Når man er forelsket, så har man næsten altid et naturligt tunnelsyn på hinanden. Livet virker pludselig let, og man vil gerne bevare den følelse i mange år. Men realiteten viser, at det er rigtig svært. Når man har haft 10-20 års samliv, så begynder de fleste mennesker godt at kunne forstå, at der er en form for udlængsel eller en trang til at prøve andre ting også,« siger Sara Skaarup og tilføjer, at der er utroskab i hvert andet forhold.

Mindre farligt end løgn

»Man skal kigge på sin historie og så sige: 'Ja, okay, jeg har været tre af mine gamle kærestere utro, så mon ikke jeg får lyst til andre på et tidspunkt?«,« siger Sara Skaarup.

Det gik op for hende, at de normer, hun havde for kærlighed og seksualitet, ikke var

hendes egne. At det var nogle, hun havde adopteret, og at de ikke passede til hende. Hun kom frem til, at når det kom til stykket, er sex nok mindre farligt end løgn.

»Derfor lavede vi en model, hvor dét at være ærlig er vigtigere end aftalen om, at man aldrig må være sammen med andre end hinanden. For mig er utroskab løgn – ikke, hvis min mand har sex med andre. Det er ikke noget, han gør mod mig, det er noget, som han gør for sig selv.«

Det er svært at blive sammen. Svært at være »os to mod verden«. Det viser tal fra Danmarks Statistik med al tydelighed. Faktisk har det aldrig været sværere at blive sammen. Ikke engang halvdelen lykkes med det og må skilles. Det skyldes ifølge parterapeut Peter Kongshaug, at vi opdrages til at være lyststyrede gennem det tidlige institutionsliv.

»Man sætter i højere grad sig selv i første række, og man er dårlig til at se målet med sine handlinger, og det lider parforholdet under. Kender man ikke målet med sit parforhold, hvorfor man kommer hjem til skrigende unger og vasketøj, så er der ikke nogen, der kan hamle op med en villig mand eller kvinde med en flaske champagne. Der er ingen forpligtelse i det. Seximpulsen tager over, for den er biologisk funderet i os,« siger Peter Kongshaug, der ikke mener, at det åbne forhold vil kunne vende kurven for det stigende antal skilsmisser.

Dertil har han set for meget smerte i sit terapilokale i forbindelse med sex uden for parforholdet.

Svært på den lange bane

»Der er ikke mange parforhold, som jeg kender til, der overlever, at man har sex med andre end hinanden. Det

kan godt fungere et stykke tid, men jeg har kun set få tilfælde, hvor det lykkes på den lange bane. Hvad jeg til gengæld har set, er gråd og smerte i forbindelse med den utryghed, det giver, når ens partner er sammen med andre.«

Sara Skaarup tog snakken om det åbne forhold op for ti år siden.

Hun var på et kursus, hvor hun mødte nogen, der levede sådan, og mærkede straks, at det var en snak, som de skulle have derhjemme. Ellers var hun bange for, at hun ville begynde at gå bag om ryggen på sin mand med andre. Men samtalen om bruddet med tosomheden er ikke let.

»Man ved jo ikke, om ens partner løber skrigende væk, hvis man lægger svesken på disken. Og det er da ikke alle, der kan være med på et åbent forhold, men jeg tror på, det er vigtigt at tage snakken alligevel – også selv om man er

to meget monogame mennesker, for det er gråzonerne, der giver smerte i forholdet,« siger Sara Skaarup.

Samtalen om tosomheden – om mål og mening – er helt afgørende for parforholdets fremtid, mener Peter Kongshaug. Men han mener også, at det for de fleste er vigtigt, at man kun har hinanden:

»At man ikke er den vigtigste hele tiden, er for mange mennesker afgørende problematisk. Mange vil hellere være alene end ikke at være den eneste.«

Gråzoner skal udjævnes

Peter Kongshaug mener, som Sara Skaarup, også, at gråzonerne skal udjævnes, for at parforholdet kan overleve.

»Mange skilsmisser skyldes, at det er svært for par at få indledt den samtale om, hvor svært det er at være bundet af en tosomhed,« siger Peter Kongshaug.

Jobbet udløser angst og depression

Engang blev vi slidt ned fysisk. I dag slår vi os mentalt i et stadig mere hektisk arbejdsmarked, der gør mange angste og deprimerede

JOBKAOS

Af Maria Albøg Jespersen
mjjes@bt.dk

Der var engang, hvor livet på arbejdsmarkedet var hårdt for fysikken. Dengang var det største problem, at vi var fysisk nedslidte og fik ondt i ryggen længe før pensionsalderen. Til gengæld var der ro og faste rammer, og et 25 års jubilæum var helt almindeligt.

I dag er det hårde fysiske arbejde for mange skiftet ud med pulserende kontorlandskaber, et job bag en computerskærm og en forventning om, at du for karrierens skyld, skifter job hvert ottende år.

Et arbejdsmiljø, som mange danskere har det svært med, påpeger Anne Lindhardt, der er psykiater, overlæge og centerchef på Psykiatrisk Center Bispebjerg samt formand for Psykiatrifonden:

»Det, der handler om ro og stabilitet er næsten blevet til et fy-ord i arbejdslivet, men også i skolelivet. Ro og eftertænksomhed er ikke populært, til forskel fra ord som forandring og hurtighed. Og det er der mange sind, der har det svært med,« siger hun.

Sundhedsstyrelsen har netop offentliggjort en omfattende kortlægning over de sygdomme, der belaster danskerne mest. En af rapportens mest slående konklusioner er, at det står slemt til med danskernes mentale sundhed. Hvert år bliver yderligere 27.500 danskere føjet til statistikken over dem, der er ramt af angst og depression. Næsten en kvart million mennesker er ramt af de to sygdomme.

Dertil kommer, at sygdommene hvert år er årsag til over 17 procent af alle nytillkendte førtidspensioner. Det gør psykiske lidelser, som f.eks. depression, angst og skizofreni til de sygdomme, der oftest sender danskerne ud af arbejdsmarkedet med store samfundsøkonomiske tab til følge.

Mangel på anerkendelse

Poul Videbech, der er overlæge og professor i psykiatri på Aarhus Universitet, skønner, at omkring halvdelen af alle tilfælde af angst og depression bunder i stress.

Selvom det er vigtigt at undgå stress, kan det ikke desto mindre være svært at undgå, mener han. Han peger f.eks. på, at mange danskere har krævende job.

Tidligere har dansk forskning vist, at folk, der føler sig mobbet på arbejdspladsen, har større risiko for at udvikle en depression. Professor Reiner Rugulies, der stod bag undersøgelsen, forsker til daglig i arbejdsmiljøets indflydelse på helbredet på Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø.

Han peger også på, at misforholdet mellem høj anstrengelse og lav belønning kan øge ens risiko for at få ondt i sindet.

»Hvis man føler, at man gør en rigtig stor indsats på sit arbejde, men at betalingen er dårlig, og at der ikke er nogen mulighed for jobsikring eller for at blive forfremmet, så ser det ud til, at det forøger risikoen for at udvikle en depression,« siger han.

Formand for Dansk Psykolog Forening Eva Secher Mathiasen peger på, at mange danskere lever med en følelse af utilstrækkelighed. F.eks. at man føler sig dårligere til sit job end sine kolleger.

»Det er en generel problemstilling om ikke at slå til, og som efter min vurdering er affødt af den retorik, politikerne bruger om, at vi skal være konkurrencestatens fodsoldater helt fra barnsben,« siger hun.

Ligger i generne

Alligevel er sandsynligheden for at udvikle en psykisk lidelse også forbundet med genetik eller personlighed, fremhæver psykiater Anne Lindhardt.

»Der ligger noget i vores personlighed, i vores genetik og i vores sind, som får os til at reagere på en bestemt måde, hvis vi bliver pressede. Nogle får halsbetændelse, mens andre bliver deprimerede,« siger hun.

Hvert år koster angst og depression samfundet knap 12 mia. kr. som følge af fravær fra arbejdsmarkedet.

ONDT I SINDET

En ny rapport fra Sundhedsstyrelsen viste forleden, at danskerne har ondt i sindet. Her giver eksperterne deres bud på årsagen, ligesom en stor guide viser, hvad du kan gøre, hvis først du er ramt.

DEPRESSION I TAL

91.000

danskere, herunder et kvindeligt flertal, lever med en depression.

10.500

danskere bliver hvert år ramt af en depression.

3,1 mia. kr.

koster depression samfundet årligt som følge af fravær fra arbejdsmarkedet.

750

førtidspensioner årligt er forårsaget af depression.

1,7 mio.

sygemeldinger årligt er forårsaget af depression.

Depression er den fjerdehyppigste årsag til, at danskerne henvender sig på de psykiatriske skadestuer.

Depression rammer oftere folk, der befinder sig i slutningen af arbejdslivet.

ANGST I TAL

135.000

danskere, herunder et kvindeligt flertal, lever med angst.

17.000

danskere bliver hvert år ramt af angst.

8,6 mia. kr.

koster angst samfundet årligt som følge af fravær fra arbejdsmarkedet.

2.000

førtidspensioner årligt er forårsaget af angst.

1,9 mio.

sygemeldinger årligt er forårsaget af angst.

Angst er den næsthøypigste årsag til, at danskerne henvender sig på de psykiatriske skadestuer.

Ro og eftertænksomhed er ikke populært, til forskel fra ord som forandring og hurtighed. Og det er der mange sind, der har det svært med.

ANNE LINDHARDT,
formand for Psykiatrifonden

Tekst: Maria Albøg Jespersen Foto: Iris
BT GRAFIK: Öberg

Kilder: Psykiatrifonden, Depressionsforeningen, Sundhedsstyrelsen, professor Poul Videbech, psykiater Anne Lindhardt m.fl.

SYMPTOMER

5 TEGN PÅ, AT DU ER VED AT UDVIKLE EN DEPRESSION:

- Dårlig nattesøvn
- Modløshed
- Mangel på appetit
- Vægttab
- Koncentrationsbesvær

5 TEGN PÅ, AT DU ER VED AT UDVIKLE ANGST:

- Øget hjertebanken
- Andedrætsbesvær
- Rysten
- Svimmelhed
- Dårlig mave

HVORNÅR ER SIGNALERNE RIGTIGT ALVORLIGE?

- ! Hvis symptomerne bliver ved uden grund, og at det ikke bedres.
- ! Især hvis det begynder at gå ud over dit liv, og hvis der er nogle ting, som du ikke gør, fordi du ikke tør, eller fordi du er så trist, at du ikke kommer på arbejde eller får købt ind.
- ! Hvis du ikke får fuldført dine almindelige daglige opgaver, og det har varet i lang tid.

10 VEJE TIL MENTAL SUNDHED

1 Søvn: Prioriter din søvn, og sørg for at afsætte tilstrækkelig tid til sin søvn, dvs. syv-timer hver nat. Søvn styrker nemlig både din krop og din psyke, bl.a. fordi mængden af stresshormoner falder under dyb søvn. Begræns også brugen af din mobil og tablet, inden du skal sove, dæmp belysningen inden sengetid, og drik ikke kaffe efter kl. 18.

2 Kost: En sund og varieret kost giver mere overskud og sikrer, at du har det godt, f.eks. ved at du får de vitaminer og mineraler, du har brug for. Især det sunde fedt fra fede fisk, som laks og makrel, og fiskeolier har vist sig at have en forebyggende effekt på depression. Derudover er stoffet tryptofan, som f.eks. findes i banan, kiwi, abrikos, valnødder og solsikkefrø, godt brændstof til hjernen.

3 Motion: Bevæg dig - og du behøver dog ikke løbe et maraton. Prøv f.eks. en rask gåtur, havearbejde eller en tur i svømmehallen.

4 Mindre alkohol: Alkohol og andre former for rusmidler kan trigge og forværre depressive tanker eller få en ny depression til at blusse op. Derfor bør du holde dig fra spiritus og øl, indtil du er rask.

5 Slap af: Stress er årsag til omkring halvdelen af alle psykiske lidelser. Vær tolerant over for de ting, du ikke magter, og glæd dig over de ting, du rent faktisk får gjort. Husk at sige 'nej' en gang imellem for at give dig selv mere ro i hverdagen. Undgå at stille umulige krav til dig selv, og øv dig i at sige 'pyt', hvis noget glipper.

6 Vær social: Sørg for at leve et liv med gode venner og mange rare oplevelser. Når du engagerer dig i meningsfulde aktiviteter med gode venner eller familie, kan det være med til at distrahere dig fra negative og triste tanker.

7 Afled dine tanker: Oplever du ofte, at du sidder fast i dine bekymringer, og at dine negative tanker kører i ring, så kan det hjælpe at aflede dig selv. Skemalæg dine bekymringer til et fast tidspunkt dagligt, hvor du bekymrer dig fokuseret i f.eks. 30 minutter. På den måde kan du arbejde på at undgå, at dine bekymringer spreder sig ud over hele dagen.

8 Lys: Sørg for at få så meget dagslys som muligt. Solens stråler er nemlig med til at øge produktionen af de vigtige signalstoffer i kroppen, som har indflydelse på ens sindsstemning. Lysbehandling i form af en lysterapilampe kan også være et godt supplement.

9 Sluk smøgen: Er du ryger, eller har du røget, har du en større risiko for at udvikle en depression, har tidligere forskning vist.

10 Reager hurtigt: Det er vigtigt, at angst og depression bliver fanget i opløbet. Jo længere tid, man er væk fra sit arbejde, desto mindre er chancen for at komme tilbage til arbejdsmarkedet igen.

PLUS

Få inspiration til et sundere liv med guides på BT PLUS

På BT PLUS finder du en lang række guider om sundhed, sygdom, kost og motion. Læs mere på bt.dk/plus

HAR DU NOGET PÅ PLAKATEN?

... som du gerne vil have om-talt i vores kalender? Send en mail til:

KALENDER@STIFTEN.DK

I DAG
15.09

AKUTHJÆLP

Lægevagten

- 70 11 31 31

Mandag-fredag 16-08

Lør.-søn. hele døgnet

Tandlægevagten

- 40 51 51 62

Telefontid:

Fredag 18-19

Lør.-søn. 10-11 og 12-13

Socialvagten Aarhus

- 87 13 37 55

Alle dage 16-24

Psykiatrisk rådgivningstelefon

- 78 47 04 70

Alle dage, hele døgnet

Vagtapotek

- 86 12 00 22

Alle dage uden for normal åbningstid

Giftlinjen

- 82 12 12 12

Alle dage, hele døgnet

Akut krise

- 70 10 16 10

Udtrykningsteam, Aarhus

Alle dage 16-07

Offerrådgivningen

- 23 68 60 56

Alle dage, hele døgnet

Gallo
Kriserådgivning

- Hans Hartvig
Seedorffs Stræde
18 E, Aarhus C

Gratis økonomisk rådgivning
Mandag kl. 14-16

MUSIK

Kl. 17,
fyraftenskoncert v.
organist Per Skriver

Skt. Markus Kirke, Skt. Markus
kirkeplads 1, Aarhus C. Gratis.

Kl. 19, Jimi Hendrix
Experimentet

HeadQuarters, Valdemarsgade
1, Aarhus C. Pris: 80/50 kr.

Kl. 19.30, sangsoiré

Kammermusiksalen,
Musikhuset, Thomas Jensens
Allé, Aarhus C. Gratis.

Kl. 20, Souad Massi

Rytmsk Sal, Musikhuset,
Thomas Jensens Allé,
Aarhus C. Pris: 240 kr.

Kl. 20, heavy metal-
temaafn med
Sanctuary Aarhus

Fairbar, Nørre Allé
66, Aarhus C.

I MORGEN

Kl. 17, orgelkoncert
med Kristian Krogsø

Symfonisk Sal, Musikhuset,
Thomas Jensens Allé,
Aarhus C. Gratis.

Kl. 19, duokoncert

Kammermusiksalen,

Musikhuset, Thomas Jensens
Allé, Aarhus C. Gratis.

Kl. 20, The Janoskians

Voxhall, Vester Allé 15,
Aarhus C. Pris: 180 kr.

Kl. 20, In Mente

Fairbar, Nørre Allé
66, Aarhus C.

Kl. 21, Lady V & The
Victory + niXale

Fatter Eskil, Skolegade
25, Aarhus C.

BYEN RUNDT

Kl. 10, skovtur
om svampenes
forunderlige verden

Ømereden, Ømeredevej
55, Højbjerg.

Kl. 10, tur m.
Aarhus Fodslaw

Fra SuperBrugsen,
Hørretvej 12, Mårslet,
v. OK-tanken. Gratis.

Kl. 10-11, vil du se min
frimærkesamling?

Gellerup Bibliotek,
Gudrunsvvej 78, Brabrand.

Kl. 10-11.30, tablet-
kursus for seniorer

Risskov Bibliotek, Fortebakken
1, Risskov. Gratis, tilmelding.

Kl. 11-14, hvad er
min frimærkesamling
værd?

Gellerup Bibliotek,
Gudrunsvvej 78, Brabrand.

Kl. 14-16, Bodil Skjøtt
om Israelmisionen

Citykirkens Seniorklub,
Viborgvej 173, Aarhus V.

Kl. 19, debatmøde
om letbanen

Viby Bibliotek, Skanderborgvej
170, Viby J.

Kl. 19.30,
sangarrangement m.
domkantor Carsten
Seyer-Hansen og
sognepræst Sabine
Bech-Hansen

Skt. Clemens Gård,
Kannikegade 12, 3., Aarhus C.

I MORGEN

Kl. 16.30-18.15,
klassisk lytteklub
- Sonningpris-
modtageren
Thomas Adès

Dokk1, Hack Kampmanns
Plads 2, Aarhus C.
Gratis, tilmelding.

Kl. 17-18, Søg ...
og du skal finde

Odder Bibliotek,
Mejerivej 14, Odder.

Kl. 17-20, åben snak
om selvmords-
forebyggelse

KlosterCafeen, Klostergade
37, Aarhus C. Gratis.

Kl. 19-21, ind i en
bog: »Afrunden
af Kim Leine«

Højbjerg Bibliotek, Oddervej
74, Højbjerg. Gratis, tilmelding.

FOREDRAG

Kl. 15-16.30,
arkivleder Kurt
Boch Andersen om

»Viby - fra hedensk
kultplads til forstad«

Viby Gymnasium,
Søndervangs Alle
45, Viby. Gratis.

Kl. 18, »Backpacker
Adventure -
grupperejser
for unge«

Jysk Rejsebureau, Skt.
Olufs Gade 2-4, Aarhus
C. Gratis, tilmelding.

Kl. 19.30, »Kan man
se, jeg har grædt«
v. Pernille Rahbek

Turbinehallen, Kalkværksvej
12, Aarhus C. Entré.

Kl. 19.30, læge
Kristoffer Vogler om
Læger uden Grænser

Fairbar, Nørre Allé
66, Aarhus C.

I MORGEN

Kl. 19, sognepræst
Bruno Rasmussen om
H.C. Andersen og Gud

Helligåndskirken,
Torpevænget 1, Aarhus V.

Kl. 19.30, »Det
sakrale rum«,
3:3, v. cand.mag.
Astrid Steffensen

Antroposofisk Kulturhus,
Rosenvangs Alle 251 A,
Højbjerg. Pris: 85/65 kr.

BØRN - UNGE

Kl. 9-10.30,
tirsdagshistorie
på vietnamesisk

Højtlæsning for de mindste.

Tilst Bibliotek, Tilst
Skolevej 13 A, Tilst.

Kl. 10-11, vil du se min
frimærkesamling?

Gellerup Bibliotek,
Gudrunsvvej 78, Brabrand.

Kl. 11-14, hvad er
min frimærkesamling
værd?

Gellerup Bibliotek,
Gudrunsvvej 78, Brabrand.

Kl. 16-17, kreativ
med skrald

Dokk1, Hack Kampmanns
Plads 2, Aarhus C. Gratis.

I MORGEN

Kl. 9.30-10,
højtælning

For 1½-6-årige.

Gellerup Bibliotek, Gudrunsvvej
78, Brabrand. Gratis.

Kl. 10-10.45, »Åh
Abe«-koncert
med Mek Pek

For børn fra ca. 3 år
og deres voksne.

Viby Bibliotek, Skanderborgvej
170, Viby J. Tilmelding.

Kl. 16-17, kreativ
med skrald

Dokk1, Hack Kampmanns
Plads 2, Aarhus C. Gratis.

UDSTILLINGER

MUSEER

ANTIKMUSEET

Aarhus Universitet, Victor
Albecks Vej 3, Aarhus C.

Antikke afstøbninger
og genstande.

AROS

Aros Allé 2, Aarhus C.

»E.B. Itso - Building Stories«,
til 20. september.

»Out of The Darkness«,
til 31. december.

»Fra Abildgaard til Kirkeby«,
til 30. december.

»Claus Carstensen /
What's Left (Is Republican
Paint)«, til 18. oktober.

BESÆTTELSE-
MUSEET

Mathilde Fibigers
Have 2, Aarhus C.

»Sagen Grethe Bartram«,

»I Gestapos klør - en
særudstilling om Gestapo
i Aarhus 1943-45«.

»Aarhus befriet«.

DEN GAMLE BY

Viborgvej 2, Aarhus C.

»Hønsestriik og hotpants
- tøj og stil i 70'erne«,
til 30. december.

»Andres plakater - fra Arnolds
vægge«, til 20. september.

GLASMUSEET

Strandvejen 8, Ebeltøft.
»DG15 - moderne dansk
glas igennem 40 år«,
til 27. september.

GL. ESTRUP

Randersvej 2-4, Auning.

»Herrerens Herregård«,
til 23. december.

»Gentænte Gobeliner«,
til 30. september.

»Kvindernes herregård«,
til 18. oktober.

KUNSTHAL AARHUS

J.M. Mørks Gade 13, Aarhus C.

»DUMP! Multispecies
Making and Unmaking«,
til 20. september.

»Collective Making 2015-
2016«, til 31. december 2016.

KVINDEMUSEET
I DANMARK

Domkirkepladsen 5, Aarhus C.

»På lige fod - om
kvindkamp og satire«,
til 10. oktober.

»Kønsbarometeret - opdag dit
sande køn«, til 1. november.

»Fred«, til 30. december.

»Unge kvinders stemmer
- Demokrati 1915 - 2015 -
2115«, til 30. december.

MOESGAARD
MUSEUM

Moegårdens Allé 15, Højbjerg.

»Den første kejser -
Kinas terrakottahær«,
til 30. september.

MUSEUM OVARTACI

Aarhus Universitetshospital
Risskov, Skovagervej 2, Risskov.

»Ensomhed, lidelse og
længsel«, Øssur Johannesen,
til 29. december.

NATURHISTORISK
MUSEUM

Wilhelm Meyers Allé 210,
Universitetsparken, Aarhus C.

»Den globale Baghave«.

»Danske slanger«.

SPEJDERMUSEET
AARHUS

KP's gaard, Vestergade
3, 1. sal, Aarhus C.

Fast udstilling af det lokale
spejderliv, lørdage kl. 10-13.

STENO MUSEET

FILMOMTALER

ESKIMO DIVA

★★★★★

»Man kan ikke andet end at beundre
Nuka Bisgaard for hans integritet og vilje
til at stå ved og frem med det, han er.
Det grønlandske samfund vi møder i
'Eskimo Diva', kan synes ubærligt råt -
ikke kun for en enlig dragqueen, men i
det hele taget« - Louise Kidde Sauntved

SOMMEREN MED SANGAILÉ

★★★★★

»De to piger forelsker sig - og langsomt,
til tider modvilligt, lærer Sangailé, at
livet er til for at leve med alle sanser.
'Sommeren med Sangailé' er legende
sensuel som et gammelt fransk
postkort« - Louise Kidde Sauntved

X+Y

★★★★★

»Heldigvis er 'X+Y' ikke så kørt op, når
det gælder matematikkonkurrencen,
som en amerikansk film ville være. I
stedet for udvider den sig væk fra en
historie om specielle evner i retning af
en historie om, hvordan en ung mand
med udfordringer kommer til at forstå
sådan noget som humor og kærlighed
en smule bedre« - Jacob Wendt Jensen

TRAINWRECK

★★★★★

»Selvfølgelig er det nyt og frisk, at
en amerikansk komedie indledes
med en scene, hvor heltinden - og
ikke heltens - sikrer sig, at hun får, hvad
hun vil have i sengen for dernæst at
falde i søvn, mens mandens behov
bliver glemt« - Jacob Wendt Jensen

THE MAZE RUNNER
- INFERNOET

★★★★★

»Især en jagt i en forladt storby af
knækkede skyskrabere er neglebiddende
spænding. I det hele taget er spændingen
gennemgående, så fans af den første
film vil med garanti finde glæde i
endnu en omgang med Thomas og
vennerne« - Jacob Wendt Jensen

KRIGEN

★★★★★

»Nu er 'Krigen' her så, med titlen
selvsikkert skrevet i bestemt ental, og
så viser det sig, at dens gennemførte
realisme både er dens styrke og
svaghed« - Kristian Lindberg

NO ESCAPE

★★★★

»Hele affæren bliver til tider en smule
monoton, men som solid B-film på
en hverdagsaften kan 'No Escape' godt
gøre sig« - Jacob Wendt Jensen

WE ARE YOUR FRIENDS

★★★★★

»Skuespillet er hele vejen rundt
naturligt, instruktøren filmer
Hollywood-omgivelserne kompetent,
og den elektroniske musik lyder
godt. Der foregår kort sagt et lille
topmøde på alle kunstneriske
fronter« - Jacob Wendt Jensen

RICKI AND THE FLASH

★★★★

»Det hele bliver holdt på overfladen,
og ethvert anstrøg af tung alvor
bliver fluks strøet over med harmløst
komediesukker. At udviklingen i
forholdet mellem Ricki og hendes børn

er mildest talt utroværdigt, gør det
ikke bedre« - Louise Kidde Sauntved

TAVSHEDENS LABYRINT

★★★★★

»I Tyskland i 1958 er ingen alvorligt
interesseret i at få stillet flere for
retten end de få krigsforbrydere, der
allerede var blevet dømt i Nürnberg-
processen. En ung anklager tager
imidlertid affære og begynder at træve
det, der skete i koncentrationslejren i
Auschwitz, op« - Jacob Wendt Jensen

SPIONEN FRA U.N.C.L.E.

★★★★

»Den slags overraskende og humoristiske
indfaldsvinkler er dog i mindretal - de
fleste scener virker mest af alt som
hastigt konstruerede undskyldninger
for at servere mere action til
folket« - Louise Kidde Sauntved

HITMAN: AGENT 47

★★★

»Desværre lider 'Hitman: Agent
47' af det samme problem som
flertallet af computerspil overført
for trofast til film; det er sjovt selv
at fange de levende skydeskiver, når
man har kontrollen i spillet - en film man
ikke kan gå fra uden et lillebitte »og det
var Daaaaanmark« syngende et sted
i sit fodboldhjerter. Også selvom man
egentlig ikke er specielt interesseret i
fodbold« - Louise Kidde Sauntved

SOMMEREN '92

★★★★★

»Sommeren '92' har ganske enkelt
fortjent at blive sensommeren '15's helt
store folkelige filmhit - en film man
ikke kan gå fra uden et lillebitte »og det
var Daaaaanmark« syngende et sted
i sit fodboldhjerter. Også selvom man
egentlig ikke er specielt interesseret i
fodbold« - Louise Kidde Sauntved

SINISTER 2

★★★★★

»'Sinister' kan oversættes til skummel, og
film nummer to er ret interessant i sin
grundidé, men er dog i længden knap
så skummel« - Jacob Wendt Jensen

SOUTHPAW

★★★★

»Jake Gyllenhaal trænedes efter
sigende seks måneder for at komme
i bokseform op til indspilningerne, og
han ser da også frygtindgydende ud.
For ham må det være at gå fra drøm
til mareridt i se den færdige film,
hvor Fuqua slår flere kunstneriske
huller i luften, end han sætter træffere
ind« - Jacob Wendt Jensen

PHOENIX

★★★

»Det kan stadig være svært at sige fra
over de bly, kunstneriske film, men
'Phoenix' er så tydeligt kejsersens nye,
prætentiosse klæder, at nu må en eller
anden råbe 'stop!'« - Jacob Wendt Jensen

FARS SYGT FEDE BILFERIE

★★★★★

»Tempoet, opfindsomheden og
grinefrekvensen er ikke set bedre meget
længe. Filmen er dels godt skrevet, så
hver eneste situation bygges op med
flere punchlines og gode drejninger og
dermed opnår et meget højt niveau af
plat vanvid« - Jacob Wendt Jensen

MIRAKLERNE

★★★★★

»Miraklerne' er et portræt af en familie,
men den er i fuld så høj grad et portræt
af et sted og af en verden af i går, der
kæmper for ikke at blive tromlet ned af
fremskridtet...« - Louise Kidde Sauntved

MARIES HISTORIE

★★★★★

»Det er en barsk historie, der sagtens
kunne være fortalt med det hele
store melodramatiske udtræk og store
armbevægelser, men i stedet skabes
et intimt rum, som vi får lov at kigge
ind i« - Louise Kidde Sauntved

MISSION IMPOSSIBLE:
ROGUE NATION

★★★★★

»Det er forrygende underholdende,
og man kan kun håbe, at Cruise og co.
vender tilbage med en sjette 'Mission
Impossible'-film i en ikke alt for fjern
fremtid« - Louise Kidde Sauntved

MARSHLAND

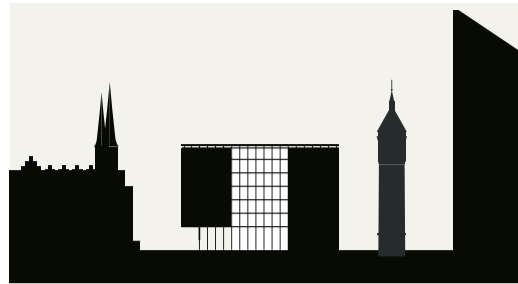
★★★★★

»Marshland' har elementer af
mange amerikanske film med to
politimakkere, der tilbringer al deres
tid i bilen. Landskabet erstatter
storbyens skyline med fin effekt. Og
så er der det politiske bagtæppe, der
giver alle nuancer en ekstra farlig
for kolorit« - Jacob Wendt Jensen

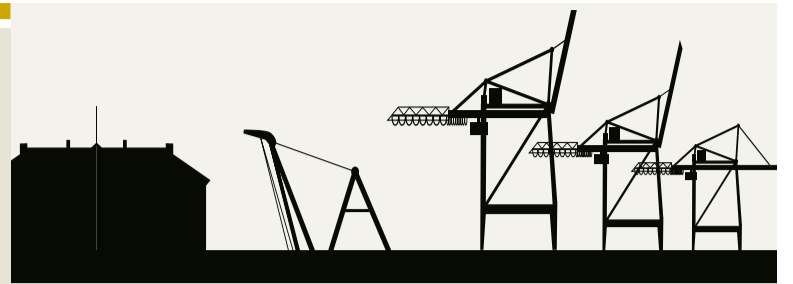
AMOUR FOU

★★★★★

»'Amour Fou' er en subtil satire over
overklasselivet anno

AOA GUIDE

C.F. Møllers Allé 2, Aarhus C.
 »Kære krop, svære krop«, til 31. december 2016.
VÆKSTHUSENE
 Botanisk Have, Peter Holms Vej, Aarhus C.
 »Natur, en udstilling om vores brug - og forbrug - af naturen«, til 21. december 2018.

GALLERIER
Andreasen Art
 Oddervej 168, Højbjerg.
 »Yoshio Nakajima 75 år«, til 30. oktober.
Art Gallery PS
 Mejlgade 16 B, Aarhus C.
 »Faces and Bodies: Bag facaden«, til 14. november.

Galerie MøllerWitt
 Christiansgade 18, Aarhus C.
 »Aperture«, Aslak Vibæk, Peter Døssing, til 3. oktober.

Galleri Gallo
 Nørre Allé 86, Aarhus C.
 Efraim Espino, malerier, til 30. september.

Galleri Grane
 Hammershusvej 43, Aarhus V.
 Elisabeth Agerskov, malerier, Orla Grane, skrumler, til 2. november.

Galleri Grundstof
 Miao Miao Factory, Vestergade 62, Aarhus C.
 »Invisible Aarhus«, fotokunst, til 26. september.

Galleri Profilen
 Grønnegade 93, Aarhus C.
 Fernand Léger - »La Ville«, litografier, til 9. oktober.

Galleri T
 Jægergårdsgade 58, Aarhus C.
 Jonas Gejl, malerier, til 5. oktober.

Galleri V58
 Hans Hartvig Seedorffs Stræde 12, Aarhus C.
 »Flying Aarhus«, Alexei Svetlov, til 3. oktober.

Jarso Contemporary Art
 M.P. Bruuns Gade 43, Aarhus C.
 Charlotte Trampedach, malerier, Dorrit Worm, skulpturer, til 27. september.

KlostergadeGalleriet
 Klostergade 37, Aarhus C.
 Sonja Nymand, til 29. september.

Pakhus 64
 Frederiks Allé 64, Aarhus C.
 »Nye Malerier« af Hardy Brix, til 26. september.

BIBLIOTEKER
Dokk1
 Hack Kampmanns Plads 2, Aarhus C.
 »Havneforestillinger«, til 21. september.

Harlev Bibliotek
 Gammel Stillingvej 424, Harlev J.
 Marianne Abelsen, akrylmalerier, til 28. oktober.

Åby Bibliotek
 Ludvig Feilbergs Vej 7, Åbyhøj.
 Klimalitteratur og digitale værker, til 25. september.

ANDRE

Cafe Gallo Huset
 Nørregade 6, Aarhus C.
 Kirsten Skovbo, malerier, til 30. september.

Jobcenter Aarhus
 Værkmestergade 3, 1 og 13 A Aarhus C.
 Katja Herrik, grafik, til 30. oktober.

Kulturhotellet i Rønde
 Hovedgaden 10, Rønde.
 »Vejen ad hvilken ...«, Mary Tuxen, til 9. oktober.

Museumscafeen Overtaci
 Aarhus Universitetshospital Risskov, Skovagervej 2, Risskov.
 Gitte Brandstrup, malerier, til 2. december.

Musikhuset
 Foyer Syd, Thomas Jensens Allé, Aarhus C.
 »Tillykke PH«, til 15. september.

Muskelsvindfondens lokaler
 Kongsvang Alle 23, Aarhus C.
 Hartvig Stenholdt Hansen, akvareller, til 31. oktober.

Nomade-kontoret
 Vestergade 29 E, Aarhus C.
 »Nomad«, ProKK, til 2. oktober.

Pakhus 64
 Frederiks Alle 64, Aarhus C.
 Hardy Brix, malerier, til 26. september.

Psykiatrisk Hospital
 Pårørende rådgivning, Skovagervej 2, indg. 76, Risskov.
 Birgitte Leick, malerier, til 30. oktober.

Spanien 19C
 Kalkværksvej 5 A, Aarhus C.
 »Ultimate Relative«, Rádhildur Ingadóttir, til 4. oktober.

SCENE

BORA BORA
 Valdemarsgade 1, Aarhus C.
»Detour Urban Dance Festival«
 16. september kl. 20. 17. september kl. 17 & 20. Pris: 150/90 kr.

DEN JYSKE OPERA
 Musikhuset Aarhus, Skovgaardsgade 2C, Aarhus C.
»For enden af tunnelen«
 19. september kl. 15.

MUSIKHuset
 Thomas Jensens Alle, Aarhus C.
»Grease«
 Fra 16. til 20. september. Hverdage kl. 20. Lørdage og søndage kl. 15 & 20. Pris: 295-475 kr.

ROSENTEATRET
 Rosensgade 26, Aarhus C.
»Aarhus Festugerevy 2015 - I bagklogskabens klare lys«
 19. september kl. 15.

Debutroman fra digter

AARHUS: Olga Ravn er mest kendt som digter, men har nu udgivet debutromanen »Celestine«. Hør hende læse op og fortælle om bogen hos Kristian F. Møller torsdag. »Celestine« handler om en lærer på en kostskole, som er besat af historien om spøgelses Celestine.

Olga Ravn er uddannet fra forfatterskolen, har arbejdet på Testrup Højskole og har bl.a. udgivet digtsamlingen »Jeg æder mig selv om lyng«.

↓ MØD FORFATTEREN OLGA RAVN

Kristian F. Møller, Store Torv 5, Aarhus C.
 Torsdag 17. september kl. 18:30.

MEST LÆSTE PÅ AOA.DK

1. Hypede donuts kommer til Aarhus
2. September-oplevelser for singler i Aarhus
3. Guide: Nye steder i Aarhus, du skal kende
4. Ny butik i Apotekergården
5. Guide: Genbrug i Aarhus
6. Rap fra en voksen mand
7. Madanmeldelse: Köd
8. Madanmeldelse: Oli-Bistro
9. Kunst i den gamle dyrehandel
10. Vær med til Jyllands største Zumba-event

18.-19. september kl. 20. Pris: 100/85 kr.

TEATRET SVALEGANGEN

Rosenkrantzgade 21, Aarhus C.
»16 Readings«
 15. september kl. 20.
»9. april - Detryngsfrihedens forsvandt«
 Fra 15. til 19. september. Hverdage kl. 19.30, lørdag kl. 16. Pris: 95-190 kr.

VESTER GASVÆRK

Byledet 2 C, Brabrand.
»Gys i Blomsterbutikken«
 Til 17. september. Hverdage kl. 20, søndag kl. 15.

AARHUS TEATER

Teatergaden, Aarhus C.
»Teaterkoncert - Imagine«
 Til 3. oktober. Mandag-fredag kl. 19.30. Lørdag kl. 16. Pris: 50-405 kr.
»Frk. Julie«
 Til 3. oktober kl. 19.30. Pris: 220-270 kr.

»Aftryk«

Fra 18. september til 10. oktober. Mandag-fredag kl. 19.30, lørdag kl. 16. Pris: 95 kr.

FILM

CINEMAXX
 M.P. Bruuns Gade 25, Aarhus C.
 Billetter: 70 12 01 01
 www.cinemaxx.dk

Snigpremiere:
»Everest«
 Kl. 21.30 - onsdag

Doctor Who: Dark Water/Death In
 Kl. 18, 20.45 (3D, uden undertekster) - onsdag

»Krigen«
 Kl. 11, 13.30, 16, 18.45, 21.30

»Maze Runner 2: Infernoet«
 Kl. 10.45, 13, 15.45, 18.45, 21.30

»Trainwreck«
 Kl. 16, 18.45, 21.30

»X+Y«
 Kl. 13.45, 16.15, 18.45

»Spionen fra U.N.C.L.E.«
 Kl. 20.45

»Hitman: Agent 47«
 Kl. 21.30

»Inderst inde«
 Kl. 11.45, 14, 16.15 (3D)
 Kl. 10, 11, 12.15, 13.15, 14.30, 15.30, 16.45, 18.30 (2D)
 Kl. 11.30, 14, 16.15, 19.15 (2D - original tale)
 Kl. 17, 21 (3D - original tale)

»Sommeren '92«
 Kl. 12, 14.15, 16.30, 18.45, 21.10

»Sinister 2«
 Kl. 21.15

»Southpaw«
 Kl. 21.15

»Fars sygt fede bilferie«
 Kl. 18.30 - onsdag

»Mission: Impossible - Rogue Nation«
 Kl. 21.30

»Peter Pedal: På eventyr i junglen«
 Kl. 10, 12

»Det store nøddekup«
 Kl. 11

»Minions«
 Kl. 10, 15

»Jurassic World«
 Kl. 10, 12.45, 15.30 (3D)

»Otto er et næsehorn«
 Kl. 10

NORDISK FILM BIOGRAFER AARHUS C
 Skt. Knuds Torv, Aarhus C.
 Billetter: 70 13 12 11
 www.nfbio.dk/aarhus

»Krigen«
 Kl. 11.30, 14, 16.30, 19, 21.30

»Maze Runner 2: Infernoet«
 Kl. 13, 15.45, 18.40, 21.30

»Trainwreck«
 Kl. 13.15, 16.20, 18.30, 21.15

»No Escape«
 Kl. 21.15

»Ricki and the Flash«
 Kl. 11.30

»Spionen fra U.N.C.L.E.«
 Kl. 11, 13.30, 21.15

»We are Your Friends«
 Kl. 16

»Hitman: Agent 47«
 Kl. 14, 21.30

»Inderst inde«
 Kl. 11, 13.30, 16 (3D)
 Kl. 11.30, 14, 16.30 (2D)
 Kl. 11, 16.30, 19, 21.30 (2D - original tale)

»Sommeren '92«
 Kl. 11.30, 14, 16, 18.30, 21.30

»Southpaw«
 Kl. 21.15 - onsdag

»Pixels«
 Kl. 21.15 - onsdag

»Fars sygt fede bilferie«
 Kl. 16, 19

»Pitch Perfect 2«
 Kl. 11.30

»Mission: Impossible - Rogue Nation«
 Kl. 13.15, 18.30

»Peter Pedal: På eventyr i junglen«
 Kl. 11

»Minions«
 Kl. 11

NORDISK FILM BIOGRAFER TRØJBORG
 Tordenskjoldsgade 21, Aarhus N
 Billetter: 70 13 12 11
 www.nfbio.dk/trøjborg

»Krigen«
 Kl. 15.30, 18.30, 21.15

»Tavshedens labyrint«
 Kl. 18.30

»Inderst inde«
 Kl. 15.30 - onsdag
 Kl. 16, 19 (2D - original tale)

»Jeg er Ingrid«
 Kl. 15.30, 18.30

»Sommeren '92«
 Kl. 16, 19, 21.15

»Irrational Man«
 Kl. 21.15

»Amy«
 Kl. 21.15

»Guldkysten«
 Kl. 21.30

ØST FOR PARADIS
 Paradisgade 7-9, Aarhus C

Billetter: 86 19 31 22
 www.paradisbio.dk

»Sommeren med Sangailé«
 Kl. 15, 19, 21.30

»Eskimo Diva«
 Kl. 18.35

»X+Y«
 Kl. 15.20, 19.15, 21.35

»Tavshedens labyrint«
 Kl. 15, 19.10

»Standing on Water«
 Kl. 17.25

»Jeg er Ingrid«
 Kl. 17.40

»Sommeren '92«
 Kl. 15.30, 19.50, 21.45
 Kl. 10.15 (Seniorbio) - onsdag

»Phoenix«
 Kl. 20

»Irrational Man«
 Kl. 16.45, 19.30

»Geronimo«
 Kl. 21.55

»Maries historie«
 Kl. 15

»Amour Fou«
 Kl. 15

»Amy«
 Kl. 15.15, 18.50, 21.15

»Marshland«
 Kl. 20.50

»Mod naturen«
 Kl. 17.30

»The Salt of the Earth«
 Kl. 17

»Wild Tales«
 Kl. 21.10

»The Visit: An Alien Encounter«
 DOX: BIO
 Kl. 17.45

»Dogtooth«
 Græske film dage
 Kl. 17

MALLING BIO
 Bredgade 49, Malling
 Billetter: 86 93 11 11
 www.mallingbio.com

»Trainwreck«
 Kl. 20.30

»Fars sygt fede bilferie«
 Kl. 18

»Ricki and the Flash«
 Kl. 20

»Spionen fra U.N.C.L.E.«
 Kl. 18.15

»Inderst inde«
 Kl. 16

»Sommeren '92«
 Kl. 16.30

BIFFEN ODDER
 Rosengade 10, Odder
 Billetter: 86 54 00 77
 www.biffen-odder.dk

»Phoenix«
 Kl. 15 - tirsdag

»Ant-Man«
 Kl. 18

»Ricki and the Flash«

KULTURHuset
 Parkvej 10, Skanderborg
 Billetter: 86 51 11 60
 www.kulturhuset-skanderborg.dk

»Krigen«
 Kl. 20

»Sommeren '92«
 Kl. 17.30

RY BIOGRAF
 Kyhnsvej 4, Ry
 Billetter: 86 89 26 96
 www.rybiograf.dk

»Irrational Man«
 Kl. 20

KOM-BI
 Nyvej 3, Hornslet
 Billetter: 86 99 42 65
 www.kombi.dk

»Krigen«
 Kl. 20.20

»Maze Runner 2: Infernoet«
 Kl. 20.50

»Spionen fra U.N.C.L.E.«
 Kl. 18.40

»Sommeren '92«
 Kl. 18.30

KINO GRENAA
 Østergade 7, Grenaa
 Billetter: 86 32 15 71
 www.kinogrenaa.dk

»Krigen«
 Kl. 18.15 - danske undertekster

»Maze Runner 2: Infernoet«
 Kl. 20.15

»No Escape«
 Kl. 21.30

»Sommeren '92«
 Kl. 18.30

HADSTEN BIO
 Nørregade 6, Hadsten
 Billetter: 86 98 01 70
 www.hadstenbio.dk

»Krigen«
 Kl. 18

»Jeg er Ingrid«
 Kl. 20.15

BIOHuset
 Torvet 6, Galten
 Billetter: 86 94 51 55
 www.biohuset.dk

»Hitman - Agent 47«
 Kl. 19

FOTORAMA
 Østergade 34, Hammel
 Billetter: 86 96 26 00
 www.fotorama-hammel.dk

»Krigen«
 Kl. 19.30

STORE BJØRN
 Carl Th. Dreyers Vej 1, Ebeltoft
 www.storebjørn.dk

»Krigen«
 Kl. 20 - torsdag

Dags dato i 2000: Musicalen The Phantom of the Opera har premiere på Det Ny Teater i København. I alt 550.000 tilskuere ser forestillingen, inden den bliver taget af plakaten i december 2003. *Kilde: sket.dk*

KRYDS & TVÆRS

LØSNING PÅ OPGAVER NR. 1077

VANDRET: IR - OPLÆGGET - RIDDERNE - ML - NOT - ALBATROS - STEL - LA - IRA - GB - DONNA - ODE - NEDRIVER.

LODRET: FORMATION - PILLERNE - ILD - BLAND - RÆD - A - AR - GENTAG - GROR - BOV - MENTOL - DE - TE - SAGER.

DAGENS MINI-X

1078 © PIB COPENHAGEN	SVÆR- MERE VAN- ÆRE	FARVE SOM	NA- BOER	MØN- TEN DIGT	LØKKE
GOD- KEN- DELSE					
HILSTE					
BØRE					
			SPISE DRENG		
KEM. TEGN VÆLGE		PIGE TÆNKE- MÅDE			KURS
		PIGE SOLO			
TAL- ORD				STED- ORD STRYGE	
DRENG VAR I OMLØB			FAR- TØJ		

SU DOKU

9	7					2
5	2		1		6	9
	3	6	2	8		
4		5	8			2
	1			9		
6					5	
	3		5			4
						1
2	1	7				

Sådan spiller du: Udfyld felterne, så hver vandret og lodret række samt hver boks med 3x3 felter indeholder tallene 1-9. Det handler ikke om matematik - udelukkende om logisk tænkning. God fornøjelse.

Løsninger på gårsdagens sudokuer:

4	1	6	9	8	3	2	5	7
5	9	2	7	4	6	1	8	3
7	8	3	1	5	2	4	9	6
3	6	9	2	1	7	5	4	8
2	5	7	4	6	8	3	1	9
1	4	8	3	9	5	6	7	2
8	3	4	5	2	9	7	6	1
9	7	5	6	3	1	8	2	4
6	2	1	8	7	4	9	3	5

4	3	1	5	2	9	7	8	6
9	6	2	7	3	8	1	4	5
8	7	5	1	6	4	2	3	9
2	4	3	8	1	6	9	5	7
7	8	9	4	5	2	3	6	1
1	5	6	9	7	3	4	2	8
6	2	8	3	9	1	5	7	4
3	1	7	6	4	5	8	9	2
5	9	4	2	8	7	6	1	3

	4	9	1			6	8	
			3	6			1	
	2	6		7		3		
5		1	6			7	4	
		8			4		2	6
4			9	8				
9	7							3
		3		9	5	4	7	
	8		3	1	5			

PONDUS

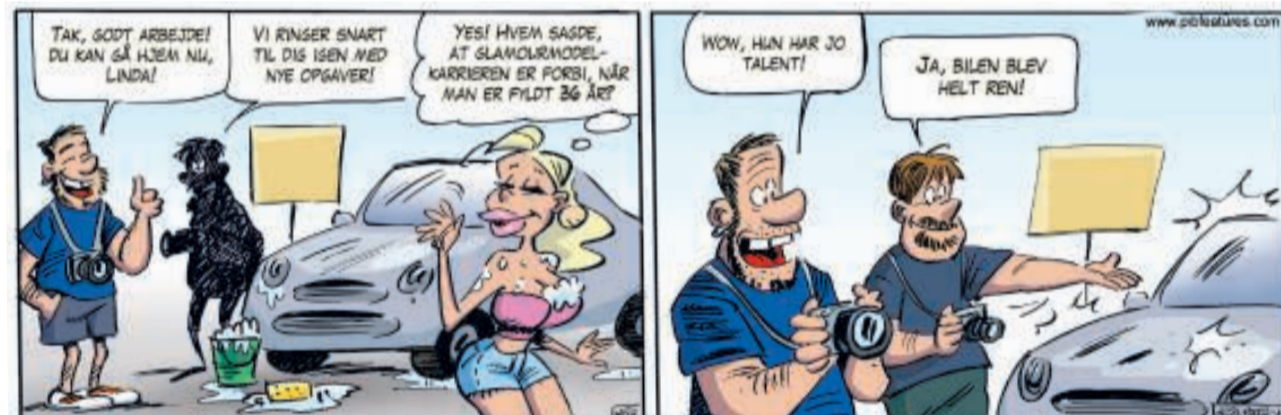
LIDENLUND

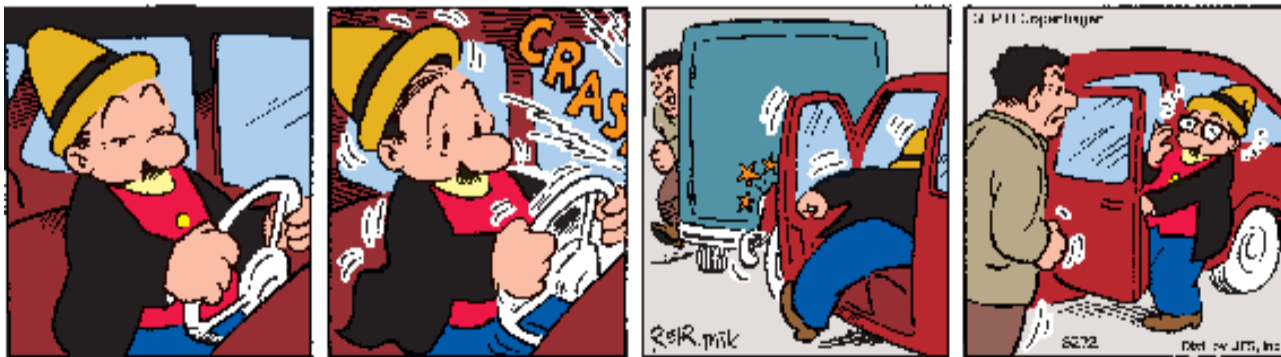
HAGBARD

HJALMAR

FERD'VAND

GARFIELD

© www.pibfeatures.com SUDCL_2808

© www.pibfeatures.com SUDCL_2806